

Analiza organizacji i finansów oświaty gminy Nowa Wieś Lęborska

Wrzesień 2024

Przygotowano na zlecenie gminy Nowa Wieś Lęborska
w okresie maj-wrzesień 2024.

Autorzy:

Barbara Kołcio
Andrzej Rzeszut
Mariusz Tobor
Katarzyna Tryba-Taborska
Jan Zięba

VULCAN sp. z o. o.
ul. Wołowska 6
51-116 Wrocław

tel. 71 757 29 29
e-mail: vulcan@vulcan.edu.pl
www.vulcan.edu.pl

Spis treści

1. Najważniejsze wnioski, ustalenia oraz rekomendowane działania	6
2. Źródła danych i analizowane jednostki	10
2.1. Źródła danych	10
2.2. Analizowane jednostki	10
3. Finanse oświaty w gminie Nowa Wieś Lęborska	11
3.1. Finanse oświaty a finanse gminy	11
3.2. Wydatki i dochody oświaty – ich struktura i zmiany w czasie	13
3.2.1. Wydatki	13
3.2.2. Dochody	18
3.2.3. Dochody a bieżące wydatki oświatowe na tle podobnych samorządów	19
3.2.4. Wydatki a dochody oświaty w gminie Nowa Wieś Lęborska	24
4. Koszty utrzymania poszczególnych jednostek oświatowych	26
4.1. Koszty utrzymania przedszkoli	26
4.2. Koszty utrzymania poszczególnych szkół a subwencja oświatowa	27
4.3. Wydatki na utrzymanie infrastruktury oświatowej	30
5. Uczniowie a etaty nauczycieli, czyli zmiany jednostkowych kosztów kształcenia w szkołach ogólnodostępnych	31
5.1. Przedszkola	32
5.2. Szkoły podstawowe i gimnazja	33
5.3. Oddziały a etaty nauczycieli w przedszkolach	35
6. Zmiany w organizacji przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych	38
6.1. Dzieci z Ukrainy w łącznej liczbie przedszkolaków	38
6.2. Wychowankowie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych	38
6.3. Jednostki niesamorządowe	39
6.4. Przedszkola oraz części przedszkolne szkół podstawowych prowadzonych przez samorząd	39
6.4.1. Dzieci a przedszkola i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	39
6.4.2. Oddziały przedszkolne	43
7. Zmiany w organizacji szkół	48
7.1. Uchodźcy z Ukrainy w ogólnej liczbie uczniów	48
7.2. Szkoły podstawowe i gimnazja	49
7.3. Szkoły podstawowe	49
7.3.1. Uczniowie szkół podstawowych	49
7.3.2. Liczba i wielkości szkół podstawowych	50
7.3.3. Oddziały w szkołach podstawowych	54
7.3.4. Spadek wielkości oddziałów w siódmym roku nauki	58
8. Uczniowie szkół podstawowych a obwody szkół	60
9. Szczegółowa analiza organizacji poszczególnych szkół w roku szkolnym 2024/25	62
9.1. Organizacja oddziałów	62
9.1.1. Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi Lęborskiej	62
9.1.2. Szkoła Podstawowa w Leśnicach	62
9.1.3. Szkoła Podstawowa w Redkowicach	62
9.1.4. Zespół Szkół w Garczegorzu	63
9.1.5. Zespół Szkół w Łebieniu	63
9.1.6. Podsumowanie	63
10. Analiza porównawcza organizacji przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2024/25	64

10.1.	Liczby dzieci, oddziałów i średnie liczebności oddziałów	64
10.2.	Analiza porównawcza organizacji zajęć w przedszkolach	64
11.	Analiza porównawcza organizacji ogólnodostępnych szkół dla młodzieży w roku szkolnym 2024/25	66
11.1.	Liczby uczniów	66
11.2.	Liczby godzin zajęć realizowanych w oddziałach przypadające na jednego ucznia	66
11.3.	Nauczycielskie etaty wsparcia	67
11.3.1.	Etaty wsparcia ogółem	67
11.3.2.	Bibliotekarze	68
11.3.3.	Świetlica	69
11.3.4.	Standardy zatrudniania nauczycieli specjalistów	70
11.4.	Uczniowie z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego i pomoc psychologiczno-pedagogiczna	72
11.4.1.	Liczby uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego	72
11.4.2.	Zmiany liczb uczniów z niepełnosprawnościami w szkołach specjalnych i ogólnodostępnych na terenie powiatu łębskiego	75
11.5.	Etaty nauczycieli zaspokajających specjalne potrzeby uczniów	76
12.	Nauczyciele	79
12.1.	Etaty przeliczeniowe nauczycieli w analizowanych jednostkach w roku szkolnym 2024/25	79
12.2.	Struktura zatrudnienia nauczycieli	79
12.3.	Urlopy dla poratowania zdrowia	81
13.	Administracja i obsługa (AiO) w roku szkolnym 2024/25	83
13.1.	Etaty pracowników administracji i obsługi	83
13.2.	Analiza porównawcza zatrudnienia pracowników administracji i obsługi w roku szkolnym 2024/25	85
13.2.1.	Administracja i obsługa techniczna	85
13.3.	Sprzątanie	86
13.3.1.	Wsparcie nauczycieli	87
13.3.2.	Kuchnia	87
13.3.3.	Podsumowanie	88
14.	Prognoza liczb uczniów i oddziałów oraz obciążenia obiektów szkolnych	89
14.1.	Uwarunkowania prognozowania liczb uczniów i wychowanków przedszkoli	89
14.1.1.	Źródła danych bazowych	89
14.1.2.	Prognoza powiatowa a prognoza dla gminy	89
14.1.3.	Ogólne założenia do prognozy liczb uczniów i wychowanków przedszkoli	89
14.2.	Demograficzny kontekst prognozy	90
14.3.	Przemieszczenia uczniów i wychowanków przedszkoli do i z gminy Nowa Wieś Lęborska	92
14.4.	Prognoza liczby wychowanków przedszkoli	94
14.5.	Prognoza liczby uczniów szkół podstawowych	97
14.6.	Prognoza liczb oddziałów w poszczególnych szkołach podstawowych	101
14.7.	Prognoza obciążenia obiektów szkolnych	104
15.	Potrzeby i możliwości zmian w sieci szkół i przedszkoli	107
15.1.	Szkoły w Lęborku jako szkoły obwodowe dla dzieci z Nowej Wsi Lęborskiej	107
15.2.	Ewentualne łączenie szkół	109
15.3.	Przedszkola	110
16.	Objaśnienia metodologiczne	111
16.1.	Finanse	111

16.1.1.	Wydatki budżetowe	111
16.1.2.	Dochody budżetu związane z oświatą	111
16.1.3.	Luka między bieżącymi wydatkami a bieżącymi dochodami oświaty	112
16.2.	Organizacja szkół i przedszkoli	112

1. Najważniejsze wnioski, ustalenia oraz rekomendowane działania

Na początku opracowania przedstawiamy najważniejsze ustalenia i wnioski wynikające z przeprowadzonych analiz.

1. W latach 2020-2022 bieżące wydatki oświatowe w gminie były o około 70% wyższe od dochodów oświaty. W roku 2023 procent luki między wydatkami a dochodami zmalał do niecałych 64%, a kwota wyniosła około 13,6 mln zł.

Procentowy wskaźnik luki między wydatkami bieżącymi a dochodami oświaty w gminie Nowa Wieś Lęborska był przez lata wyraźnie wyższy od mediany wyznaczonej dla dużych gmin wiejskich, ale w roku 2023 jego wartość wyraźnie zmalała i jest obecnie zbliżona do tej mediany.

Warto podkreślić, że sytuacja finansowa oświaty gminy Nowa Wieś Lęborska jest wyjątkowa, ponieważ około $\frac{1}{3}$ jej uczniów to Kaszubi, na których gmina w roku 2023 otrzymała 3,4 mln zł dodatkowej subwencji. Tymczasem zajęcia dla mniejszości etnicznej realizowane są w gminnych szkołach w niezbyt dużym łącznym wymiarze niecałych pięciu etatów. Gdy od wydatków na utrzymanie oświaty odliczy się koszty owych pięciu etatów, a dochody oświaty zmniejszy o 3,4 mln zł, to luka między wydatkami a dochodami oświaty wyniesie około 90%. Będzie więc jedną z największych w grupie gmin wiejskich powyżej 10 tys. mieszkańców.

Oznacza to, że oświata w gminie Nowa Wieś Lęborska jest zorganizowana bardzo drogo, ale nie odczuwa ona tego tak mocno ze względu na dodatkową subwencję, której nie otrzymuje zdecydowana większość innych gmin. Trzeba o tym pamiętać, zwłaszcza w kontekście prac nad nową ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Ustawa ta ma być bardziej korzystna dla samorządów, jednak nie ma pewności czy gmina Nowa Wieś Lęborska nadal będzie miała specjalne dochody z tytułu prowadzenia zajęć dla uczniów mniejszości i jak duże będą te dochody.

2. W 2023 roku gmina wydała około 38% swoich dochodów własnych na dopłatę do subwencji i innych dochodów oświatowych, a 10 lat temu było to 26%. To wyraźna zmiana. Obecna wartość tego wskaźnika jest nieznacznie wyższa od mediany dużych gmin wiejskich.
3. Dochody własne budżetu gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca są w gminie Nowa Wieś Lęborska wyższe od mediany dużych gmin wiejskich. Niepokojący jest jednak głębszy niż w innych samorządach spadek wartości tego wskaźnika w roku 2023. Gdyby ta tendencja się utrzymała, finansowanie luki oświatowej mogłyby być coraz trudniejsze.
4. Udział wydatków osobowych w bieżących wydatkach oświatowych w gminie Nowa Wieś Lęborska jest wyraźnie niższy od mediany dużych gmin wiejskich, co świadczy o dość dużych kosztach utrzymania budynków oświatowych.

5. Wynagrodzenia nauczycieli stanowią w gminie Nowa Wieś Lęborska wyjątkowo małą część wszystkich wynagrodzeń w oświacie, co świadczy o stosunkowo dużych kosztach wynagrodzeń pracowników administracji i obsługi. W ponad 75% podobnych gmin wynagrodzenia pracowników administracji i obsługi są mniejszą częścią wszystkich wynagrodzeń pracowników oświaty.
6. Średnia wielkość oddziału w szkołach prowadzonych przez gminę wynosi 18,5 i jest o dwóch uczniów na oddział większa od mediany wyznaczonej dla podobnych gmin.
7. W ciągu sześciu ostatnich lat liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela w szkołach spadła z około 7,8 do poniżej 6. To istotna zmiana, przekładająca się na wzrost kosztów utrzymania szkół, ponieważ im mniej uczniów przypada na etat, tym większe są koszty kształcenia jednego ucznia.

Wartość tego wskaźnika jest bardzo niska w porównaniu z innymi gminami wiejskimi. W niemal 90% dużych gmin wiejskich wartość tego wskaźnika jest wyższa. Oznacza to, że szkoły w gminie Nowa wieś Lęborska są zorganizowane drogo.

Jest to o tyle zaskakujące, że oddziały w gminnych szkołach są dość duże, a w większości gmin małe liczby uczniów przypadających na etat nauczyciela są skutkiem małych oddziałów.

8. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkołach gminy Nowa Wieś Lęborska jest zorganizowana bardzo korzystnie dla uczniów, ale jednocześnie bardzo kosztownie. Droga organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej ma największy wpływ na dopłaty gminy do subwencji dla szkół.

Na niecałe 168 etatów nauczycieli szkół podstawowych niemal 51 stanowią etaty związane z pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Niestety, dodatkowa subwencja należna na uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego nie pokrywa wydatków związanych z pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Odbija się to na wartościach wskaźnika dopłaty do subwencji oświatowej przypadającej na jednego ucznia. Ta dopłata największa jest w szkołach, w których na jeden etat pomocy przypada najmniej uczniów.

Bardzo duża liczba etatów pomocy psychologiczno-pedagogicznej jest przyczyną małej liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela mimo dość sporych oddziałów.

9. W roku szkolnym 2024/25 rzeczywiste zatrudnienie nauczycieli specjalistów we wszystkich analizowanych jednostkach (z uwzględnieniem zajęć rewalidacyjnych prowadzonych przez pedagogów specjalnych oraz innych zajęć pomocy pedagogiczno-psychologicznej prowadzonych przez tych nauczycieli) jest wyższe od wymaganego prawem minimum o 8,3 etatu. Rzeczywista liczba etatów specjalistów wynosi 21,5 etatu, podczas gdy minimalna wymagana liczba tych etatów to 13,2. Największe odchylenie jest w SP Redkowice, gdzie rzeczywista liczba etatów specjalistów jest wyższa od wymaganego minimum o 2,25 etatu.
10. Oddziały w przedszkolach, z wyjątkiem przedszkola w Nowej Wsi Lęborskiej, są małe. W ZS w Garczegorzu oraz SP w Leśnicach funkcjonują nawet oddziały 8-

osobowe. W Garczegorzu mała liczebność oddziałów wynika z ich funkcjonowania w odrębnych budynkach. W Leśnicach utworzono dwa oddziały dla 20 dzieci ze względu na ich zróżnicowany wiek. Jest to rozwiązanie organizacyjne niezwykle drogie.

W kontekście nieuchronnego spadku liczby dzieci można się spodziewać, że oddziały przedszkolne w przyszłości będą jeszcze mniejsze, jeśli nie podejmie się decyzji o rezygnacji z uruchamiania oddziałów w lokalizacjach, w których liczba dzieci będzie zbyt mała.

Zaskakujące jest to, że najwięcej godzin nauczycieli na oddział przedszkolny przypada w największym przedszkolu w Nowej Wsi Lęborskiej, w którym najłatwiej jest optymalizować zatrudnienie nauczycieli na pierwszych i ostatnich godzinach pracy poprzez łączenie grup. Wydaje się, że w tym zakresie możliwe są w tym przedszkolu pewne oszczędności.

11. Na jeden etat bibliotekarza przypada 176 uczniów. To bardzo mało w porównaniu z innymi gminami w Polsce, co oznacza, że poziom zatrudnienia tej grupy nauczycieli jest wyjątkowo wysoki.
12. Średnia liczba uczniów klas 1-3 szkół podstawowych przypadających na jeden etat wychowawcy w świetlicy jest niska w porównaniu z innymi gminami, co oznacza, że poziom zatrudnienia tej grupy nauczycieli również jest wyjątkowo wysoki.
13. Największą grupą pracowników administracji w oświacie gminy Nowa Wieś Lęborska są główni księgowi. W każdej jednostce główny księgowy jest zatrudniony na pełnym etacie, co jest rozwiązaniem drogim. Samodzielne prowadzenie przez każdą jednostkę obsługi finansowo-księgowej i płacowo-kadrowej nie jest z ekonomicznego punktu widzenia optymalnym sposobem zarządzania finansami oświaty. Warto więc rozważyć utworzenie wspólnej obsługi w tym zakresie.
14. Bardzo zróżnicowane jest zatrudnienie pracowników wsparcia nauczycieli w przedszkolach. W Garczegorzu na jeden taki etat przypada ponad trzy razy więcej dzieci niż w Leśnicach.
15. Tak jak w całej Polsce, w gminie Nowa Wieś Lęborka zmniejsza się liczba urodzeń. W pierwszej kolejności odbija się to na liczbie dzieci w wieku przedszkolnym

Początkowo spadek ten był prawie niezauważalny, ale już w 2024 r. na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska jest o 9% mniej dzieci w wieku 3-6 lat niż dwa lata wcześniej. Za rok będzie ich o 17% mniej niż w 2022 r., a za dwa lata – o 22-23%. Jeśli spełnią się pesymistyczne prognozy demograficzne, to już w 2028 r. gmina będzie miała o $\frac{1}{3}$ mniej dzieci w wieku przedszkolnym niż w 2022 r., a później sytuacja jeszcze się pogorszy. Zatem wszystko wskazuje na to, że radykalne zmniejszenie liczby przedszkolaków, korzystających z placówek prowadzonych przez gminę, jest nieuchronne.

Żeby uniknąć zwiększenia kosztów utrzymania jednego wychowanka (które wpływają też na wysokość dotacji dla przedszkola niepublicznego), należy proporcjonalnie do spadku liczby dzieci zmniejszać liczbę oddziałów przedszkolnych.

16. Spadek liczby uczniów klas pierwszych szkół podstawowych, który rozpoczął się w bieżącym roku szkolnym, będzie się pogłębiał. Do roku szkolnego 2029/30 liczba pierwszoklasistów w gminie zmniejszy się w stosunku do roku 2023/24 o ponad $\frac{1}{3}$. Jednak łączna liczba wszystkich uczniów jeszcze trochę wzrośnie i będzie utrzymywać się powyżej 1 tys. do roku 2028/29.

Nieustanny spadek liczby uczniów, który zacznie się rok wcześniej, będzie szybki i długotrwały. Jeśli spełni się dość prawdopodobna pesymistyczna wersja prognozy demograficznej, za 15 lat liczba wszystkich uczniów w szkołach zmniejszy się do mniej niż 650.

17. Do końca bieżącej kadencji władz samorządowych nie będzie wynikającej z przyczyn ekonomicznych potrzeby ani możliwości zmiany sieci szkół. Jednak już od roku 2029/30 liczba uczniów klas pierwszych spadnie na tyle, że trzeba będzie się poważnie zastanawiać nad zmniejszeniem liczby szkół w gminie. Bez takiego zmniejszenia średnia wielkość oddziału klasy pierwszej spadnie do około 15, co istotnie zwiększy koszty kształcenia jednego ucznia.
18. W celu optymalizacji wydatków oświatowych możliwe są wymienione poniżej działania. Należy pamiętać, że są to nie tyle mocne rekomendacje, ile wskazania zgodnych z prawem możliwości ograniczenia kosztów.

- Zmniejszenie liczby etatów administracji i obsługi.
- Zmniejszenie zatrudnienia bibliotekarzy i wychowawców w świetlicach.
- Ograniczenie wyjątkowo szerokiego obecnie zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- Zmniejszenie łącznej liczby oddziałów w przedszkolach i oddziałów w przedszkolnych w szkołach.
- Dokupienie komputerów do pracowni, co umożliwi rezygnację z podziałów na grupy na informatyce.
- Rozważenie organizacji Centrum Usług Wspólnych.
- Rezygnacja z zajęć dodatkowych niewymaganych przez ramowy plan nauczania.
- Połączenie w jeden 29-osobowy oddział dwóch małych oddziałów klasy czwartej w Garczegorzu.

2. Źródła danych i analizowane jednostki

2.1. Źródła danych

Wszystkie zestawienia zamieszczone w niniejszym opracowaniu zostały przygotowane przez autorów, przy czym:

- dane do wieloletnich zestawień dotyczących organizacji oświaty gminy na tle wszystkich podobnych JST oraz organizacji poszczególnych szkół pochodzą z bazy danych oświatowych monitora rozwoju lokalnego (MRL) Związku Miast Polskich, dla której pierwotnym źródłem danych jest system informacji oświatowej (SIO);
- dane do wieloletnich zestawień finansowych pochodzą ze sprawozdań Rb-27S i Rb-28S udostępnianych przez Ministerstwo Finansów;
- dane do wyliczenia wydatków na utrzymanie poszczególnych jednostek oświatowych pochodzą z ich indywidualnych sprawozdań Rb-28S;
- do przygotowania prognozy liczb uczniów i wychowanków przedszkoli wykorzystano: dane o liczbie ludności wg poszczególnych roczników z Banku Danych Lokalnych GUS, informacje o liczbach uczniów z bazy danych oświatowych MRL a także *Prognozę ludności na lata 2023-2060* sporządzoną przez Główny Urząd Statystyczny;
- do analizy porównawczej organizacji szkół wykorzystano zatwierdzone majoowe projekty arkuszy organizacyjnych na rok szkolny 2024/25 według stanu na dzień 27 czerwca 2024, w których zaktualizowano dane o liczbach uczniów na podstawie danych otrzymanych z urzędu gminy;
- w opracowaniu wykorzystano również różnorakie inne informacje przekazane przez zamawiającego.

2.2. Analizowane jednostki

Analizą objęto jednostki oświatowe ujęte w poniższej tabeli. W tekście raportu często używamy kodów podanych w tej tabeli.

Tabela 1. Lista jednostek objętych analizą

Nazwa jednostki	Kod jednostki
Przedszkole w Nowej Wsi Lęborskiej	P Nowa Wieś L.
Szkoła Podstawowa w Leśnicach	SP Leśnice
Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi Lęborskiej	SP Nowa Wieś L.
Szkoła Podstawowa w Redkowicach	SP Redkowice
Zespół Szkół w Garczegorzu	ZS Garczegorze
Zespół Szkół w Łebieniu	ZS Łebień

3. Finanse oświaty w gminie Nowa Wieś Lęborska

W niniejszym rozdziale przedstawiamy podstawowe wskaźniki charakteryzujące finanse i organizację oświaty w gminie Nowa Wieś Lęborska na tle samorządów o podobnych warunkach organizacji i finansowania oświaty, czyli gmin wiejskich, których liczba mieszkańców przekracza 10 tys.

Informacje przedstawione w tym rozdziale opierają się na składanych przez jednostki samorządu terytorialnego sprawozdaniach Rb-27S i Rb-28S.

W tej i kolejnych częściach opracowania wykresy zawierające porównania wartości analizowanego wskaźnika odnoszącego się do gminy Nowa Wieś Lęborska na tle grupy porównawczej zbudowane są wg jednolitego wzorca:

- Na osi poziomej zaznaczone są kolejne lata, a na osi pionowej wartości liczbowe badanego wskaźnika.
- Zielona linia ciągła łączy wartości wskaźnika wyliczonego dla gminy Nowa Wieś Lęborska w kolejnych latach.
- Środkowa, szara linia przerywana pokazuje medianę, czyli wartość przeciętną, która dzieli grupę badanych samorządów na dwie połowy – w jednej połowie badanych samorządów wartość badanego wskaźnika jest mniejsza, a w drugiej większa od mediany.
- Kropkowane niebieskie linie dzielą obszary wartości wskaźników na ćwiartki, tzn. w 75% samorządów wartości wskaźnika są większe niż to wskazuje dolna niebieska linia, a w 25% samorządów wartości tego wskaźnika są mniejsze. Analogicznie w 75% samorządów wartości wskaźnika są mniejsze niż to wskazuje górna niebieska linia, a w 25% samorządów wartości tego wskaźnika są większe.
- Skrajne czerwone kropkowane linie pokazują wartości wskaźników, powyżej (w wypadku górnej linii) i poniżej (w wypadku dolnej linii) których mieszczą się wartości wskaźnika 10% samorządów.

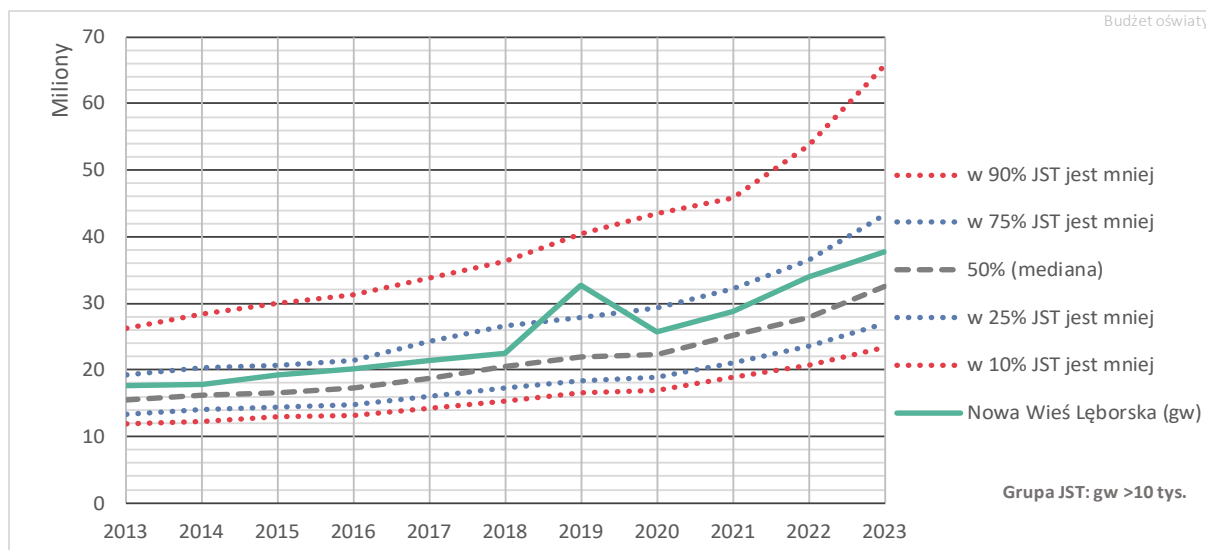
Przebieg zielonej ciągłej linii odzwierciedla wieloletnie trendy zmian wskaźnika w gminie Nowa Wieś Lęborska, a jej obserwacja na tle pozostałych linii, ukazujących sytuację podobnych samorządów, pozwala łatwo zauważyć, kiedy te trendy są typowe, a kiedy odbiegają od tego, co działo się w innych samorządach. Jednocześnie możliwe jest zorientowanie się, czy wartości badanego wskaźnika są wysokie, czy niskie na tle grupy porównawczej.

3.1. Finanse oświaty a finanse gminy

Wykres 1 pokazuje zmiany wielkości budżetu oświaty w gminie Nowa Wieś Lęborska w ciągu minionych jedenastu lat na tle gmin wiejskich większych niż 10 tys. mieszkańców. Z wyjątkiem roku 2019, w którym gmina wydała niemal 8 mln zł na oświatowe inwestycje, wielkość ta zmieniała się przez lata w podobnym tempie jak wartość mediany wyliczonej dla podobnych samorządów.

Oczywiście porównywanie bezwzględnych kwot wydatków samorządów o różnej wielkości nie mówi tak wiele, jak porównywanie wskaźników procentowych lub odniesionych do liczby mieszkańców, które przedstawiamy na kolejnych wykresach.

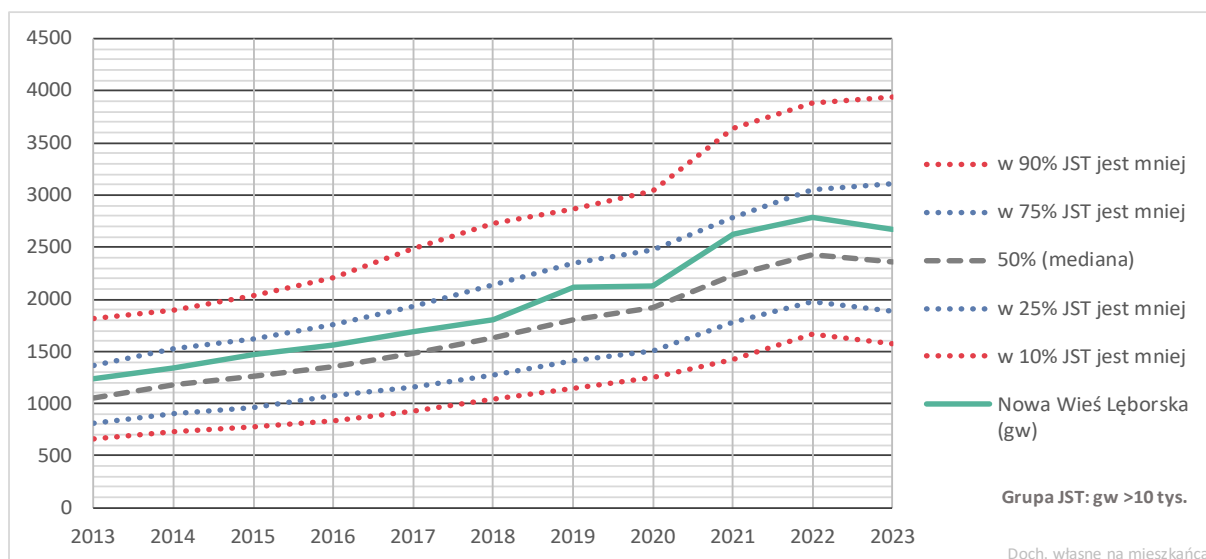
Wykres 1. Łączne wydatki budżetu oświaty – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

Wykres 2 zawiera informacje o dochodach własnych budżetu gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca (liczba mieszkańców z 2022 r.). Dochody własne to przede wszystkim dochody z podatków i opłat oraz ze sprzedaży majątku komunalnego.

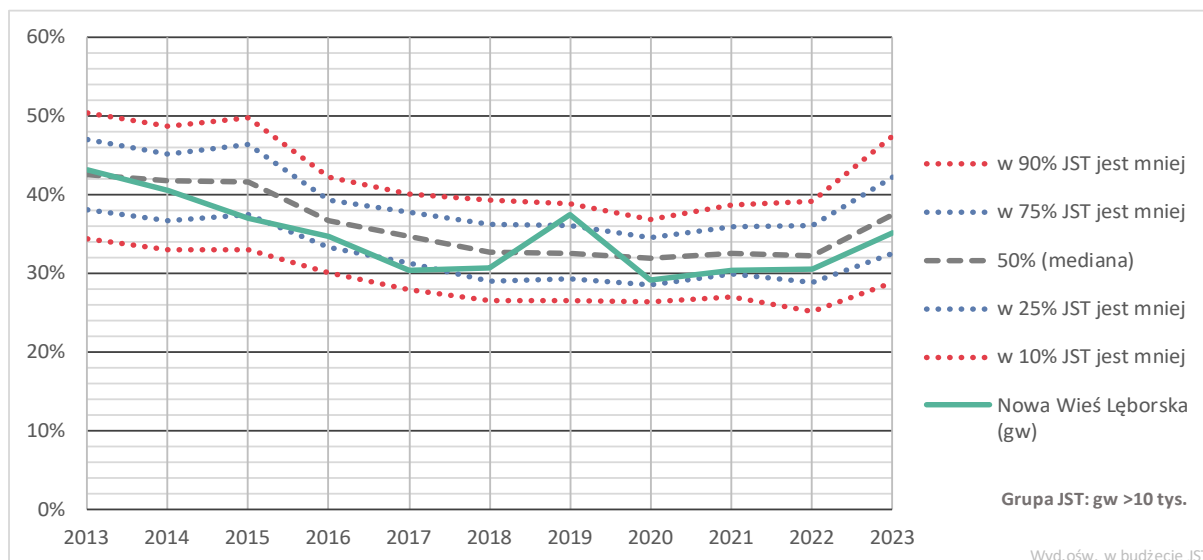
Wskaźnik ten charakteryzuje do pewnego stopnia możliwości finansowe samorządu. W wypadku gminy Nowa Wieś Lęborska wartość tego wskaźnika jest nieco wyższa od mediany wyznaczonej dla grupy porównawczej. Niepokojący jest głębszy niż w innych samorządach spadek wartości tego wskaźnika w roku 2023.

Wykres 2. Dochody własne na jednego mieszkańca – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST (liczba mieszkańców z 2022 r.)

Wykres 3 prezentuje zmiany udziału wydatków oświatowych¹ w łącznych wydatkach budżetu samorządu. W budżecie oświaty uwzględniane są wszystkie wydatki z działów 801 i 854 oraz wydatki wynikające z realizacji innych zadań oświatowych, w tym dotowania szkół i przedszkoli prowadzonych przez inne podmioty.

Wykres 3. Wydatki oświatowe w budżecie JST – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

W gminie Nowa Wieś Lęborska udział ten jest obecnie nieco niższy niż w innych gminach z grupy porównawczej.

3.2. Wydatki i dochody oświaty – ich struktura i zmiany w czasie

W zamieszczonych poniżej zestawieniach nie są uwzględnione dochody i wydatki związane z realizacją zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Są to bowiem ze swej istoty dochody i wydatki nadzwyczajne, których uwzględnienie zaburzyłoby analizę dochodów i wydatków bieżących oraz relacji między dochodami i wydatkami oświaty. W oświacie gminy Nowa Wieś Lęborska w 2022 r. wydatki te wyniosły ok. 86 tys. zł, a w 2023 r. – prawie 191 tys. zł.

3.2.1. Wydatki

W tabelach 2-4 oraz na wykresach 4 i 5 przedstawione są wydatki oświatowe² gminy Nowa Wieś Lęborska w latach 2004-2023 w podziale na główne grupy wyodrębnione na podstawie paragrafów klasyfikacji budżetowej. Przy czym w zestawieniach odrębnie przedstawione są informacje o wydatkach finansowanych ze źródeł krajowych (czwarta cyfra paragrafu równa 0) i zagranicznych.

¹ Sposób wyliczania wydatków oświatowych oraz innych wielkości, które mogą być różnie rozumiane i wyliczane na różne sposoby, wyjaśniony jest w rozdziale *Objaśnienia metodologiczne*.

² Szczegółowe kryteria kwalifikowania wydatków i dochodów do poszczególnych grup przedstawione są w rozdziale *Objaśnienia metodologiczne*.

Wydatki osobowe to wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń wszystkich pracowników oświaty. Dotacje to głównie dotacje wypłacane przez samorząd innym podmiotom. Na wydatki majątkowe w oświacie składają się praktycznie wyłącznie wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne.

Oczywiście największą częścią wydatków oświatowych są wydatki osobowe. Na wielkość i zmiany tych wydatków wpływa m.in. liczba etatów nauczycieli i pracowników administracji i obsługi, wprowadzane przez ministra edukacji podwyżki wynagrodzeń, a także podwyżki wynagrodzeń spowodowane awansem zawodowym nauczycieli, podnoszeniem ich wykształcenia, zwiększaniem stażu pracy, czy też zmianami w regulaminie wynagradzania nauczycieli oraz podwyżki wynagrodzeń pracowników administracji i obsługi szkół (w tym wynikające z podwyższenia minimalnego wynagrodzenia).

Analizując dane o kosztach wynagrodzeń, warto pamiętać, że w latach 2012-2017 nie podnoszono zasadniczych wynagrodzeń nauczycieli.

Wydatki majątkowe (inwestycyjne) mają nieregularny przebieg, co jest zrozumiałe ze względu na ich specyfikę. W trakcie realizacji dużego zadania inwestycyjnego takie wydatki mogą stanowić sporą część łącznych wydatków oświatowych. Natomiast po zrealizowaniu inwestycji mogą spaść do zera.

Tabela 2. Wydatki oświatowe w podziale na rodzaje wydatków związane z paragrafami klasyfikacji budżetowej

Rok	Osobowe	Rzeczowe	Majątkowe	Dotacje	Europejskie	Razem
2004	6 909 869	2 328 062	445 627		110 061	9 793 619
2005	7 373 713	2 672 759	507 507			10 553 979
2006	7 965 873	2 945 697				10 911 570
2007	9 096 370	2 922 317			98 217	12 116 904
2008	9 964 586	3 611 051			23 498	13 599 135
2009	10 826 347	3 006 097	47 509	63 492	75 640	14 019 085
2010	11 933 154	3 316 602	124 413	145 067	1 737 957	17 257 193
2011	12 018 097	3 104 347	26 049	189 175	672 920	16 010 588
2012	13 328 475	3 723 654	12 980	209 565		17 274 674
2013	13 464 029	3 720 807	46 657	314 523		17 546 016
2014	13 602 138	3 703 978	125 336	354 430		17 785 882
2015	14 291 306	3 827 401	162 283	879 582		19 160 572
2016	14 936 586	4 283 909	115 290	845 726		20 181 511
2017	15 849 735	4 610 816	66 358	844 267		21 371 176
2018	16 481 677	4 716 553	183 909	988 063	76 666	22 446 868
2019	18 499 528	4 737 918	7 883 332	1 134 470	530 512	32 785 760
2020	19 373 665	4 078 602	323 321	1 652 500	331 108	25 759 196
2021	20 697 156	5 489 268	385 743	2 162 781	93 223	28 828 171
2022	22 178 059	6 743 673	1 090 459	2 534 746	1 301 661	33 848 598
2023	24 601 369	7 032 267	2 174 562	3 241 078	489 323	37 538 599

Nowa Wieś Lęborska (gw)

Wykres 4. Wydatki oświatowe w podziale na rodzaje wydatków związane z paragrafami klasyfikacji budżetowej

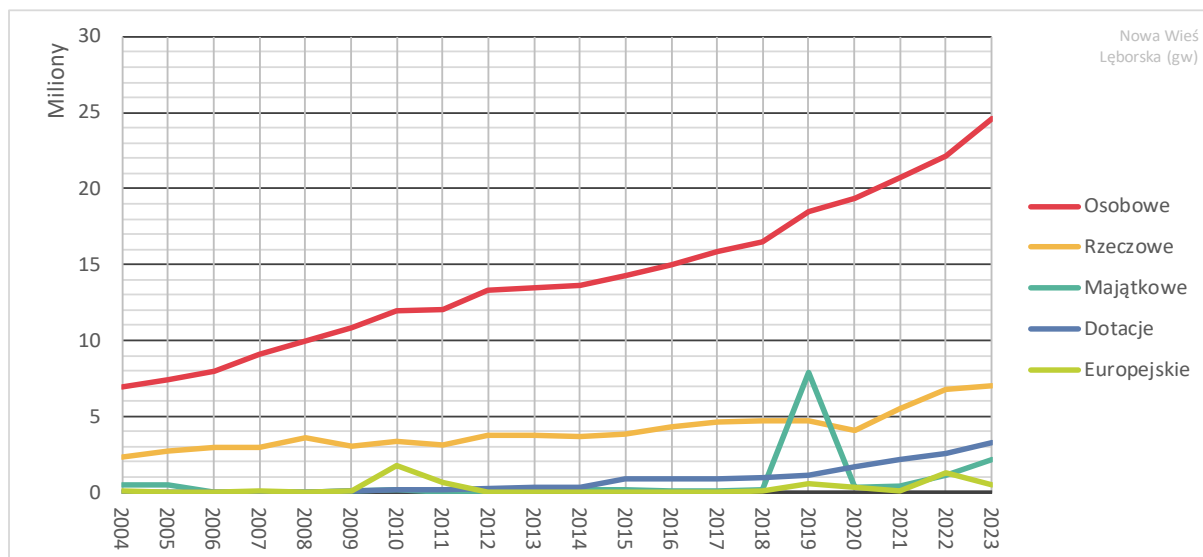
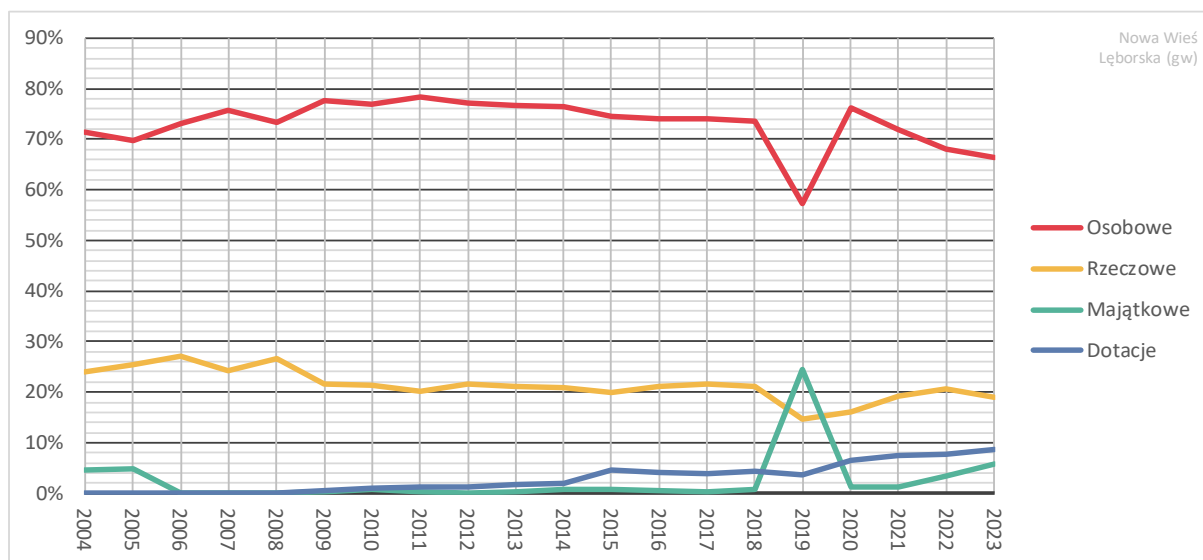

Tabela 3. Wydatki oświatowe w podziale na rodzaje wydatków związane z paragrafami klasyfikacji budżetowej w układzie procentowym (bez wydatków ze środków unijnych)

Rok	Osobowe	Rzeczowe	Majątkowe	Dotacje
2004	71,4%	24,0%	4,6%	0,0%
2005	69,9%	25,3%	4,8%	0,0%
2006	73,0%	27,0%	0,0%	0,0%
2007	75,7%	24,3%	0,0%	0,0%
2008	73,4%	26,6%	0,0%	0,0%
2009	77,6%	21,6%	0,3%	0,5%
2010	76,9%	21,4%	0,8%	0,9%
2011	78,4%	20,2%	0,2%	1,2%
2012	77,2%	21,6%	0,1%	1,2%
2013	76,7%	21,2%	0,3%	1,8%
2014	76,5%	20,8%	0,7%	2,0%
2015	74,6%	20,0%	0,8%	4,6%
2016	74,0%	21,2%	0,6%	4,2%
2017	74,2%	21,6%	0,3%	4,0%
2018	73,7%	21,1%	0,8%	4,4%
2019	57,4%	14,7%	24,4%	3,5%
2020	76,2%	16,0%	1,3%	6,5%
2021	72,0%	19,1%	1,3%	7,5%
2022	68,1%	20,7%	3,4%	7,8%
2023	66,4%	19,0%	5,9%	8,7%

Nowa Wieś Lęborska (gw)

Wykres 5. Wydatki oświatowe w podziale na rodzaje wydatków związane z paragrafami klasyfikacji budżetowej w układzie procentowym (bez wydatków ze środków unijnych)

W tabeli 4 przedstawiono wydatki finansowane ze środków europejskich.

Tabela 4. Wydatki oświatowe finansowane ze środków europejskich w podziale na rodzaje działalności związane z paragrafami klasyfikacji budżetowej

Rok	Osobowe	Rzeczowe	Majątkowe	Dotacje	Razem
2004		110 061			110 061
2005					0
2006					0
2007	27 029	71 188			98 217
2008	11 693	11 805			23 498
2009			75 640		75 640
2010			1 737 957		1 737 957
2011			672 920		672 920
2012					0
2013					0
2014					0
2015					0
2016					0
2017					0
2018	29 900	7 275	39 491		76 666
2019	361 334	169 178			530 512
2020	94 736	201 774		34 598	331 108
2021	55 852	1 365		36 006	93 223
2022		1 301 661			1 301 661
2023	5 001	1 971	482 351		489 323

Nowa Wieś Lęborska (gw)

W kolejnych trzech tabelach przedstawiona jest struktura wydatków w podziale na rodzaje działalności wyodrębniane na podstawie rozdziałów klasyfikacji budżetowej. W drugiej z tych tabel nie uwzględniono wydatków majątkowych oraz dotacji. Analizując te zestawienia, warto pamiętać, że zmiany w klasyfikacji budżetowej mogą wywierać wpływ na zmiany struktury rozpatrywanej pod tym kątem.

Tabela 5. Wydatki oświatowe w podziale na rodzaje działalności związane z rozdziałami klasyfikacji budżetowej (bez wydatków ze środków europejskich)

Grupa rozdziałów	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Przedszkola	2 777 882	2 866 124	3 124 487	11 260 775	4 365 520	5 127 843	5 950 819	6 754 730
Oddz. przedszk. w SP	740 088	951 499	1 072 566	1 105 975	1 050 455	785 018	842 718	989 326
SP	10 359 315	11 203 591	12 295 711	14 766 172	15 453 426	17 113 181	18 782 212	21 073 697
Gimnazja	2 786 860	2 702 736	1 898 245	716 361				
Specj.org.nauki-przedszk.	118 218	99 312	90 306	107 679	246 314	205 090	141 370	198 999
Specj.org.nauki-szkoły.	539 948	460 216	609 257	858 737	1 370 693	1 771 542	2 251 820	2 940 572
Stołówki	1 176 184	1 255 097	1 356 928	1 575 992	1 367 066	1 611 852	2 108 606	2 495 759
Świetlice	524 139	536 155	498 992	440 623	735 600	798 581	880 571	849 322
Dowożenie	891 219	1 005 396	1 013 721	1 031 955	485 992	831 076	1 109 574	1 110 238
Pomoc materialna	152 939	125 980	104 530	92 700	59 180	56 546	66 372	62 880
Dokształcanie nauczycieli	22 749	44 775	62 038	61 734	34 519	72 945	77 733	89 478
Inne oświatowe	91 970	120 295	243 421	236 545	259 323	361 274	335 142	484 275
Razem	20 181 511	21 371 176	22 370 202	32 255 248	25 428 088	28 734 948	32 546 937	37 049 276

Nowa Wieś Lęborska (gw)

Tabela 6. Wydatki oświatowe, bez wydatków majątkowych, dotacji i ze środków europejskich, w podziale na rodzaje działalności związane z rozdziałami klasyfikacji budżetowej

Grupa rozdziałów	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Przedszkola	2 245 283	2 396 912	2 549 693	3 051 245	3 718 747	4 427 633	5 004 547	5 829 771
Oddz. przedszk. w SP	740 088	951 499	1 072 566	1 103 701	1 021 333	785 018	829 901	989 326
SP	10 153 777	10 932 088	11 885 229	14 082 442	14 345 686	15 515 275	16 499 446	17 243 809
Gimnazja	2 777 360	2 702 736	1 898 245	716 361				
Specj.org.nauki-przedszk.	1 474			49 575	205 409	183 482	75 838	134 815
Specj.org.nauki-szkoły.	493 187	400 156	543 081	801 245	1 229 196	1 587 986	1 957 940	2 457 986
Stołówki	1 129 259	1 245 649	1 333 167	1 575 992	1 367 066	1 579 293	2 108 606	2 445 767
Świetlice	524 139	536 155	498 992	440 623	735 600	798 581	880 571	849 322
Dowożenie	891 219	1 005 396	1 013 721	1 031 955	485 992	831 076	1 109 574	1 110 238
Pomoc materialna	152 939	125 980	104 530	92 700	59 180	56 546	66 372	62 880
Dokształcanie nauczycieli	22 749	44 775	62 038	61 734	34 519	72 945	77 733	89 478
Inne oświatowe	89 021	119 205	236 968	229 873	249 539	348 589	311 204	420 244
Razem	19 220 495	20 460 551	21 198 230	23 237 446	23 452 267	26 186 424	28 921 732	31 633 636

Nowa Wieś Lęborska (gw)

Tabela 7. Wydatki oświatowe, bez wydatków majątkowych, dotacji i ze środków europejskich, w podziale na rodzaje działalności związane z rozdziałami klasyfikacji budżetowej w układzie procentowym

Grupa rozdziałów	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Przedszkola	12%	12%	12%	13%	16%	17%	17%	18%
Oddz. przedszk. w SP	4%	5%	5%	5%	4%	3%	3%	3%
SP	53%	53%	56%	61%	61%	59%	57%	55%
Gimnazja	14%	13%	9%	3%				
Specj.org.nauki-przedszk.	0,0%			0,2%	0,9%	0,7%	0,3%	0,4%
Specj.org.nauki-szkoły.	2,6%	2,0%	2,6%	3,4%	5,2%	6,1%	6,8%	7,8%
Stołówki	5,9%	6,1%	6,3%	6,8%	5,8%	6,0%	7,3%	7,7%
Świetlice	2,7%	2,6%	2,4%	1,9%	3,1%	3,0%	3,0%	2,7%
Dowożenie	4,6%	4,9%	4,8%	4,4%	2,1%	3,2%	3,8%	3,5%
Pomoc materialna	0,8%	0,6%	0,5%	0,4%	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%
Dokształcanie nauczycieli	0,1%	0,2%	0,3%	0,3%	0,1%	0,3%	0,3%	0,3%
Inne oświatowe	0,5%	0,6%	1,1%	1,0%	1,1%	1,3%	1,1%	1,3%

Nowa Wieś Lęborska (gw)

Tabela poniżej przedstawia wydatki oświatowe finansowane ze środków europejskich. Są one bardzo zróżnicowane w poszczególnych latach, co w wypadku tego typu środków jest naturalne.

Tabela 8. Wydatki oświatowe finansowane ze środków europejskich w podziale na rodzaje działalności związane z rozdziałami klasyfikacji budżetowej

Grupa rozdziałów	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Przedszkola			76 666	530 512	158 579	93 223		
SP					172 529			
Inne oświatowe							1 301 661	489 323
Razem	0	0	76 666	530 512	331 108	93 223	1 301 661	489 323

Nowa Wieś Lęborska (gw)

3.2.2. Dochody

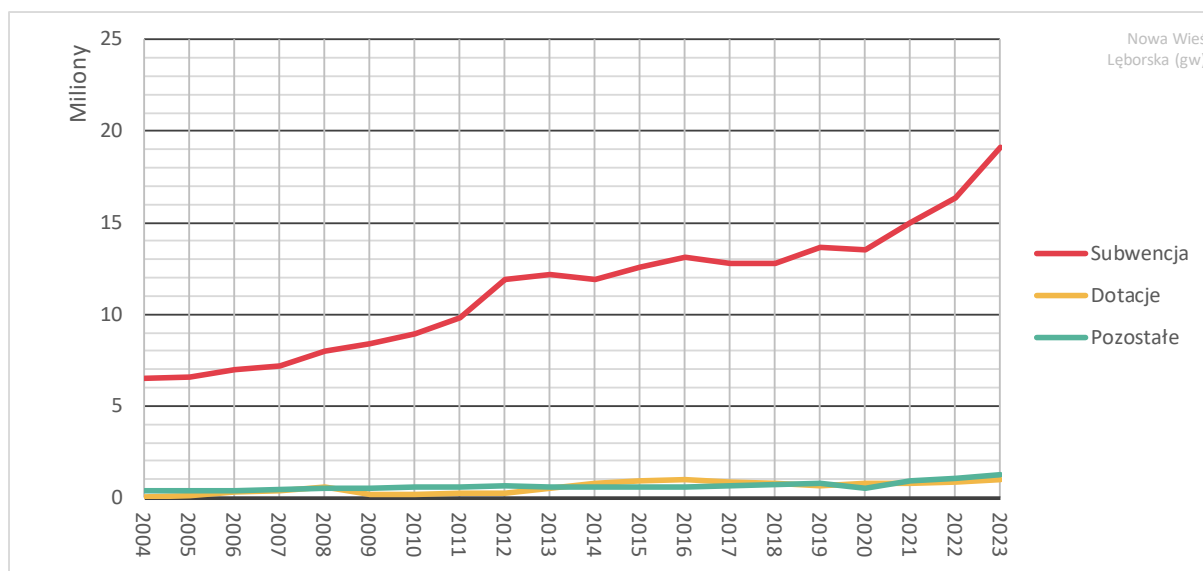
Głównym źródłem finansowania oświaty jest część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, zwana w skrócie subwencją oświatową. Jak wynika z poniższych zestawień, obecnie w gminie Nowa Wieś Lęborska stanowi ona około 90% bieżących dochodów oświaty.

Tabela 9. Główne składniki bieżących dochodów oświaty

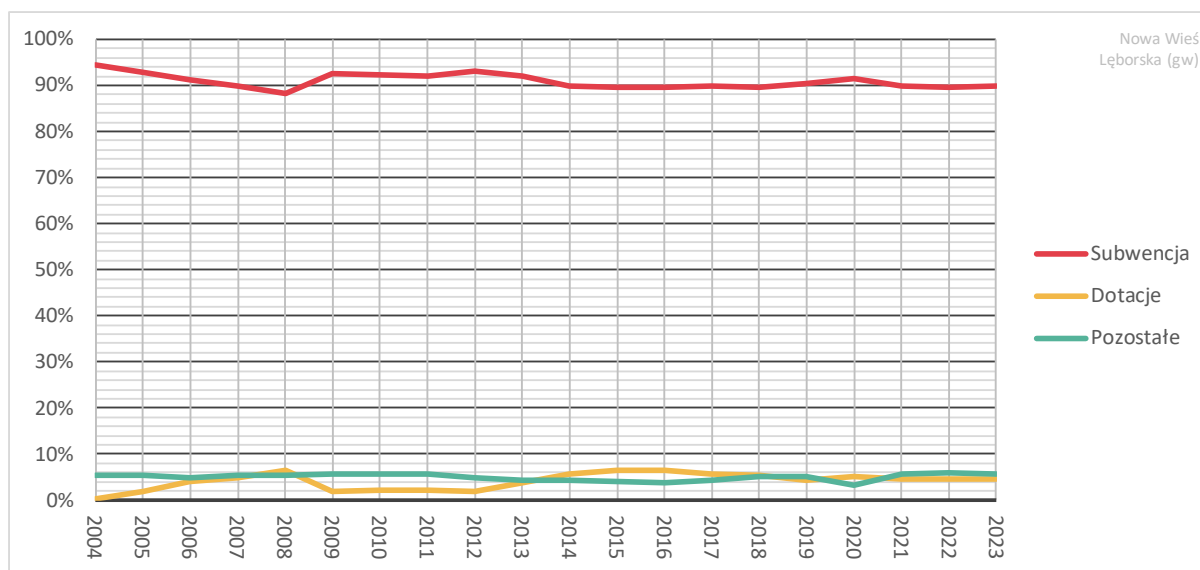
Rok	Subwencja	Dotacje	Pozostałe	Razem
2004	6 484 648	12 698	371 099	6 868 445
2005	6 600 893	136 773	373 681	7 111 347
2006	7 009 003	300 900	381 506	7 691 409
2007	7 161 136	386 959	430 289	7 978 384
2008	8 005 478	582 705	488 612	9 076 795
2009	8 365 783	172 262	502 224	9 040 269
2010	8 923 367	194 327	545 760	9 663 454
2011	9 827 568	233 221	603 419	10 664 208
2012	11 868 664	250 226	611 162	12 730 052
2013	12 164 541	488 075	579 018	13 231 634
2014	11 904 017	756 311	583 674	13 244 002
2015	12 556 699	920 213	551 404	14 028 316
2016	13 094 451	960 540	556 969	14 611 960
2017	12 746 736	812 558	621 971	14 181 265
2018	12 774 252	775 093	714 844	14 264 189
2019	13 670 623	668 325	775 367	15 114 315
2020	13 495 162	765 821	481 735	14 742 718
2021	15 001 508	765 454	938 001	16 704 963
2022	16 374 116	852 923	1 062 977	18 290 016
2023	19 112 457	955 194	1 228 457	21 296 108

Nowa Wieś Lęborska (gw)

Wykres 6. Główne składniki bieżących dochodów oświaty

Wykres 7. Główne składniki bieżących dochodów oświaty w ujęciu procentowym

3.2.3. Dochody a bieżące wydatki oświatowe na tle podobnych samorządów

Głównym źródłem finansowania oświaty samorządowej jest część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, czyli tzw. subwencja oświatowa. Ponadto na realizację niektórych zadań oświatowych samorządy otrzymują dotacje z budżetu państwa, w pewnych wypadkach opłaty wnoszą rodzice uczniów, a niekiedy samorząd ma dochody z wynajmu pomieszczeń w jednostkach oświatowych lub sprzedaży ich usług lub wytworów. Jednak prawie zawsze wpływy z wymienionych wcześniej źródeł nie pokrywają wszystkich wydatków, dlatego samorządy współfinansują oświatę z własnych środków.

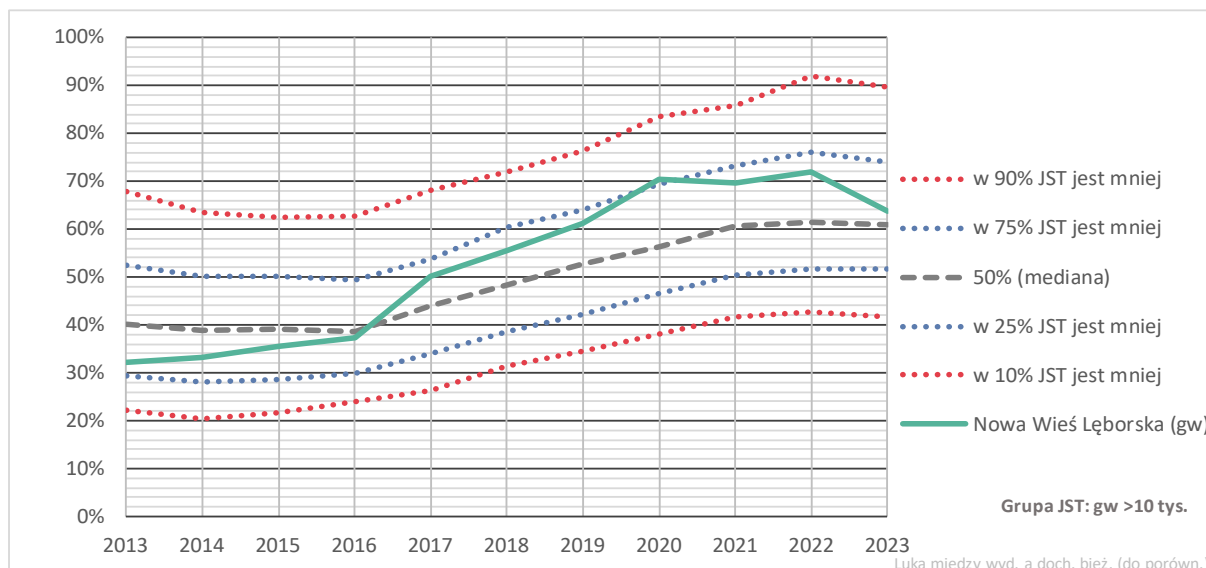
Do oceny stopnia owego współfinansowania używamy procentowego wskaźnika luki między bieżącymi wydatkami³ a dochodami oświaty⁴. Interpretacja tego wskaźnika jest następująca:

- Jeśli wskaźnik luki między wydatkami a dochodami wynosi 0, to wydatki bieżące na zadania oświatowe są równe sumie subwencji i pozostałych dochodów oświaty.
- Jeśli wskaźnik wynosi np. 15%, to wydatki są o 15% wyższe od dochodów.
- Jeśli zaś wskaźnik jest ujemny, to bieżące wydatki oświaty są niższe od dochodów.

³ Przy wyliczaniu luki między wydatkami a dochodami pomijamy dochody i wydatki majątkowe (inwestycyjne) oraz dochody przypisane do paragrafu 097, które formalnie nie są dochodami majątkowymi. Jednak w wielu wypadkach do paragrafu 097 przypisywane są znaczące kwoty dofinansowań inwestycji w oświacie, które mocno zaburzają porównania.

⁴ W przeszłości używaliśmy podobnie skonstruowanego wskaźnika obrazującego wielkość luki między wydatkami subwencionowanymi a subwencją oświatową. Jednak od 2017 r., w związku z rozpoczęciem subwencionowania sześciolatków w przedszkolach, wskaźnik ten stał się niepoliczalny, ponieważ sprawozdania budżetowe nie zawierają danych, które umożliwiają wyodrębnienie wydatków na utrzymanie sześciolatków w przedszkolach z całości wydatków przedszkoli.

Wykres 8. Luka między bieżącymi wydatkami a dochodami oświaty w ujęciu procentowym – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

Wykresy 8 przedstawiają zmiany procentowego wskaźnika luki między wydatkami a dochodami oświaty, a wykres 9 ilustruje, jak zmieniała się kwota tej luki, tzn., ile pieniędzy pozyskanych z dochodów pozaoświatowych gmina musiała przeznaczyć na sfinansowanie bieżącej działalności szkół i innych placówek oświatowych.

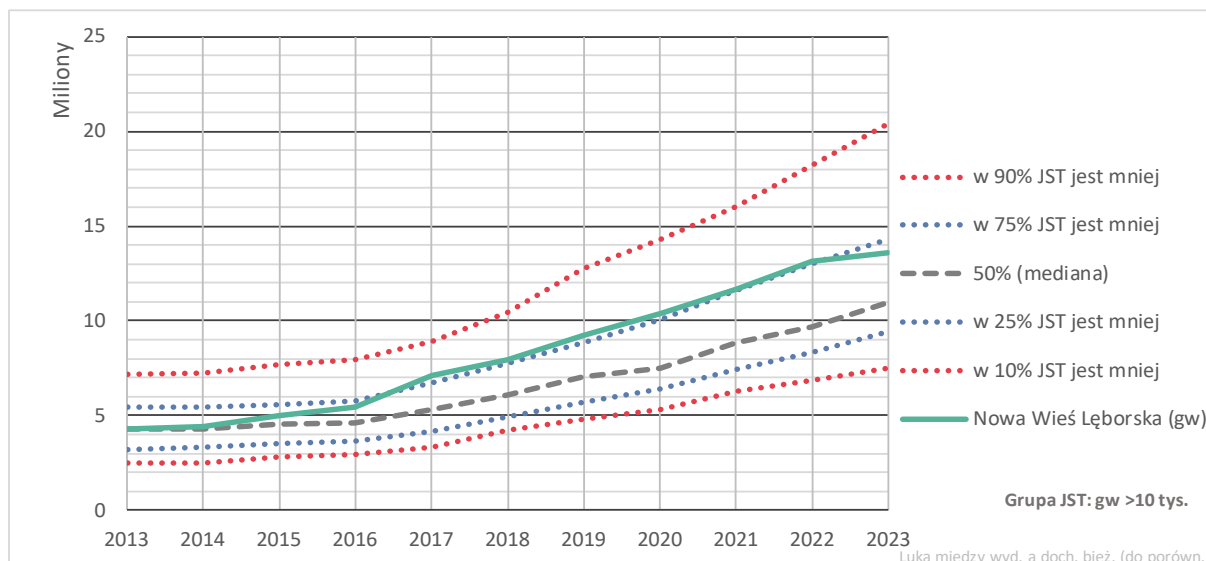
Procentowy wskaźnik luki między wydatkami bieżącymi a dochodami oświaty w gminie Nowa Wieś Lęborska był przez lata wyraźnie wyższy od mediany wyznaczonej dla dużych gmin wiejskich, ale w roku 2023 jego wartość wyraźnie zmalała i jest obecnie zbliżona do tej mediany.

W latach 2020-2022 wydatki oświatowe w gminie były o około 70% wyższe niż dochody. W roku 2023 procent luki zmalał do niecałych 64%, a kwota wyniosła około 13,6 mln zł.

Warto podkreślić, że sytuacja finansowa oświaty gminy Nowa Wieś Lęborska jest wyjątkowa, ponieważ około $\frac{1}{3}$ jej uczniów to Kaszubi, na których gmina w roku 2023 otrzymała 3,4 mln zł dodatkowej subwencji. Tymczasem zajęcia dla mniejszości etnicznej realizowane są w gminnych szkołach w niezbyt dużym łącznym wymiarze niecałych pięciu etatów. Gdy od wydatków na utrzymanie oświaty odliczy się koszty owych pięciu etatów, a dochody oświaty zmniejszy o 3,4 mln zł, to luka między wydatkami a dochodami oświaty wyniesie około 90%. Będzie więc jedną z największych w grupie gmin wiejskich powyżej 10 tys. mieszkańców.

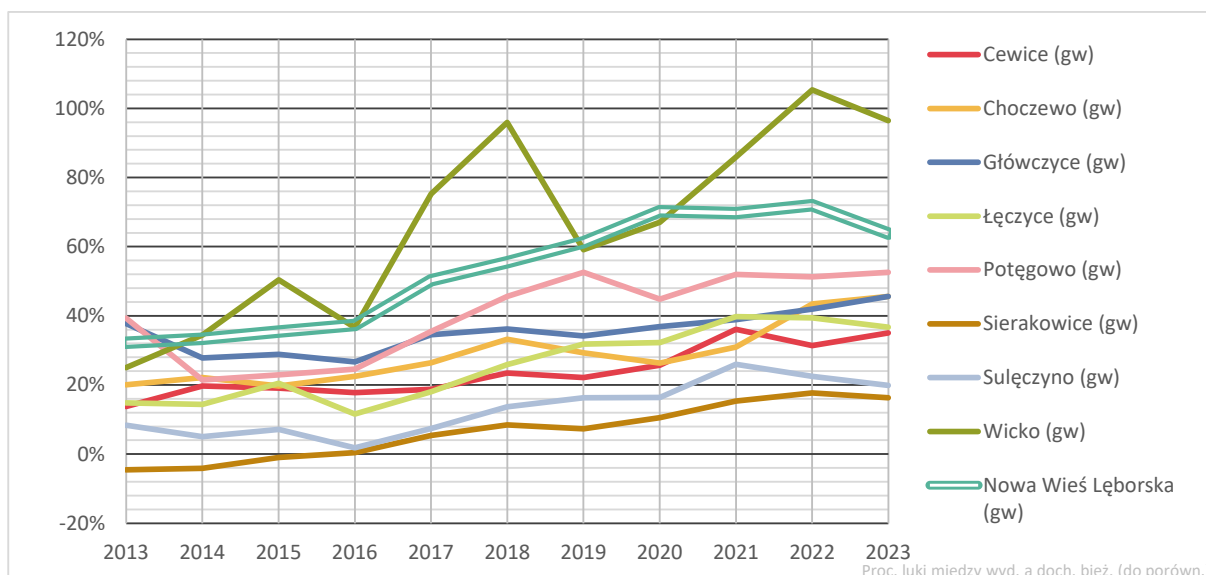
Oznacza to, że oświata w gminie Nowa Wieś Lęborska jest zorganizowana bardzo drogo, ale nie odczuwa ona tego tak mocno ze względu na dodatkową subwencję, której nie otrzymuje zdecydowana większość innych gmin. Trzeba o tym pamiętać, zwłaszcza w kontekście prac nad nową ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Ustawa ta ma być bardziej korzystna dla samorządów, jednak nie ma pewności czy gmina Nowa Wieś Lęborska nadal będzie miała specjalne dochody z tytułu prowadzenia zajęć dla uczniów mniejszości i jak duże będą te dochody.

Wykres 9. Luka między bieżącymi wydatkami a dochodami oświaty w ujęciu kwotowym – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

Wykres 10 zawiera porównanie procentowego wskaźnika luki między bieżącymi wydatkami a dochodami oświaty w gminie Nowa Wieś Lęborska i ośmiu innych wybranych⁵ gminach wiejskich prowadzących zajęcia dla uczniów z mniejszości kaszubskiej.

Wykres 10. Luka między bieżącymi wydatkami a dochodami oświaty w ujęciu procentowym – gmina Nowa Wieś Lęborska w porównaniu z wybranymi JST

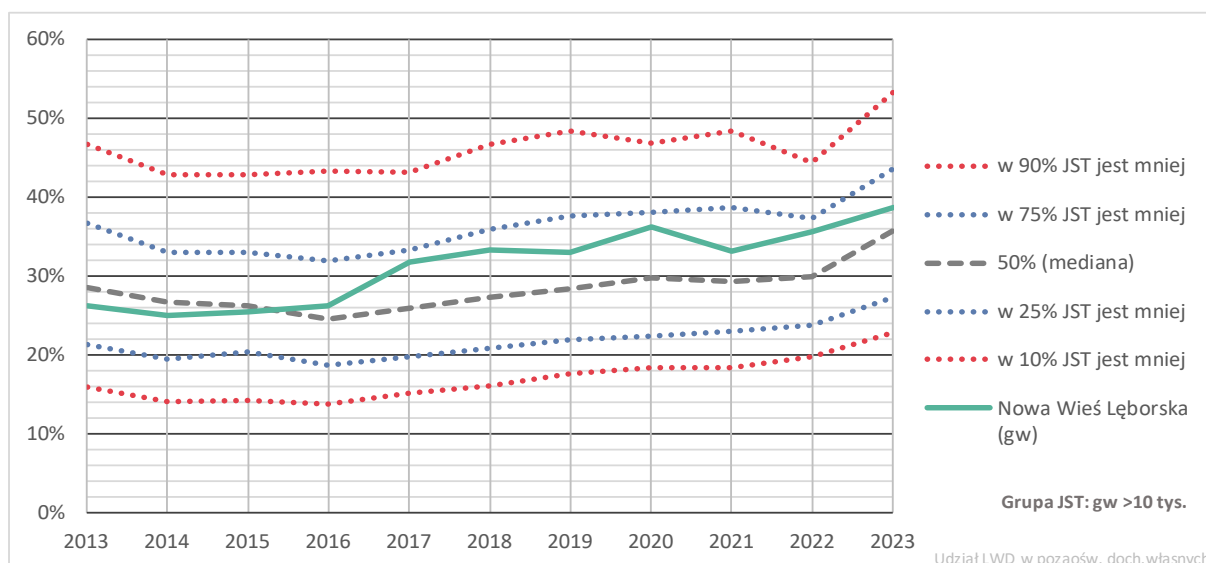

Z wykresu wynika, że Nowa Wieś Lęborska ma jedną z największych luk w grupie gmin z zajęciami dla mniejszości kaszubskiej.

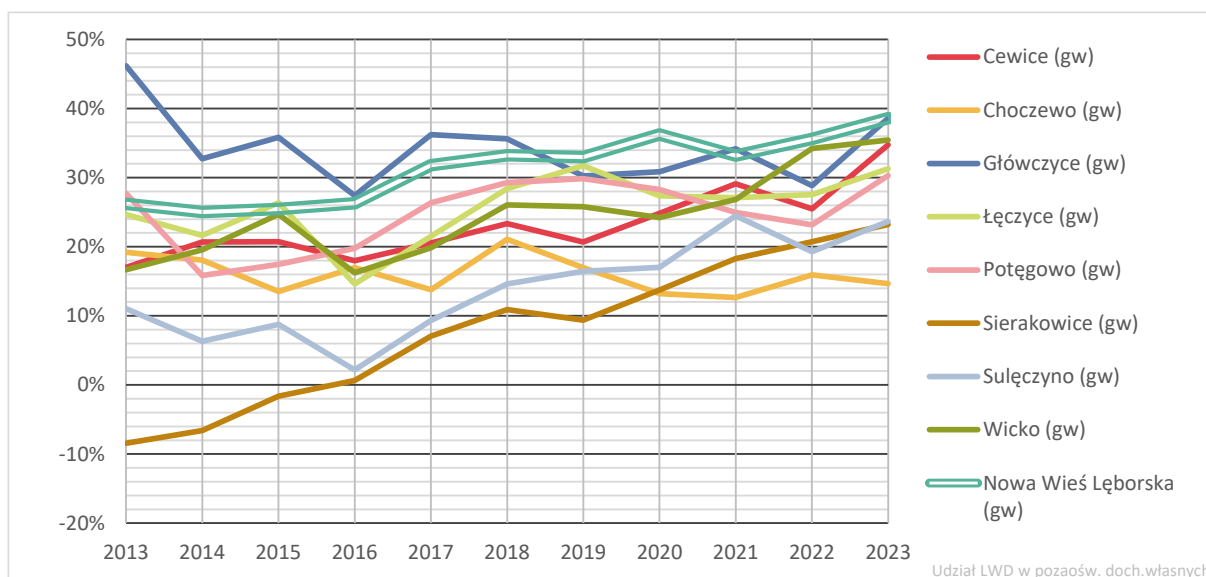
⁵ W porównaniu uwzględnione są gminy wiejskie bezpośrednio sąsiadujące z gminą Nowa Wieś Lęborska oraz dwie szczególnie wyróżniające się gminy z powiatu kartuskiego – Sierakowice, która prowadzi wyjątkowo dużo zajęć dla uczniów z mniejszości (prawie 16 etatów w 2023 r., podczas gdy inne porównywane samorządy miały nie więcej niż 6 etatów) oraz Sulęczyń, która ma bardzo mało uczniów (nie tylko z mniejszości) przypadających na jeden etat zajęć dla mniejszości (poniżej 100).

Wykresy 11 i 12 przedstawiają zmiany stosunku luki między bieżącymi wydatkami a dochodami oświaty do pozaoświatowych dochodów własnych gminy. W roku 2023 gmina wydała około 38% swoich dochodów własnych na dopłatę do subwencji i innych dochodów oświatowych, a 10 lat temu było to 26%. To wyraźna zmiana. Obecna wartość tego wskaźnika jest nieznacznie wyższa od mediany wyliczonej dla dużych gmin wiejskich i jednocześnie jest jedną z dwóch najwyższych wśród gmin dobranych do porównania samorządów z zajęciami dla mniejszości kaszubskiej.

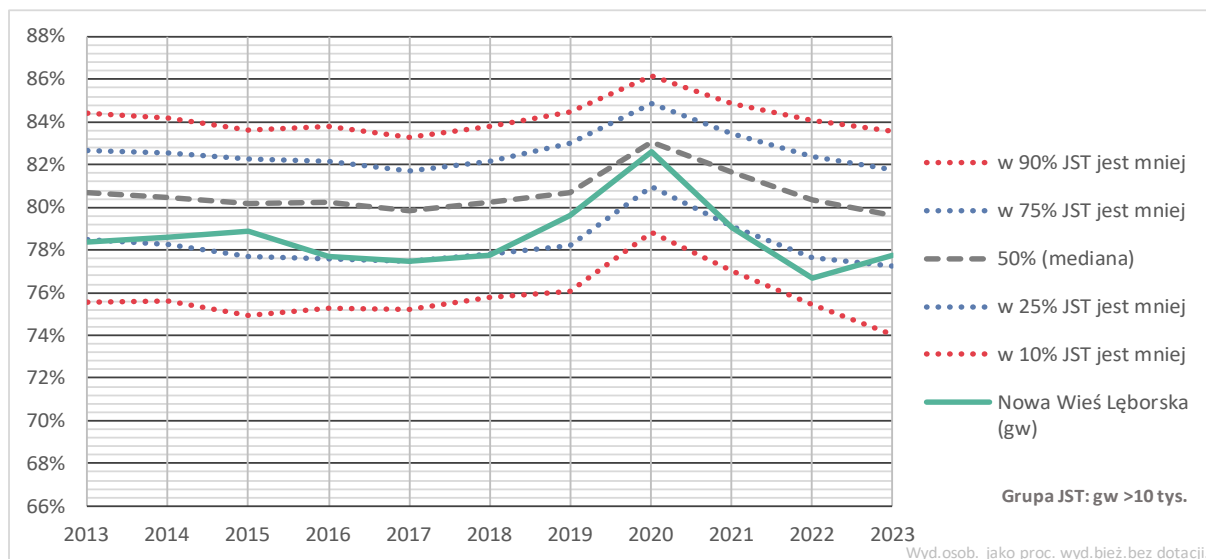
Wykres 11. Stosunek luki między bieżącymi wydatkami a dochodami oświaty do pozaoświatowych dochodów własnych – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

Wykres 12. Stosunek luki między bieżącymi wydatkami a dochodami oświaty do pozaoświatowych dochodów własnych – gmina Nowa Wieś Lęborska w porównaniu z wybranymi JST

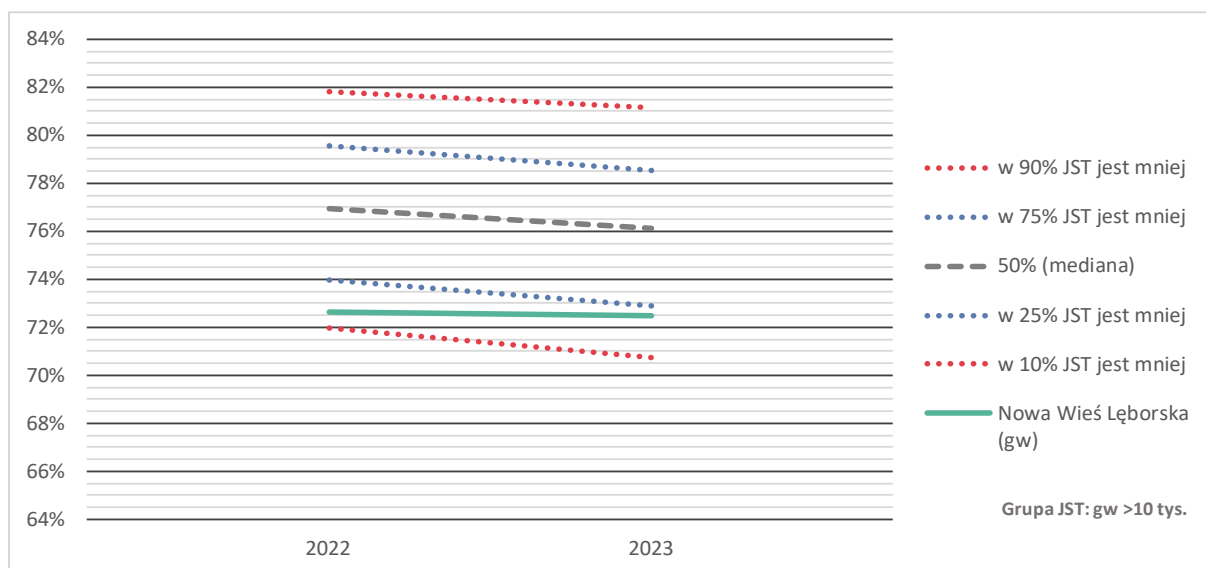
Wykres 13. Wydatki osobowe w bieżących wydatkach oświatowych (bez dotacji) – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

Wykres 13 przedstawia udział wydatków osobowych w bieżących wydatkach oświatowych samorządu. W gminie Nowa Wieś Lęborska jest on wyraźnie niższy od mediany dużych gmin wiejskich, co świadczy o dość dużych kosztach utrzymania budynków oświatowych.

Wynagrodzenia nauczycieli stanowią w gminie Nowa Wieś Lęborska wyjątkowo małą część wszystkich wynagrodzeń w oświacie, co świadczy o stosunkowo dużych kosztach wynagrodzeń pracowników administracji i obsługi⁶. W ponad 75% podobnych gmin wynagrodzenia pracowników administracji i obsługi są mniejszą częścią wszystkich wynagrodzeń pracowników oświaty.

Wykres 14. Wynagrodzenia nauczycieli jako procent wszystkich wynagrodzeń w oświacie

⁶ Wykres 14 pokazuje dane tylko z dwóch ostatnich lat, gdyż wcześniej nie wyróżniało się w sprawozdaniach finansowych wynagrodzeń nauczycieli.

3.2.4. Wydatki a dochody oświaty w gminie Nowa Wieś Lęborska

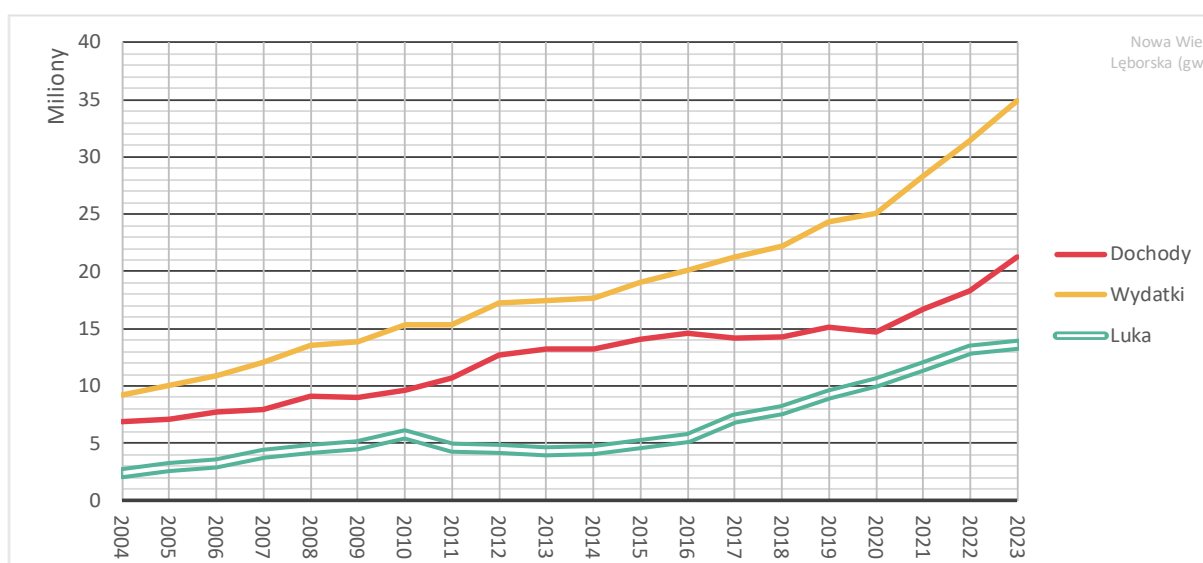
W zdecydowanej większości samorządów subwencja oświatowa, dotacje, wpłaty rodziców, dochody z wynajmu pomieszczeń itp. źródeł nie pokrywają bieżących wydatków na utrzymanie oświaty. Pisaliśmy już o tym wyżej. Przedstawiliśmy też informacje o wielkości luki między bieżącymi wydatkami a dochodami oświaty, którą prawie każdy samorząd terytorialny musi finansować z dochodów własnych. Poniższe zestawienia zawierają nieco więcej informacji, ponieważ prezentują również wielkości dochodów i wydatków i obejmują dłuższy okres – od 2004 r.

Tabela 10. Wydatki a dochody bieżące oświaty

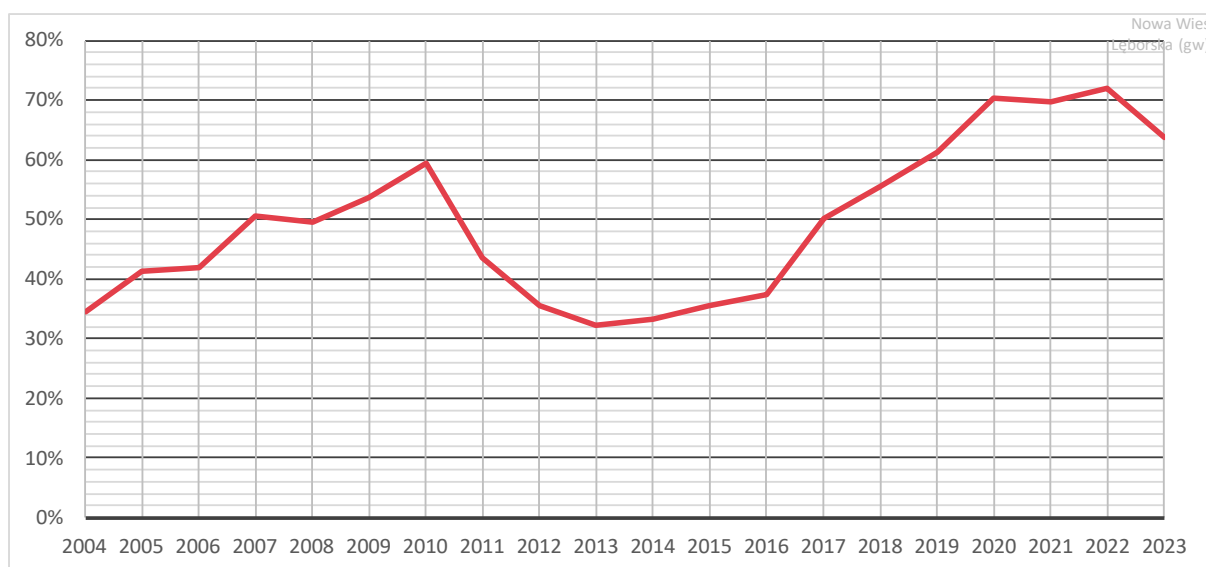
Rok	Dochody	Wydatki	Luka między wydatkami a dochodami	Luka między wydatkami a dochodami w procentach
2004	6 868 445	9 237 931	2 369 486	34,5%
2005	7 111 347	10 046 472	2 935 125	41,3%
2006	7 691 409	10 911 570	3 220 161	41,9%
2007	7 978 384	12 018 687	4 040 303	50,6%
2008	9 076 795	13 575 637	4 498 842	49,6%
2009	9 040 269	13 895 936	4 855 667	53,7%
2010	9 663 454	15 394 823	5 731 369	59,3%
2011	10 664 208	15 311 619	4 647 411	43,6%
2012	12 730 052	17 261 694	4 531 642	35,6%
2013	13 231 634	17 499 359	4 267 725	32,3%
2014	13 244 002	17 660 546	4 416 544	33,3%
2015	14 028 316	18 998 289	4 969 973	35,4%
2016	14 611 960	20 066 221	5 454 261	37,3%
2017	14 181 265	21 304 818	7 123 553	50,2%
2018	14 264 189	22 186 293	7 922 104	55,5%
2019	15 114 315	24 371 916	9 257 601	61,3%
2020	14 742 718	25 104 767	10 362 049	70,3%
2021	16 704 963	28 349 205	11 644 242	69,7%
2022	18 290 016	31 456 478	13 166 462	72,0%
2023	21 296 108	34 874 714	13 578 606	63,8%

Nowa Wieś Lęborska (gw)

Wykres 15. Wydatki a dochody bieżące oświaty

Wykres 16. Luka między wydatkami a dochodami oświaty jako procent dochodów

4. Koszty utrzymania poszczególnych jednostek oświatowych

W niniejszym rozdziale nie są uwzględnione dochody i wydatki związane z realizacją zadań wynikających ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Przy wyliczaniu kwot przypadających na jednego ucznia uczniowie-uchodźcy z Ukrainy zostali pominięci.

4.1. Koszty utrzymania przedszkoli

W tabeli 11 przedstawiono wysokość dopłat do subwencji i dotacji przedszkoli oraz oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w roku 2023 (wydatki bez wydatków inwestycyjnych), natomiast tabela 12 pokazuje wydatki przypadające na jednego wychowanka. Jako liczbę dzieci przyjęto średnią ważoną z ośmiu miesięcy liczb dzieci wykazanych we wrześniu 2022 roku i czterech miesięcy liczb dzieci wykazanych we wrześniu roku 2023.

Tabela 11. Dopłaty do subwencji i dotacji w 2023 r. – różnica pomiędzy wydatkami subwencyjnymi (bez wydatków inwestycyjnych) a subwencją i dotacją naliczoną na dzieci w przedszkolu⁷

Jednostka	Wydatki wszystkie	Subwencja	Dotacja	Dopłata do subwencji i dotacji	% dopłaty
P Nowa Wieś L.	4 392 936	644 508	303 789	3 444 639	78,4%
SP Leśnice	215 198	55 924	31 611	127 663	59,3%
SP Redkowice	296 334	74 565	28 932	192 836	65,1%
ZS Garczegorze	1 065 704	184 496	88 404	792 804	74,4%
ZS Łebień	754 383	204 019	74 474	475 890	63,1%
Razem	6 724 556	1 163 512	527 211	5 033 832	74,9%

Tabela 12. Wydatki przypadające na jednego wychowanka przedszkola w 2023 r. (bez wydatków inwestycyjnych)

Placówka	Wydatki na wychowanka
P Nowa Wieś L.	16 371
SP Leśnice	7 254
SP Redkowice	9 071
ZS Garczegorze	13 663
ZS Łebień	10 933
Razem	14 078

W celu pokazania faktycznego wysiłku finansowego gminy związanego z utrzymaniem wychowanków poszczególnych przedszkoli od ich wydatków odjęliśmy subwencję na sześciolatków, dzieci niepełnosprawne oraz nauczycieli specjalistów, a także dotację należną na dzieci młodsze niż sześciolatek⁸ (zob. tabela 13). Wydatki na wychowanka najwyższe są w samodzielny P Nowa Wieś L. Należy jednak pamiętać, że w przypadku zespołów szkolno-przedszkolnych oraz oddziałów przedszkolnych w szkołach

⁷ Do wyliczenia kwoty dotacji użyto średniorocznej liczby dzieci.

⁸ Dla porównywania przedszkoli, w których istotnie zmieniła się liczba wychowanków pomiędzy wrześniem 2022 i wrześniem 2023 dotację dla przedszkola wyliczono jako iloczyn średniorocznej liczby dzieci oraz kwoty dotacji za 2023 rok.

podstawowych dane nie muszą być miarodajne, ponieważ niektóre wydatki związane z przedszkolami mogą być księgowane w innych rozdziałach klasyfikacji budżetowej (np. wydatki na wynagrodzenie pracowników administracji i obsługi czy koszty utrzymania budynku).

Tabela 13. Wydatki przypadające na jednego wychowanka przedszkola w 2023 r. (bez wydatków inwestycyjnych), po odjęciu subwencji oraz dotacji należnej na wychowanków

Placówka	Wydatki na wychowanka
P Nowa Wieś L.	12 837
SP Leśnice	4 303
SP Redkowice	5 903
ZS Garczegorze	10 164
ZS Łebień	6 897
Razem	10 538

4.2. Koszty utrzymania poszczególnych szkół a subwencja oświatowa

Tabela 14 przedstawia wydatki analizowanych szkół w 2023 r. Wydatki subwencyjne są to wydatki z działów 801 i 854 bez wydatków majątkowych, gdyż uważa się je zwykle za zadanie niepodlegające subwencjonowaniu. Wydatki subwencyjne nie obejmują również wydatków na przedszkola, wydatków na zadania wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy w przedszkolach oraz wydatków na dowożenie.

Analizując wyniki porównań subwencji i wydatków, nie wolno zapominać, że subwencja oświatowa jest dochodem całej gminy i nieuzasadnione jest twierdzenie, że wszystkie bieżące koszty utrzymania konkretnej jednostki powinny być pokryte z subwencji przypadającej na uczniów lub wychowanków tej jednostki. Nie można też twierdzić, że każdej jednostce w całości „należy się” subwencja naliczona na jej uczniów i wychowanków.

Tabela 14. Wydatki subwencyjne analizowanych szkół w 2023 r.

Jednostka	Wydatki wszystkie	Wydatki subwencyjne	Pozostałe
SP Leśnice	4 316 699	3 678 425	638 274
SP Nowa Wieś L.	9 230 173	7 173 424	2 056 749
SP Redkowice	4 102 891	3 556 397	546 494
ZS Garczegorze	5 282 463	3 912 423	1 370 041
ZS Łebień	5 354 586	4 403 163	951 423
Razem	28 286 812	22 723 832	5 562 981

W tabeli 15 przedstawiono porównanie wysokości kwot wydatków subwencyjnych szkół w 2023 r. z subwencją naliczoną dla ich uczniów. Ponieważ do wydatków subwencyjnych nie zaliczyliśmy wydatków na przedszkola, konsekwentnie z dochodów subwencyjnych wyłączyliśmy wszystkie wagi związane z tymi zadaniami.

Tabela 15. Dopłaty do subwencji w 2023 r. – różnica pomiędzy wydatkami subwencyjnymi po uwzględnieniu korekt a subwencją naliczoną na uczniów analizowanych szkół

Jednostka	Wydatki wykonane	Dopłata do subwencji	% dopłaty
SP Leśnice	3 678 425	1 614 497	43,9%
SP Nowa Wieś L.	7 173 424	1 476 778	20,6%
SP Redkowice	3 556 397	1 011 813	28,5%
ZS Garczegorze	3 912 423	1 506 240	38,5%
ZS Łebień	4 403 163	1 770 511	40,2%
Razem	22 723 832	7 379 839	32,5%

W każdej jednostce wydatki są wyższe od subwencji naliczonej na jej uczniów. W ujęciu procentowym najwyższą dopłatę mają SP Leśnice i ZS Łebień, a najmniejszą SP Nowa Wieś L.

W celu porównania dopłat do subwencji w jednostkach różnej wielkości, przeliczyliśmy te dopłaty na jednego ucznia (zob. tabela 16).

Największa dopłata przypadająca na jednego ucznia jest w SP Leśnice, a najmniejsza w SP Nowa Wieś L.

Tabela 16. Dopłaty do subwencji w przeliczeniu na jednego ucznia

Jednostka	Dopłata do subwencji oświatowej przypadająca na jednego ucznia
SP Leśnice	16 253
SP Nowa Wieś L.	3 755
SP Redkowice	7 142
ZS Garczegorze	9 676
ZS Łebień	12 955
Razem	7 964

Należy pamiętać, że subwencja naliczana jest na inną liczbę uczniów, niż jest ich średniorocznie w roku budżetowym. Podstawą do naliczania subwencji jest bowiem liczba uczniów z 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy. W efekcie, jeżeli jednostka w roku budżetowym miała średnio mniej uczniów niż we wrześniu poprzedniego roku, to dopłata na jednego ucznia jest zaniżona. Analogicznie, jeśli w roku budżetowym było średnio więcej uczniów niż we wrześniu roku poprzedniego, to dopłata na jednego ucznia jest zawyżona.

Aby skorygować to zafałszowanie, wyliczyliśmy teoretyczną wartość subwencji, jaką powinny dostać poszczególne jednostki, aby uwzględnić zmiany liczb uczniów pomiędzy rokiem szkolnym 2022/23 a 2023/24. W tym celu oszacowaliśmy średnioroczne liczby uczniów w poszczególnych jednostkach w roku 2023 i obliczyliśmy, o jaki procent różnią się one od liczb uczniów we wrześniu 2022, a następnie o taki sam procent skorygowaliśmy subwencję naliczoną na uczniów tych jednostek. Efekty opisanych powyżej działań przedstawiono w tabeli 17.

Tabela 17. Dopłaty do subwencji w przeliczeniu na jednego ucznia po uwzględnieniu korekty z tytułu zmiany liczb uczniów pomiędzy rokiem szkolnym 2022/23 a 2023/24

Jednostka	Dopłata do subwencji oświatowej przypadająca na jednego ucznia po korekcie
SP Leśnice	16 993
SP Nowa Wieś L.	3 705
SP Redkowice	7 310
ZS Garczegorze	9 407
ZS Łebień	12 424
Razem	7 916

Po uwzględnieniu korekty nadal najtaniej, w odniesieniu do dopłaty przypadającej na jednego ucznia, wypada SP Nowa Wieś L.

Największa dopłata do subwencji przypadająca na jednego ucznia jest w SP Leśnice, która jest najmniejszą z analizowanych szkół.

W tym miejscu należy podkreślić, że na wartość dopłaty do subwencji przypadającej na jednego ucznia wpływa wiele czynników. Są to m. in.: liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczycielski, wskaźniki organizacji etatów administracji i obsługi, koszt infrastruktury, procentowy udział nauczycieli dyplomowanych wśród wszystkich nauczycieli danej szkoły, a także sposób księgowania wydatków związanych z budynkiem oraz administracją i obsługą. Np. częsty sposób księgowania wydatków w jednostkach złozonego powoduje, że wydatki te nie są dzielone pomiędzy składowe.

W kolejnej tabeli pokazano kwotę subwencji przypadającej na jednego ucznia każdej z analizowanych jednostek. Różnice pomiędzy szkołami w gminie Nowa Wieś Lęborska związane są z różnymi czynnikami (wagi zwiększające wysokość subwencji dla małych szkół, wagi zwiększające wysokość subwencji dla uczniów z niepełnosprawnościami oraz dla uczniów mniejszości narodowych).

Tabela 18. Kwota subwencji przypadająca na jednego ucznia

Jednostka	Subwencja na ucznia
SP Leśnice	20 778
SP Nowa Wieś L.	14 483
SP Redkowice	17 962
ZS Garczegorze	15 457
ZS Łebień	19 263
Razem	16 558

Najwyższa kwota subwencji na jednego ucznia przypada w SP Leśnice, najniższa – w SP Nowa Wieś L. Analizując wartości tego wskaźnika należy koniecznie pamiętać, że wyższa kwota subwencji na ucznia zazwyczaj związana jest z dodatkowymi zadaniami, które jednostka musi podjąć. W efekcie nie istnieje prosta zależność, która

pozwoлиłaby, na podstawie kwoty subwencji przypadającej na jednego ucznia i wychowanka w jednostce, oszacować wysokość dopłat do subwencji.

4.3. Wydatki na utrzymanie infrastruktury oświatowej

Kolejna tabela przedstawia koszty utrzymania infrastruktury oświatowej w roku 2023 w poszczególnych jednostkach oświatowych. Do wydatków tych zaliczone zostały wydatki z następujących paragrafów: 421 (zakup materiałów i wyposażenia), 424 (zakup środków dydaktycznych i książek), 426 (zakup energii), 427 (zakup usług remontowych), 430 (zakup usług pozostałych), 436 (opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych) oraz 443 (różne opłaty i składki, m. in. opłaty za ubezpieczenia samochodów).

Zdecydowanie najwyższe koszty utrzymania infrastruktury ponoszą SP Nowa Wieś L. oraz ZS Łebień, natomiast najniższe P Nowa Wieś L.

Tabela 19. Wydatki na utrzymanie infrastruktury oświatowej w 2023 r.

Jednostka	Koszt utrzymania infrastruktury
P Nowa Wieś L.	338 492
SP Leśnice	461 427
SP Nowa Wieś L.	761 457
SP Redkowice	534 653
ZS Garczegorze	665 430
ZS Łebień	744 859
Razem	3 506 318

Tabela 20 pokazuje wskaźnik kosztów utrzymania infrastruktury oświatowej w roku 2023 przypadających na jednego ucznia/dziecko. Do obliczeń użyliśmy średniorocznej liczby uczniów i dzieci z przedszkoli.

Największą wartość wskaźnik ten osiąga dla ZS Łebień oraz SP Leśnice, natomiast najmniejszą dla P Nowa Wieś L.

Tabela 20. Wydatki na utrzymanie infrastruktury oświatowej przypadające na jednego ucznia/dziecko w 2023 r.

Jednostka	Koszt utrzymania infrastruktury na ucznia/dziecko
P Nowa Wieś L.	1 261
SP Leśnice	3 577
SP Nowa Wieś L.	1 936
SP Redkowice	3 067
ZS Garczegorze	2 848
ZS Łebień	3 622
Razem	2 497

5. Uczniowie a etaty nauczycieli, czyli zmiany jednostkowych kosztów kształcenia w szkołach ogólnodostępnych

W polskiej oświacie, w której obowiązuje Karta Nauczyciela, poziom zatrudnienia nauczycieli najlepiej jest mierzyć w etatach przeliczeniowych. W praktyce liczbę etatów przeliczeniowych wylicza się jako iloraz liczby godzin zajęć oraz związanego z tymi zajęciami tygodniowego wymiaru godzin (pensum). Na przykład 27 godzin języka polskiego, które rozliczane są wg pensum 18-godzinne, daje $27/18$, czyli 1,5 etatu przeliczeniowego, a 47 godzin języka polskiego i 30 godzin bibliotekarza to $47/18 + 30/30$, czyli ok. 3,61 etatu przeliczeniowego.

Tę samą liczbę etatów przeliczeniowych mogą realizować różne liczby osób (zależy to od tego, czy są one pełno- lub niepełnozatrudnione i czy mają godziny ponadwymiarowe), co jednak nie interesuje nas w tym opracowaniu.

Liczba etatów przeliczeniowych odniesiona do liczby uczniów pozwala na zbudowanie wskaźnika, który w syntetyczny sposób charakteryzuje różne aspekty organizacji oświaty, a także umożliwia porównywanie jednostek oświatowych różnej wielkości i rodzajów oraz porównywanie różnych JST.

Zamieszczone poniżej wykresy przedstawiają liczby uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy. Analizując te wykresy, należy pamiętać, że im niższa jest liczba uczniów przypadających na etat, tym droższa jest organizacja oświaty, czyli koszty kształcenia jednego ucznia są wyższe.

Na wielkości tych wskaźników wpływają przede wszystkim:

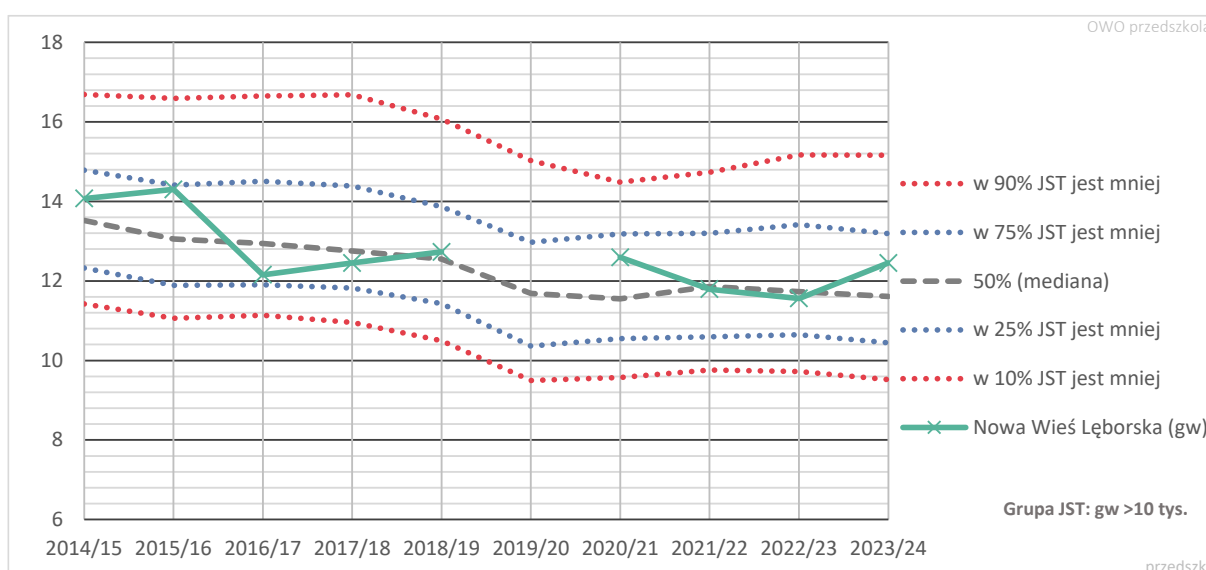
- Ramowe plany nauczania (liczby godzin zajęć, ogólne zasady podziałów na grupy itp. parametry ustalane przez ministra edukacji dla poszczególnych rodzajów szkół).
- Liczby uczniów w oddziałach.
- Sposoby podziału oddziałów na grupy i organizacja zajęć międzyoddziałowych.
- Liczby etatów wsparcia (bibliotekarzy, pedagogów, wychowawców w świetlicach itp.).
- Liczby etatów nietypowych (np. niezwiązanych bezpośrednio z realizacją zadań szkoły) oraz incydentalnych – zajęć nauczania indywidualnego, itp.⁹. W wypadku gminy Nowa Wieś Lęborska wpływ na niższą wartość tego wskaźnika mają dodatkowe zajęcia dla uczniów etnicznej mniejszości kaszubskiej.

⁹ Ze względu na sposób ujęcia zagadnienia w systemie informacji oświatowej, w wyliczeniach służących do przygotowania zestawień przedstawiających sytuację wybranej JST na tle grupy porównawczej pomijamy etaty urlopów dla poratowania zdrowia oraz etaty wynikające z innych przyczyn, które powodują, że nauczyciel w ogóle nie prowadzi zajęć (np. urlopów związkowych).

5.1. Przedszkola

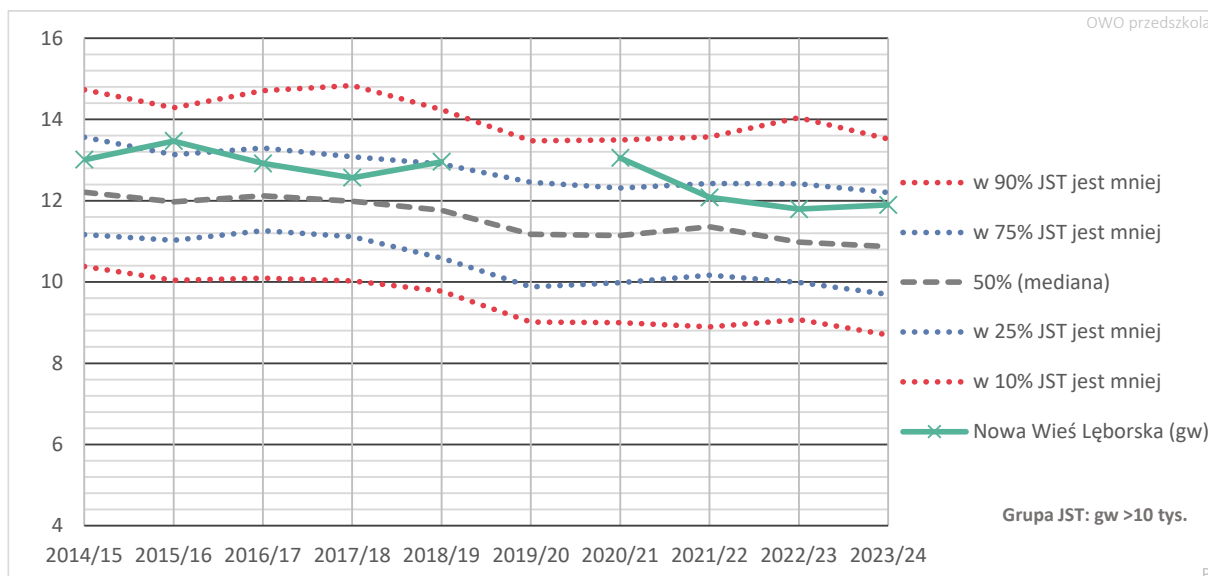
Na wykresie 17 przedstawiamy liczbę wychowanków przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w przedszkolach¹⁰ i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych. Wartość tego wskaźnika jest od lat w gminie Nowa Wieś Lęborska zbliżona do mediany gmin z grupy porównawczej, co oznacza, że organizacja przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w gminie jest typowa. Należy zauważyć, że organizacja przedszkoli i oddziałów przedszkolnych jest droższa niż 10 lat temu – wartość wskaźnika spadła w tym okresie o ok. 14% tj. z około 14 uczniów na etat do około 12 uczniów na etat.

Wykres 17. Liczba wychowanków przypadająca na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w SP i innych formach wychowania przedszkolnego – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

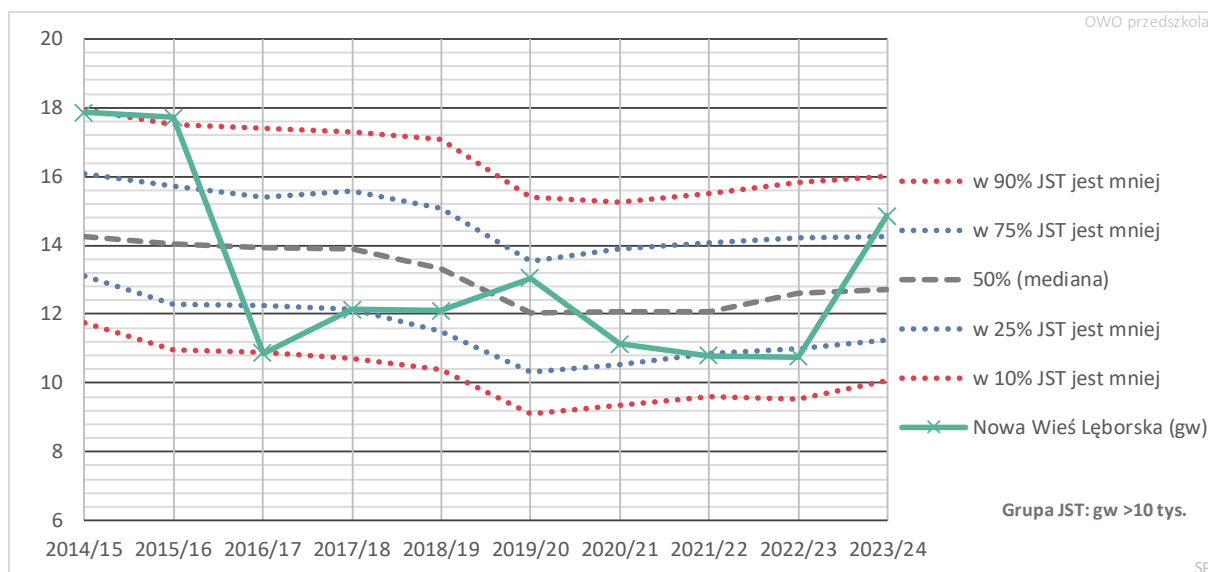

¹⁰ W danych systemu informacji oświatowej jest duży błąd w liczbie etatów nauczycieli przedszkoli w gminie Nowa Wieś Lęborska w roku szkolnym 2019/20. Błąd ten mocno fałszuje odnoszące się do tego roku wskaźniki, do wyliczania których potrzebne są dane o liczbie etatów nauczycieli przedszkoli (liczba uczniów na etat, liczba etatów na oddział). Dlatego na wszystkich wykresach, które wykorzystują te dane pominęliśmy wartość wskaźnika z roku 2019/20.

Wykres 18. Liczba wychowanków przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w przedszkolach – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

Wykres 19. Liczba wychowanków przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

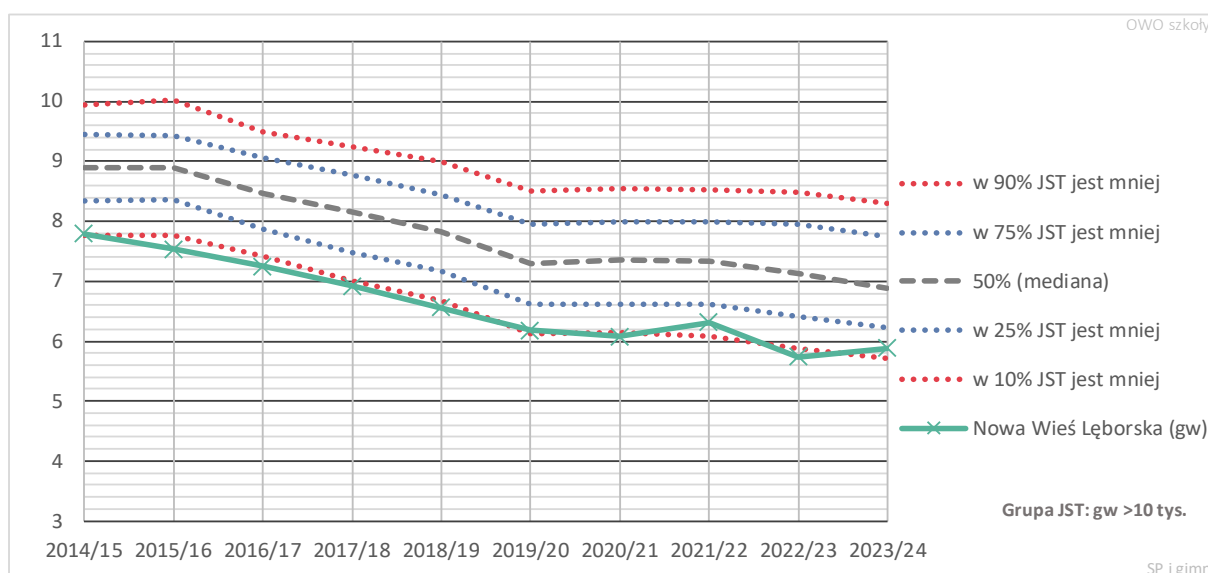
5.2. Szkoły podstawowe i gimnazja

Na wykresie 20 przedstawiamy zmiany liczby uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy łącznie w szkołach podstawowych i gimnazjach w okresie ich funkcjonowania. W ciągu sześciu ostatnich lat liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela w tych szkołach (obecnie oczywiście tylko w szkołach podstawowych) spadła z około 7,8 do poniżej 6. To istotna zmiana, przekładająca się na wzrost kosztów utrzymania szkół.

Wartość tego wskaźnika na tle innych dużych gmin wiejskich jest bardzo niska – w 90% takich gmin jest ona wyższa, co oznacza, że szkoły podstawowe w gminie Nowa Wieś Lęborska są – z ekonomicznego punktu widzenia – dość drogo zorganizowane.

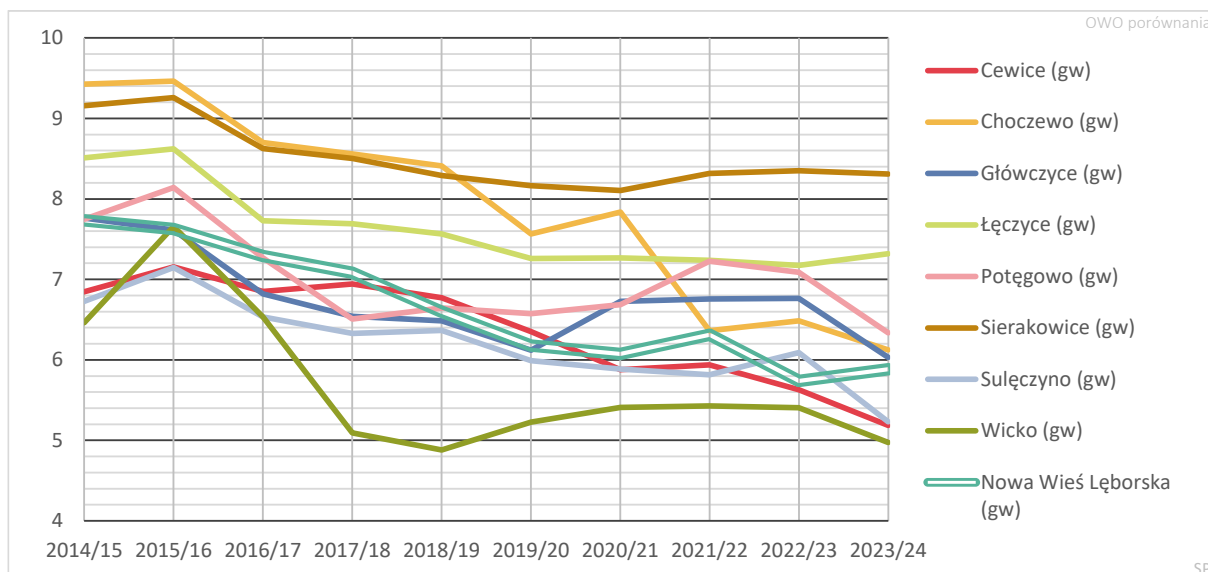
W gminie Nowa Wieś Lęborska około 1/3 uczniów należy do kaszubskiej mniejszości etnicznej, co wiąże się z dodatkowymi zajęciami i przyczynia się do zmniejszenia wartości wskaźnika w porównaniu z gminami, w których uczniów mniejszości narodowej lub etnicznej nie ma. Jednak w gminie Nowa Wieś Lęborska z dodatkowych zajęć prowadzonych dla uczniów należących do mniejszości kaszubskiej wynika tylko niecałe 3% wszystkich etatów nauczycielskich w szkołach. Etatów takich jest 4,8. Nie wpływają one zatem bardzo istotnie na wartość analizowanego wskaźnika.

Wykres 20. Liczba uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w ogólnodostępnych szkołach podstawowych i gimnazjach dla dzieci i młodzieży – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

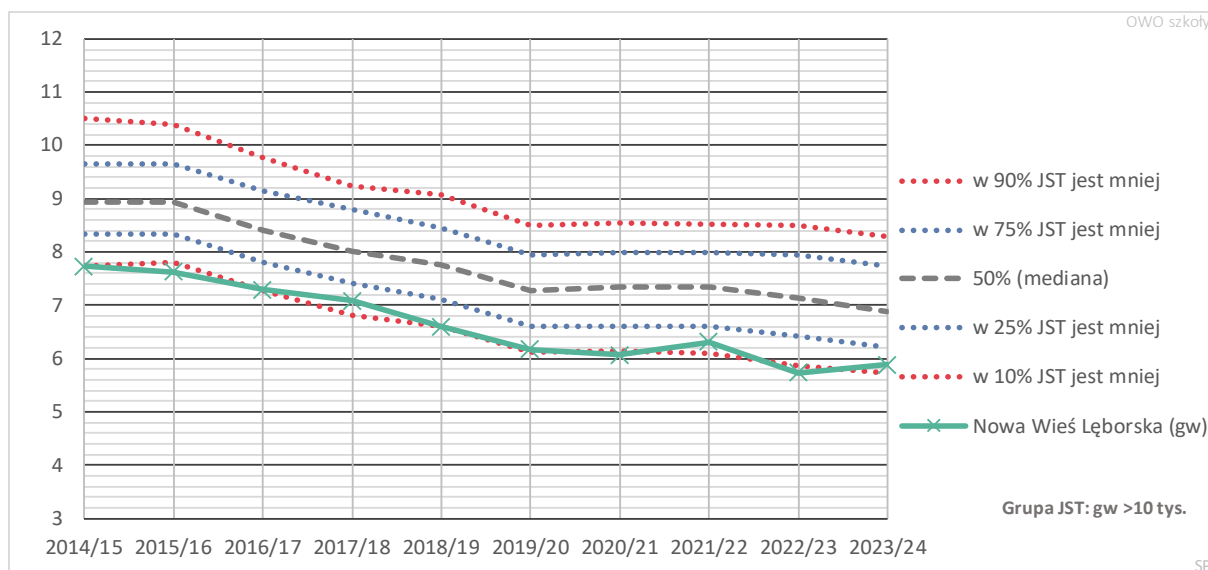

Wykres 21 zawiera porównanie zmian liczby uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w szkołach podstawowych (bez gimnazjów) gminy Nowa Wieś Lęborska i wybranych gmin wiejskich prowadzących zajęcia dla uczniów z mniejszości kaszubskiej.

Wykres 21. Liczba uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w ogólnodostępnych szkołach podstawowych – gmina Nowa Wieś Lęborska w porównaniu z wybranymi JST

Wykres 22. Liczba uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w szkołach podstawowych – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

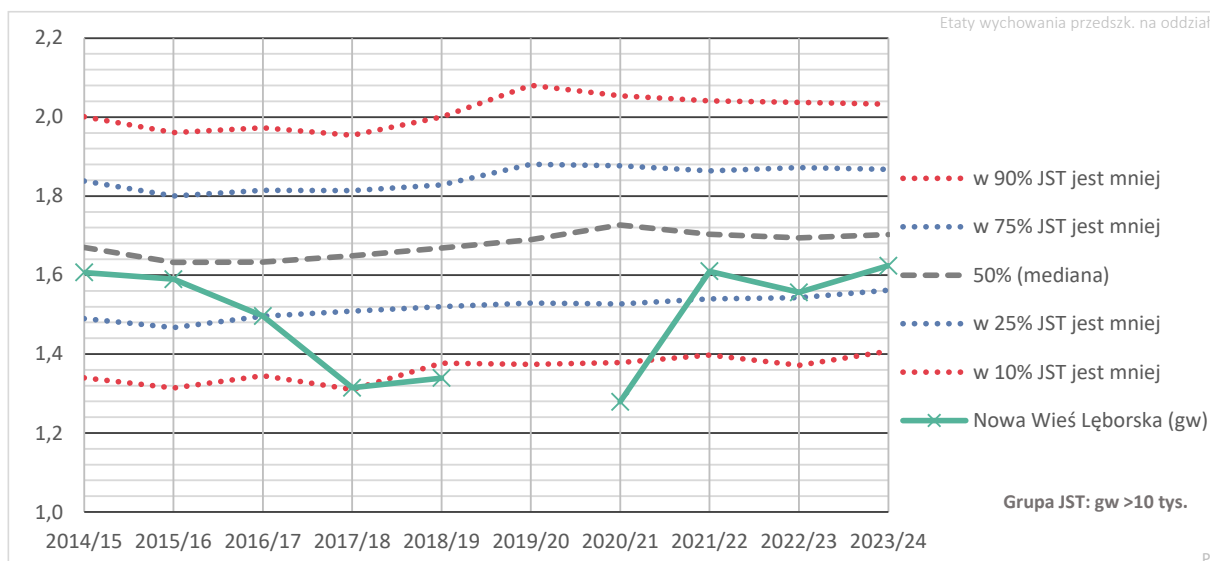

5.3. Oddziały a etaty nauczycieli w przedszkolach

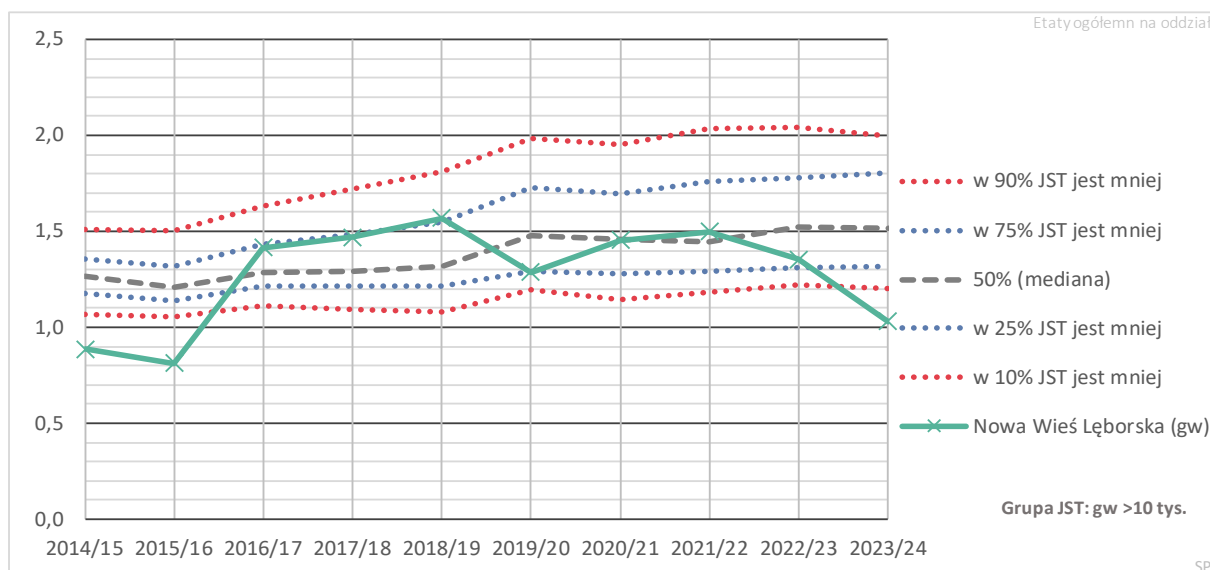
Wykresy w tym podrozdziale przedstawiają liczby etatów nauczycielskich przypadających na jeden oddział w przedszkolach¹¹. Na pierwszym wykresie uwzględniono wszystkie etaty, a na drugim tylko etaty wychowania przedszkolnego. Wartość obu wskaźników są w gminie Nowa Wieś Lęborska niższe od mediany wyznaczonej dla grupy porównawczej, co jest korzystne z ekonomicznego punktu widzenia.

¹¹ Brak informacji o wartości wskaźników w przedszkolach w roku 2019/20 wynika ze wspomnianego wyżej błędu w danych.

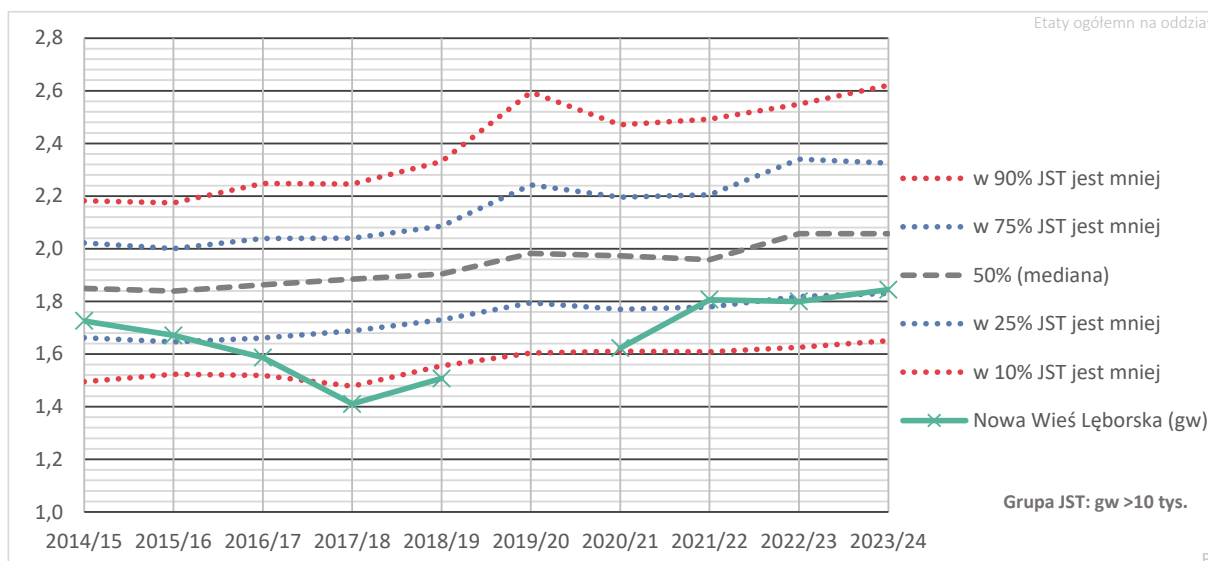
Wykres 23. Łączna liczba etatów nauczycielskich przypadających na jeden oddział w przedszkolu – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

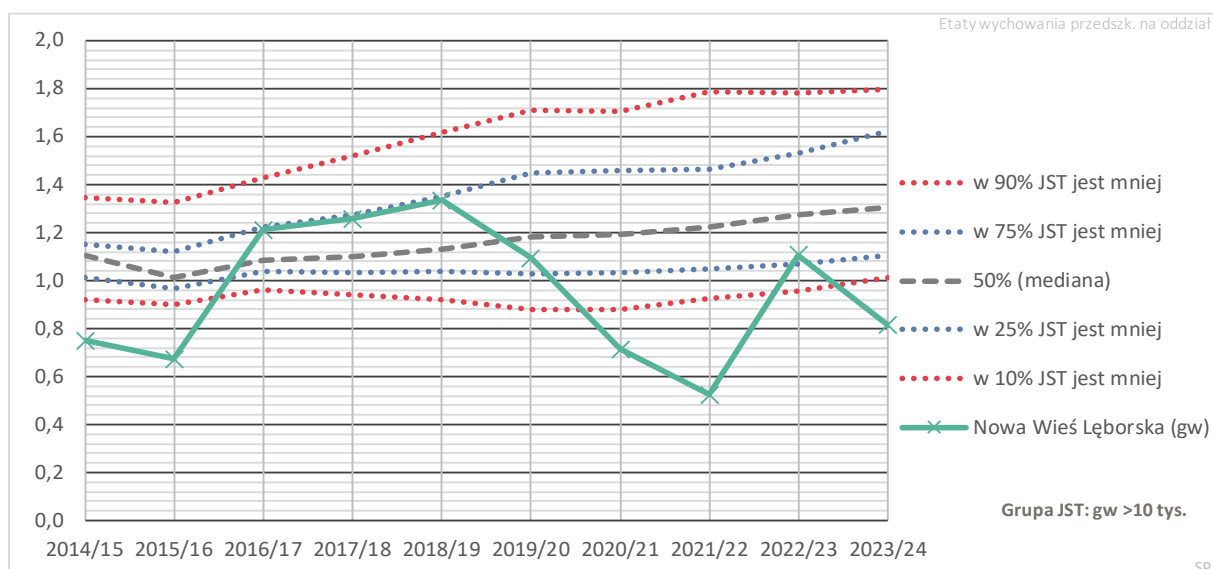
Wykres 24. Łączna liczba etatów nauczycielskich przypadających na jeden oddział przedszkolny w SP – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

Wykres 25. Liczba etatów wychowania przedszkolnego przypadających na jeden oddział w przedszkolu – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

Wykres 26. Łączna liczba etatów wychowania przedszkolnego przypadających na jeden oddział przedszkolny w SP – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

6. Zmiany w organizacji przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych

Niniejszy rozdział obejmuje ogólnodostępne przedszkola oraz oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych (gmina Nowa Wieś Lęborska nie prowadzi innych form wychowania przedszkolnego). Przedstawione tutaj informacje opierają się na danych z systemu informacji oświatowej i odnoszą się do stanów z 30 września.

6.1. Dzieci z Ukrainy w łącznej liczbie przedszkolaków

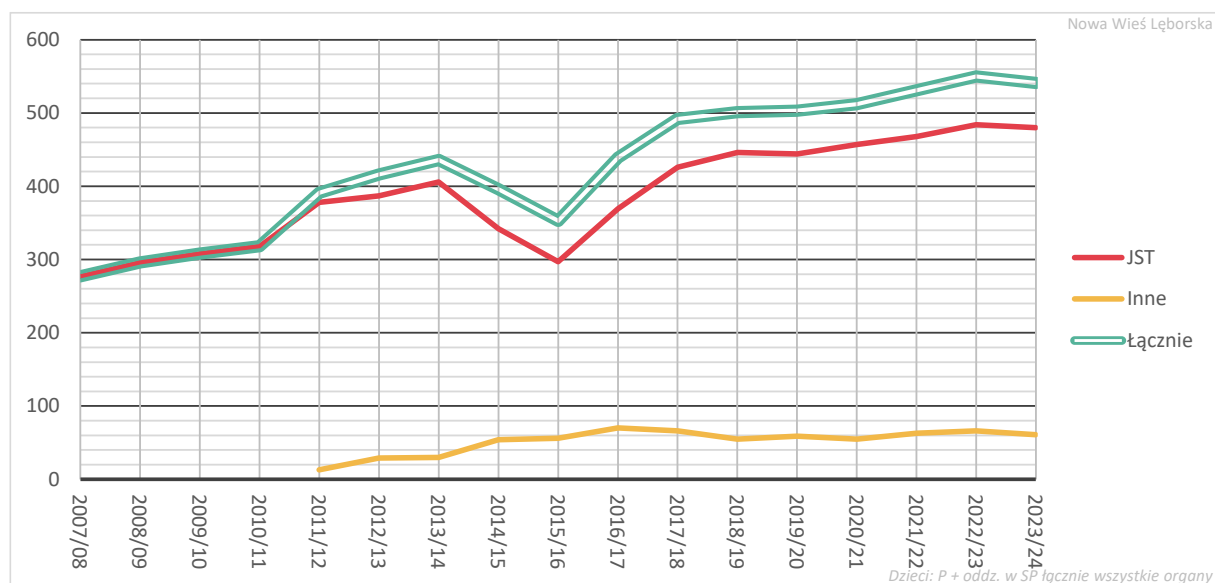
W 2022 r. w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez gminę Nowa Wieś Lęborska pojawiły się dzieci z Ukrainy: w większości są to uchodźcy wojenni, których status reguluje ustawa z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Zgodnie z danymi systemu informacji oświatowej w 2022/23 w gminnych placówkach wychowaniem przedszkolnym objęto sześcioro dzieci-uchodźców, a w roku 2023/24 – jedynie troje. Taka liczba przyjętych dzieci nie wpłynęła na zmianę organizacji placówek.

6.2. Wychowankowie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych

Opieką przedszkolną w gminie Nowa Wieś Lęborska w roku szkolnym 2023/24 objętych było obecnie ok. 550 dzieci, z czego około 60 to wychowankowie przedszkola niesamorządowego. Jak wynika z wykresu 27, liczba przedszkolaków rosła od początku badanego okresu (rok 2006/07) z dwuletnim epizodem spadku spowodowanego obniżeniem wieku obowiązku szkolnego (szczególnie widocznym w roku 2015/16). W roku 2023/24 nastąpiło wyhamowanie wzrostu, za co odpowiadają przede wszystkim czynniki demograficzne.

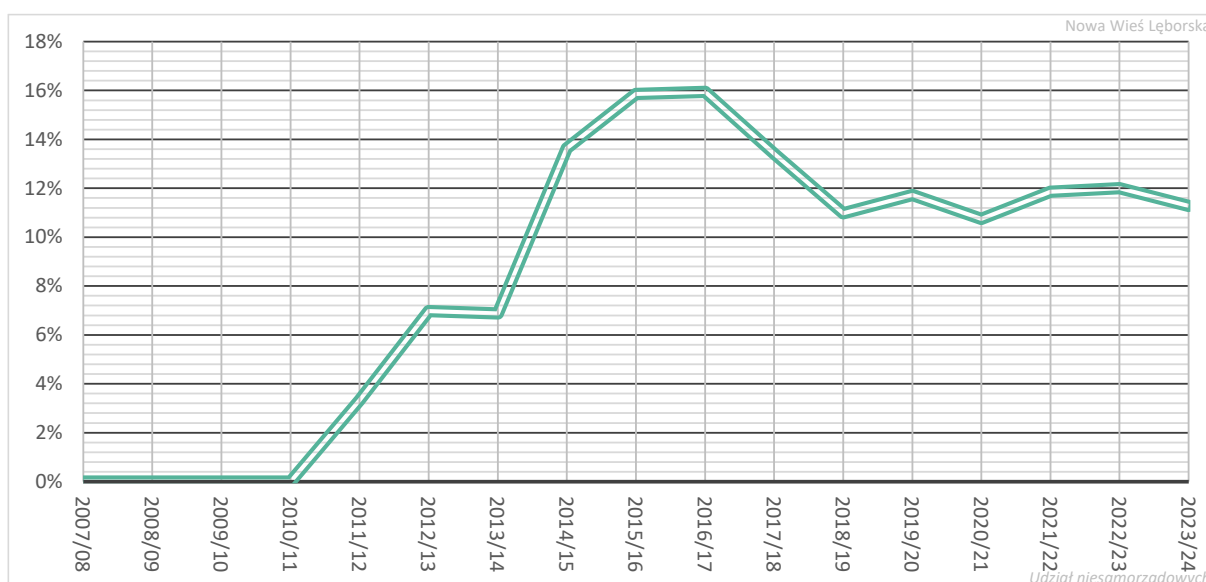
Wykres 27. Liczby wychowanków przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w podziale na jednostki prowadzone przez JST oraz inne organy prowadzące

6.3. Jednostki niesamorządowe

Na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska nie ma rozwiniętej oferty wychowania przedszkolnego prowadzonego przez jednostki inne niż gmina. Od 2011/12 funkcjonuje za-
ledwie jedno przedszkole, zajmujące się obecnie ok. 60 dzieci.

Wykres 28. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w jednostkach prowadzonych przez organy inne niż gmina Nowa Wieś Lęborska jako procent wszystkich przedszkolaków

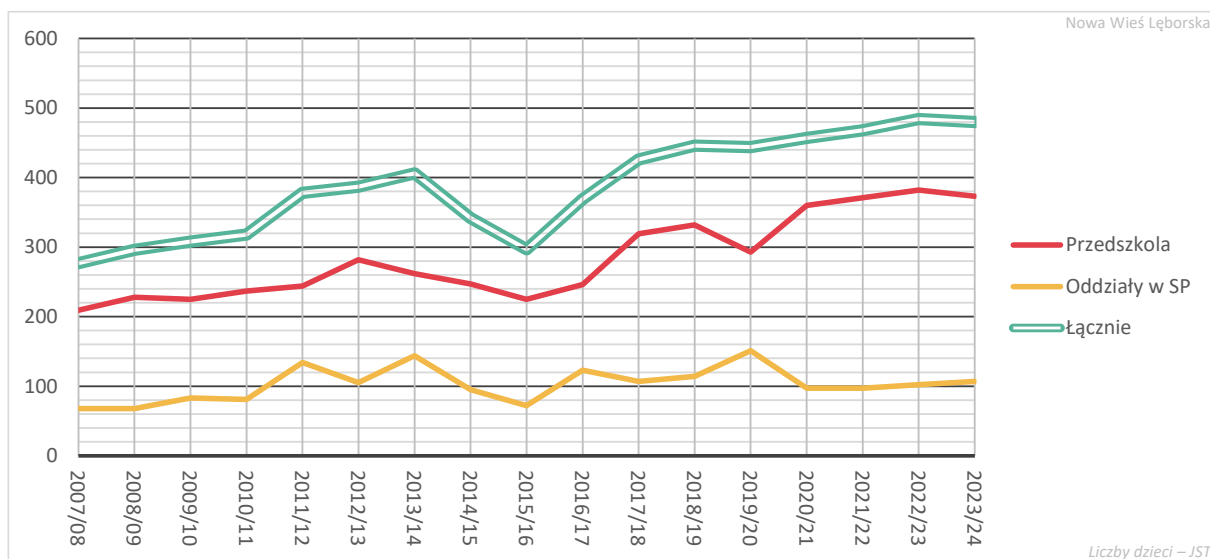

6.4. Przedszkola oraz części przedszkolne szkół podstawowych prowadzonych przez samorząd

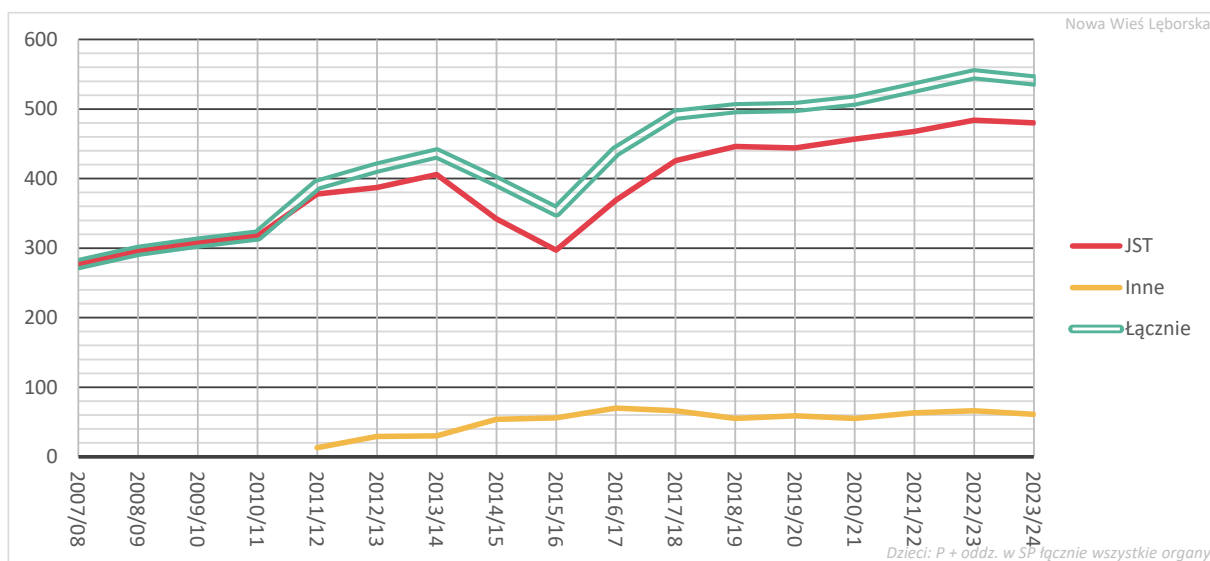
6.4.1. Dzieci a przedszkola i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych

Wychowanie przedszkolne jest prowadzone przez gminę Nowa Wieś Lęborska w trzech przedszkolach oraz w oddziałach przedszkolnych w trzech szkołach podstawowych.

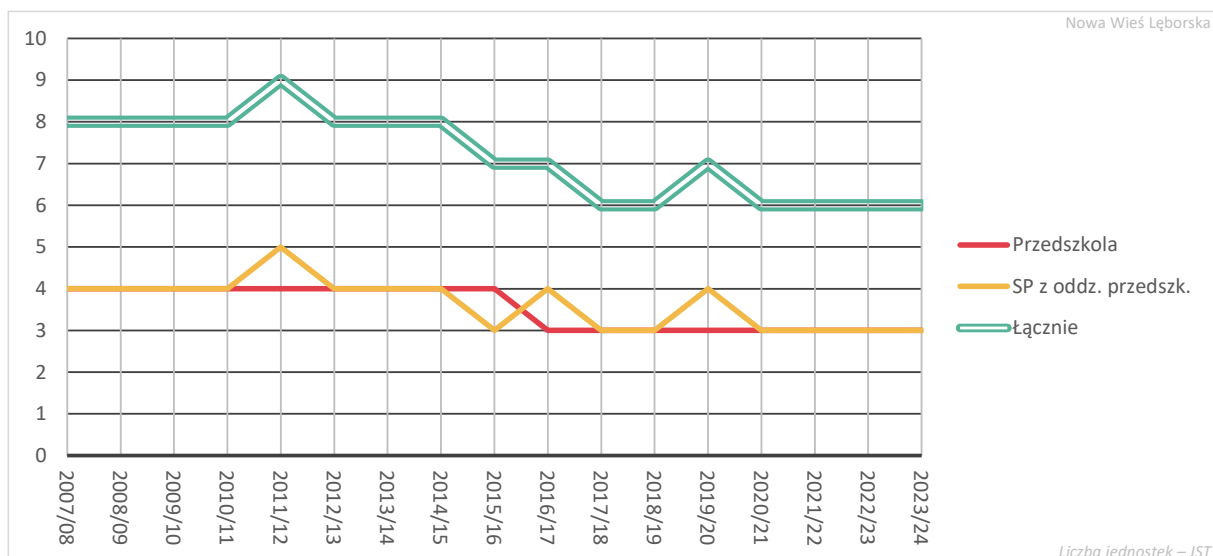
Wykres 29. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w jednostkach prowadzonych przez gminę Nowa Wieś Lęborska

Wykres 30. Liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w podziale na jednostki prowadzone przez JST oraz inne organy prowadzące

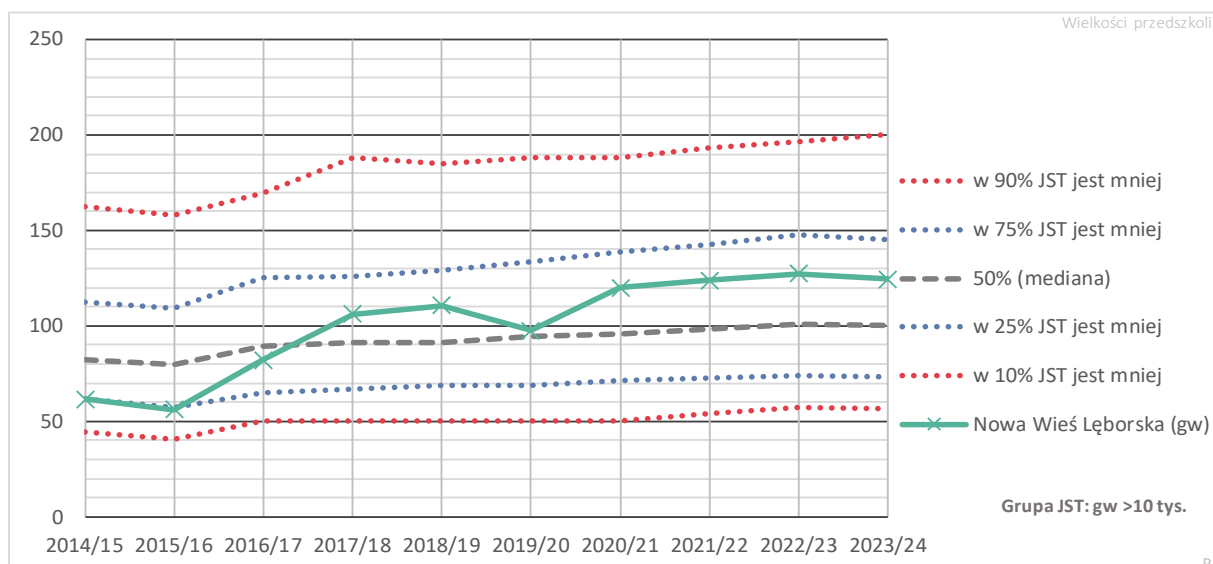

Wykres 31. Liczba jednostek prowadzonych przez JST

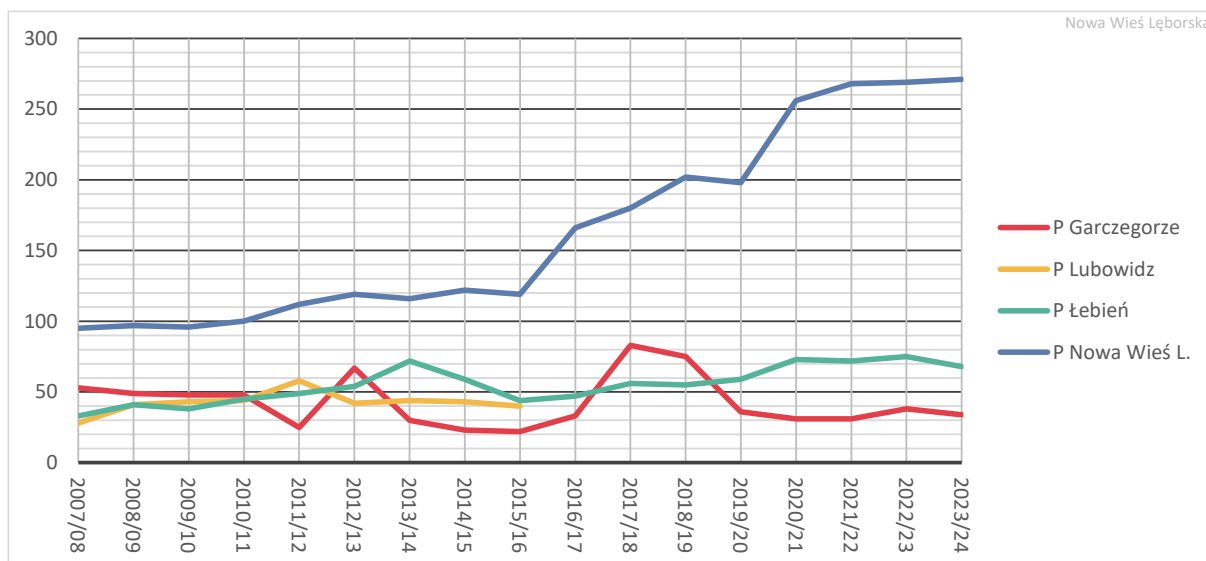

Średnia wielkość przedszkola w gminie Nowa Wieś Lęborska plasuje się trochę powyżej mediany dla grupy porównawczej (wykres 32). Jednak należy zwrócić uwagę, że składają się na nią placówki o bardzo zróżnicowanych wielkościach. Wartość średniej zdecydowanie podwyższa liczba dzieci przyjmowanych do przedszkola w Nowej Wsi Lęborskiej – od kilku lat powyżej 250. Pozostałe dwa przedszkola są kilkakrotnie mniejsze: mają pod opieką po kilkadziesiąt dzieci (wykres 33).

Wykres 32. Liczba wychowanków przypadających na jedno przedszkole samorządowe – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

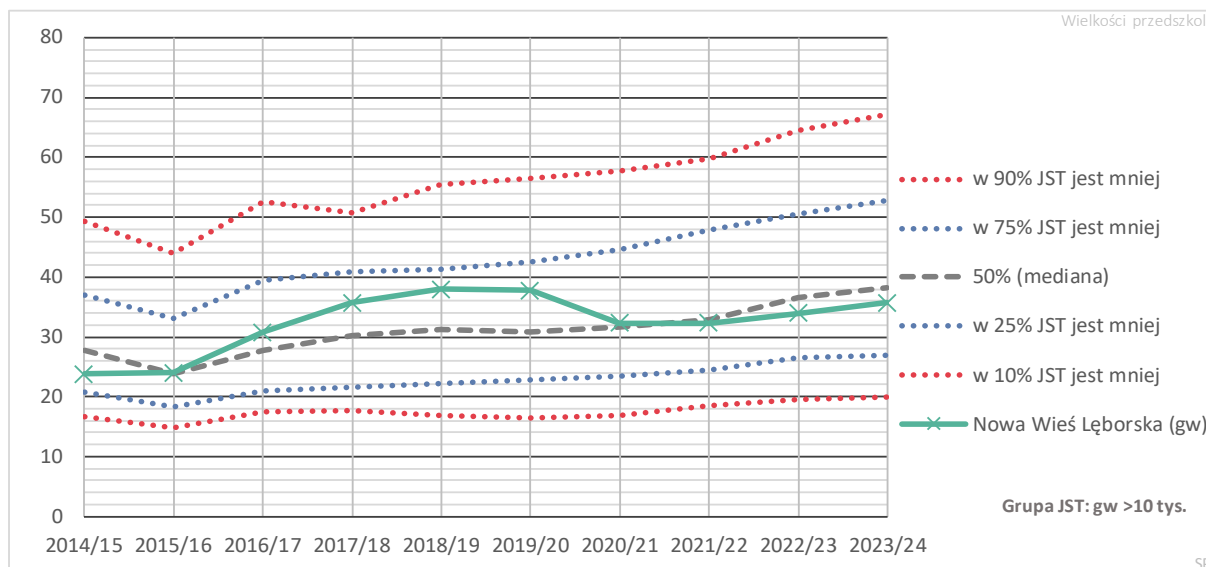

Wykres 33. Liczby wychowanków w poszczególnych przedszkolach

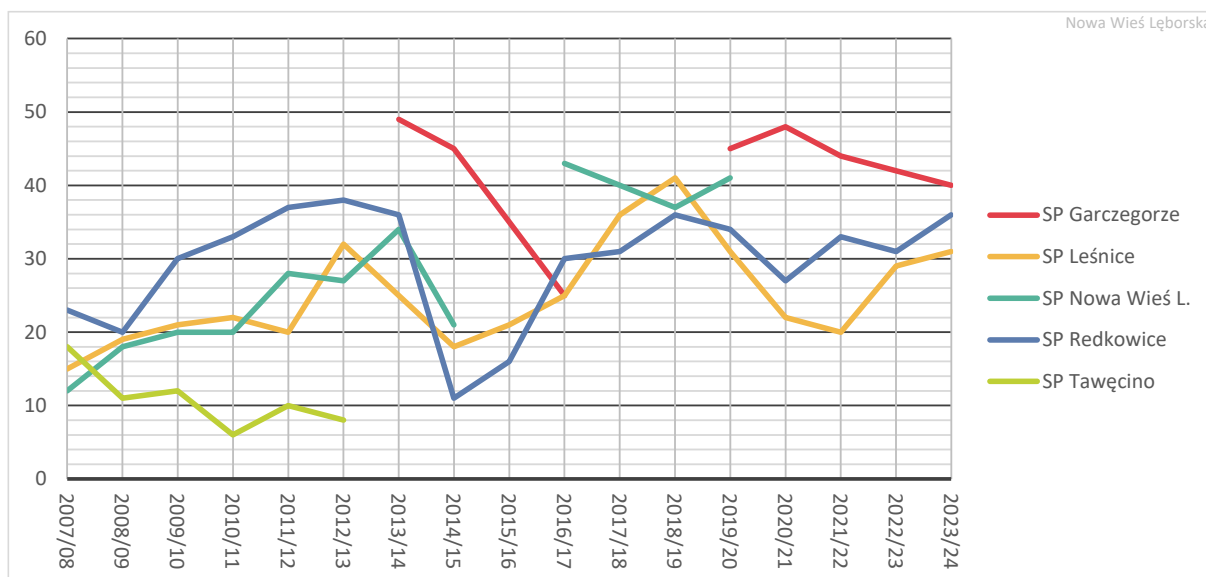

Średnia liczba wychowanków oddziałów przedszkolnych przypadających na jedną samorządową szkołę podstawową jest podobna jak w przeciętnej gminie z grupy porównawczej (wykres 34). Pomiędzy poszczególnymi szkołami widoczne jest zróżnicowanie, jednak mniejsze niż w wypadku przedszkoli (wykres 35).

Wykres 34. Liczba wychowanków oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych przypadających na jedną samorządową szkołę podstawową – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

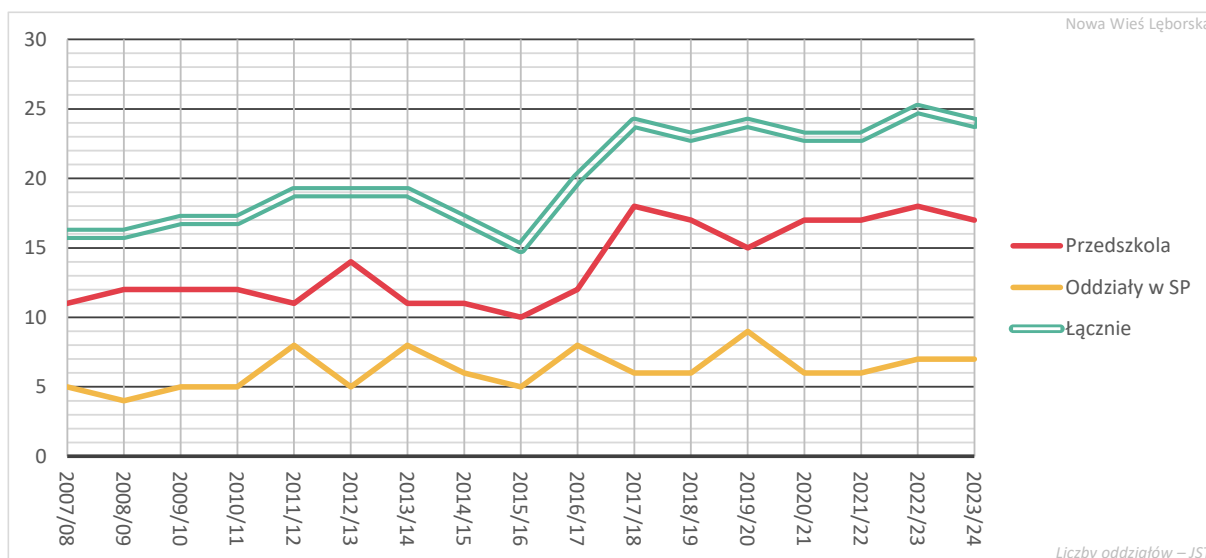
Wykres 35. Liczby wychowanków w oddziałach przedszkolnych poszczególnych szkół podstawowych

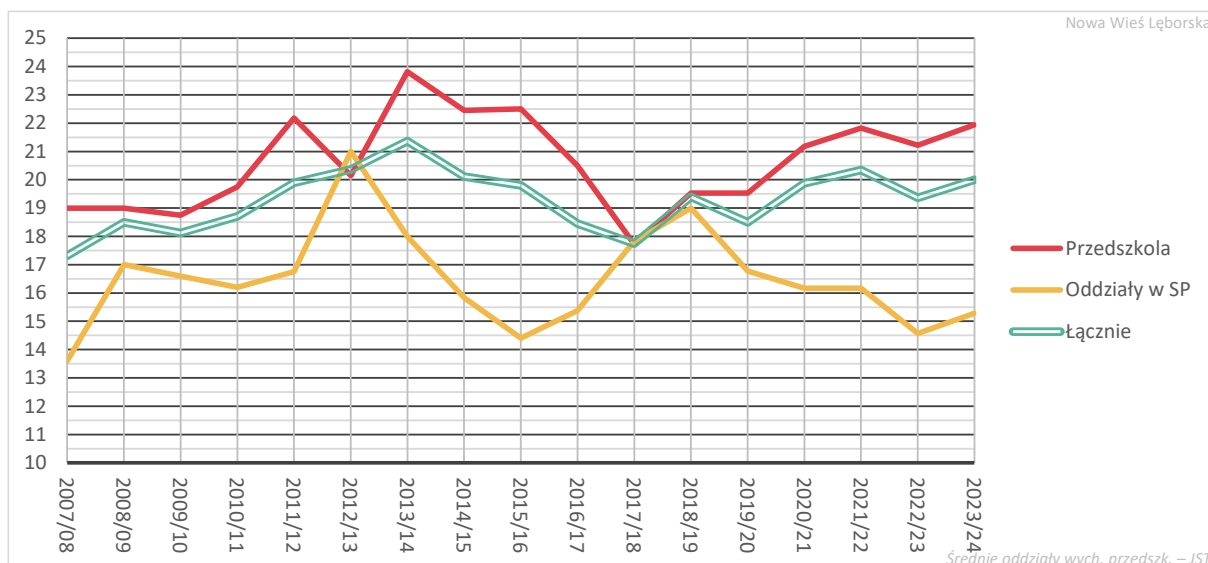
6.4.2. Oddziały przedszkolne

Na wykresach tego podrozdziału zaprezentowano liczby oraz średnie wielkości oddziałów przedszkolnych. Jak można zauważyć, przez ostatnie lata całkowita liczba oddziałów wzrosła, a średnia wielkość oddziału charakteryzowała się skokową zmiennością.

Wykres 36. Liczba oddziałów przedszkolnych

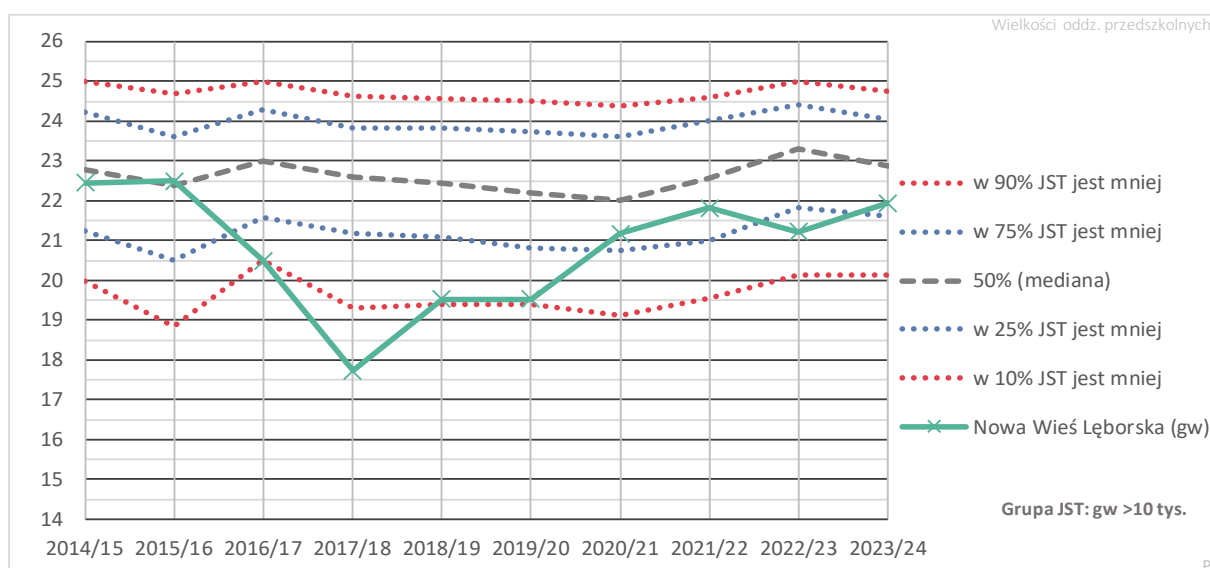

Wykres 37. Średnia wielkość oddziału przedszkolnego

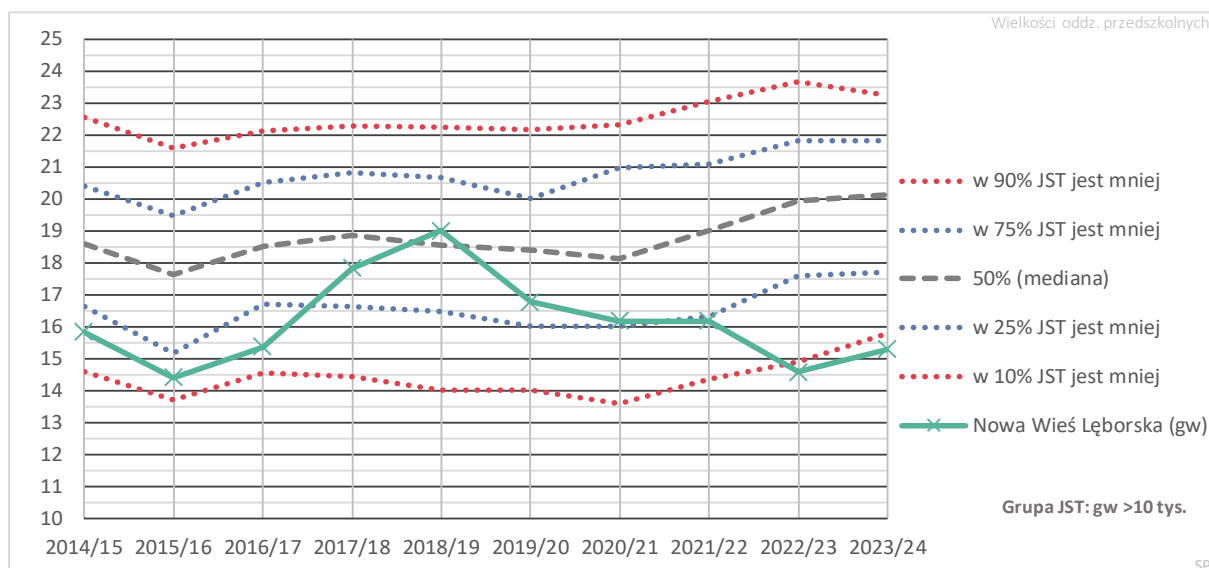

Większość gmin z grupy porównawczej prowadzi liczniejsze oddziały przedszkolne niż gmina Nowa Wieś Lęborska. Jest to szczególnie zauważalne w oddziałach prowadzonych przed szkoły podstawowe

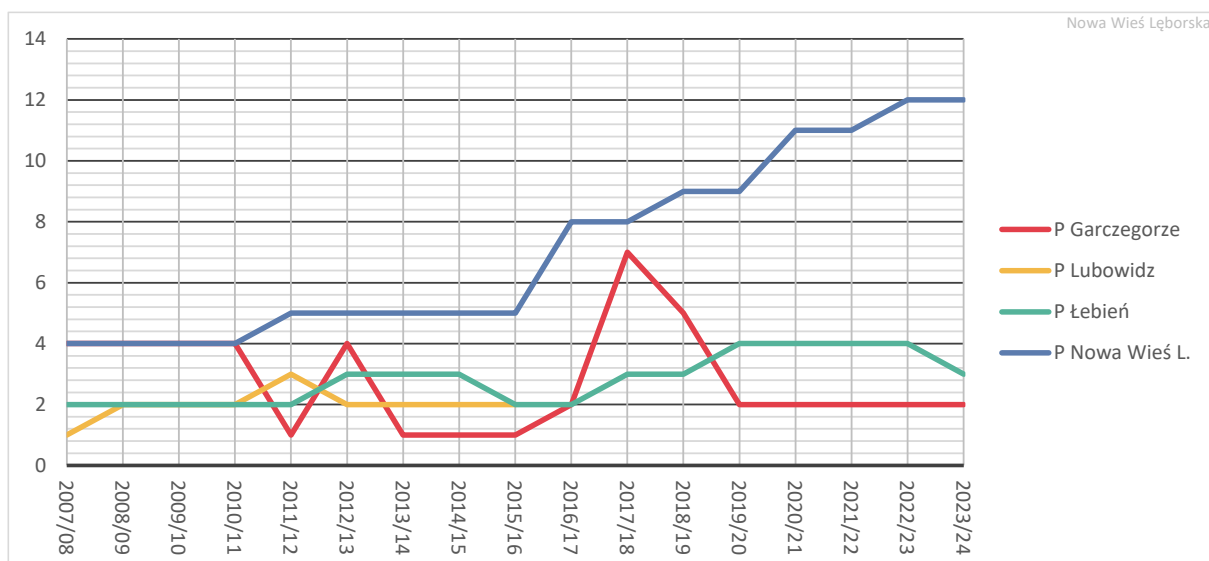
Wykres 38. Średnia wielkość oddziału w przedszkolu – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

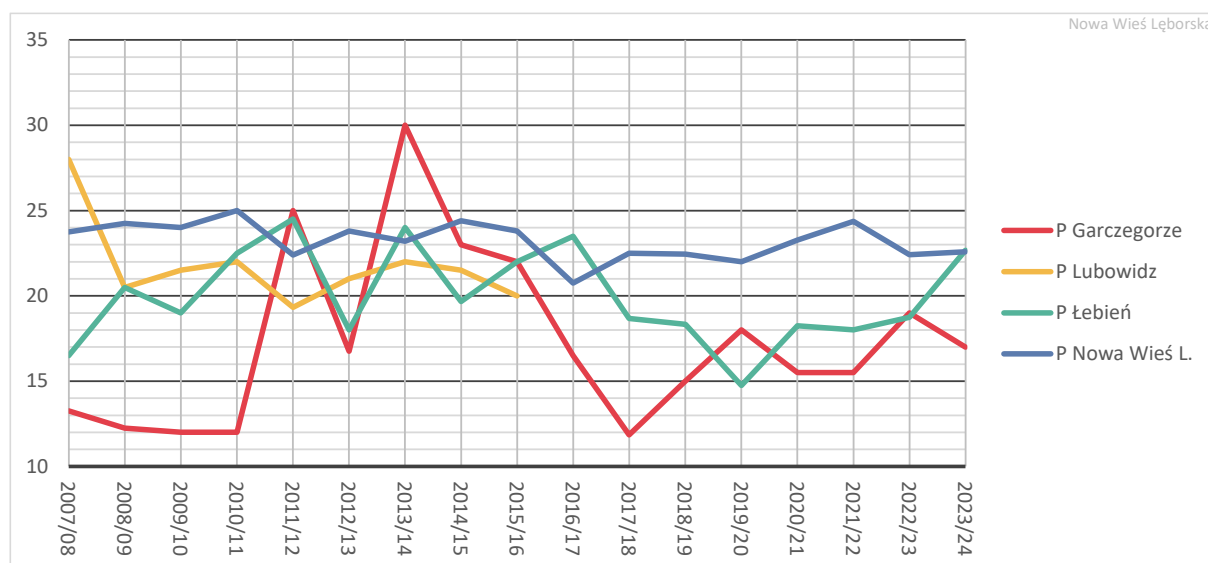
Wykres 39. Średnia wielkość oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

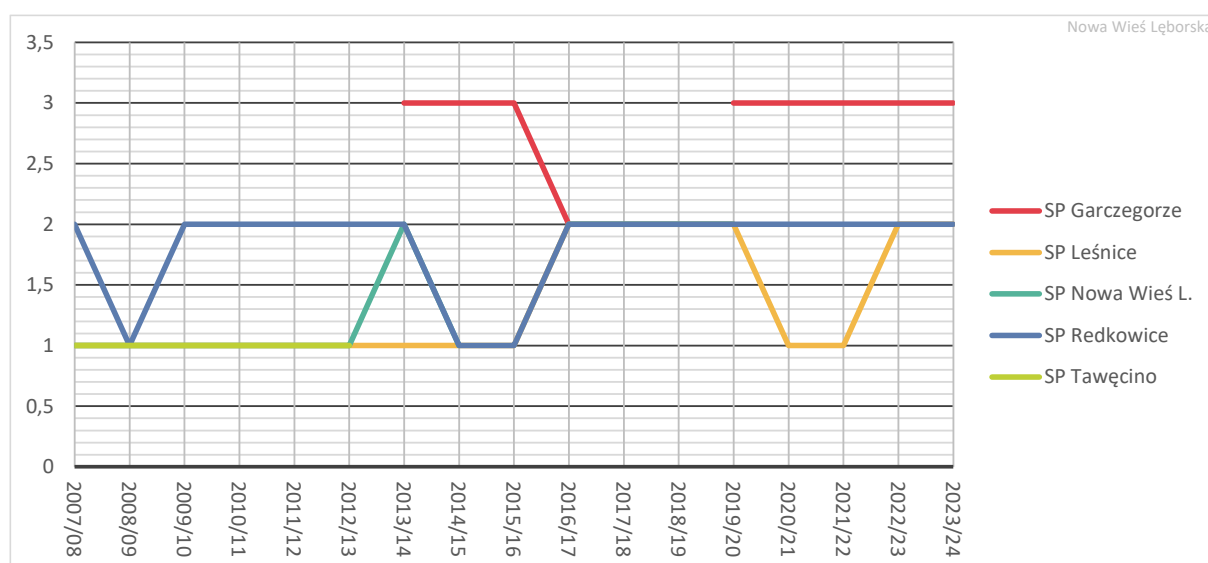
Wykres 40. Liczby oddziałów w poszczególnych przedszkolach

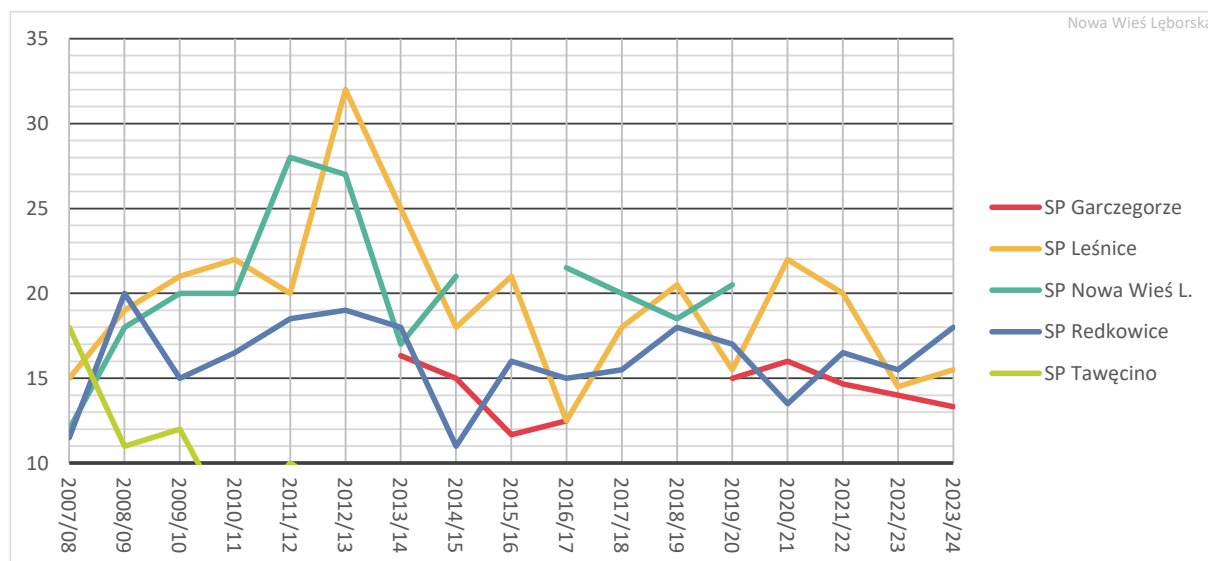
Wykres 41. Średnie wielkości oddziałów w poszczególnych przedszkolach

Wykres 42. Liczby oddziałów przedszkolnych w poszczególnych szkołach podstawowych

Wykres 43. Średnie wielkości oddziałów przedszkolnych w poszczególnych szkołach podstawowych¹²

¹² W danych z roku 2012/13 widoczny jest oddział liczący aż 32 dzieci. Najprawdopodobniej w rzeczywistości nie było aż tak dużego oddziału, a widoczna wartość jest rezultatem błędu w sprawozdaniu systemu informacji oświatowej, które zostało wykorzystane przy sporządzaniu niniejszego wykresu.

7. Zmiany w organizacji szkół

Niniejszy rozdział obejmuje ogólnodostępne szkoły dla dzieci i młodzieży funkcjonujące na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska. Przedstawione tutaj informacje opierają się na danych z systemu informacji oświatowej (odnoszą się do stanów z 30 września).

7.1. Uchodźcy z Ukrainy w ogólnej liczbie uczniów

W 2022 r. w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez gminę Nowa Wieś Lęborska pojawiły się dzieci z Ukrainy: w większości są to uchodźcy wojenni, których status reguluje ustawa z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Tabela 21 zawiera informacje o liczbach uczniów z Ukrainy w prowadzonych przez gminę szkołach podstawowych. W pierwszej części tabeli podane są liczby wszystkich uczniów, którym w systemie informacji oświatowej przypisano pochodzenie z Ukrainy. W drugiej zaś są informacje tylko o uczniach, których pobyt zalegalizowany został na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym (w skrócie oznaczamy ich jako uchodźców wojennych). W wielu polskich szkołach pojawili się oni już w pierwszych dniach po wybuchu wojny, a więc jeszcze w roku szkolnym 2021/22, ale w tabeli widzimy ich dopiero w następnym roku, ponieważ przedstawia ona stany na 30 września każdego roku szkolnego.

Tabela 21. Uczniowie z Ukrainy w prowadzonych przez gminę szkołach podstawowych dla młodzieży (stan na 30 września)

Klasa	2022/23	2023/24
Wszyscy uczniowie pochodzący z Ukrainy		
1		2
2	1	
3	1	1
4	1	2
5	1	1
6		1
7	1	
8		2
łącznie	5	9
Uchodźcy wojenni		
1		1
2	1	
3	1	1
4	1	2
5	1	1
6		1
7	1	
8		2
łącznie	5	8

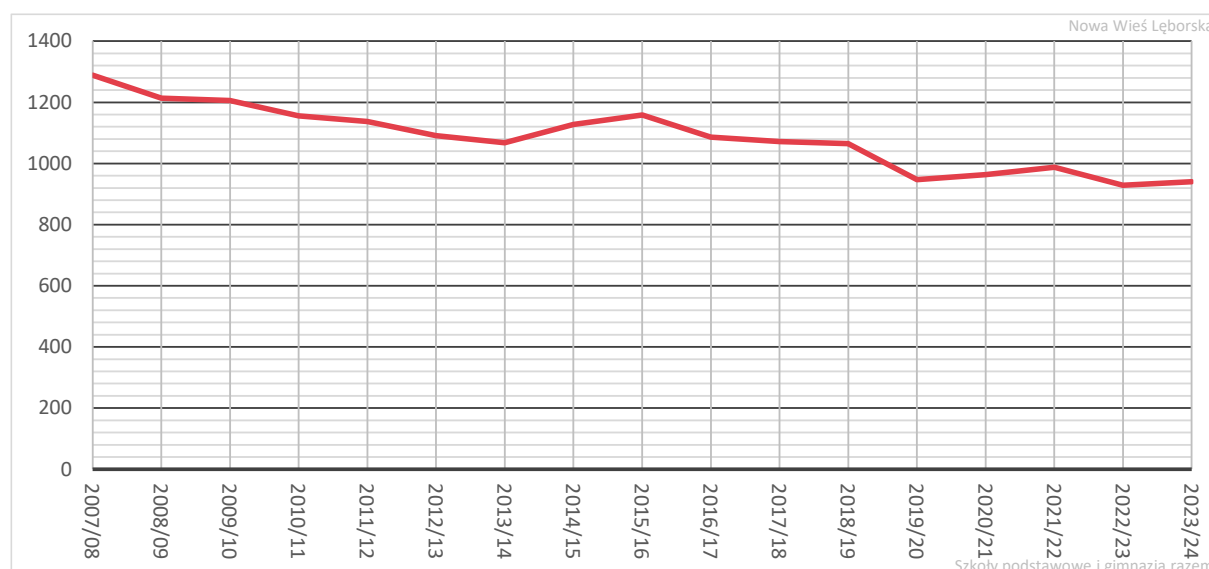
Niewielka liczba dzieci z Ukrainy przyjętych do szkół podstawowych nie wpłynęła na zmianę organizacji tych jednostek, w szczególności nie spowodowała tworzenia dodatkowych oddziałów i nie spowodowała istotnych zmian ich wielkości.

7.2. Szkoły podstawowe i gimnazja

Gmina Nowa Wieś Lęborska prowadzi pięć szkół podstawowych (do 2012/13 – prowadziła sześć). Do roku 2016/17 włącznie – prowadziła również cztery gimnazja, a do roku 2018/19 ostatnie oddziały gimnazjalne funkcjonowały w szkołach podstawowych.

W 2015/16 na terenie gminy rozpoczęła działalność jeszcze jedna szkoła – Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Jacka Pałkiewicza w Mostach. W roku 2023/24 uczyło się w niej ok. 100 uczniów, a pośród nich ponad 50% uczniów to mieszkańcy Lęborka, a ok. 25% – Mostów. Z pozostałych dzieci, pochodzących z różnych miejscowości, zaledwie kilkoro ma miejsca zamieszkania w obrębie obwodów szkół gminy Nowa Wieś Lęborska. Szkoła ta zatem, pomimo swojej lokalizacji na terenie gminy, w marginalnym zakresie wpływa na liczby uczniów szkół prowadzonych przez gminę Nowa Wieś Lęborska.

Wykres 44. Łączna liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w jednostkach prowadzonych przez gminę Nowa Wieś Lęborska

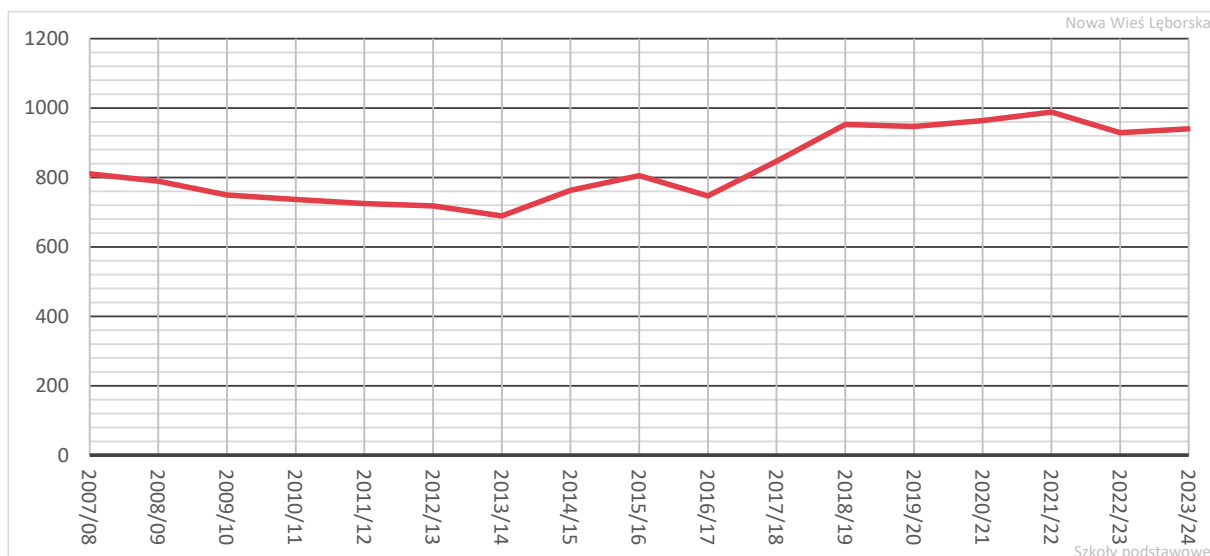

7.3. Szkoły podstawowe

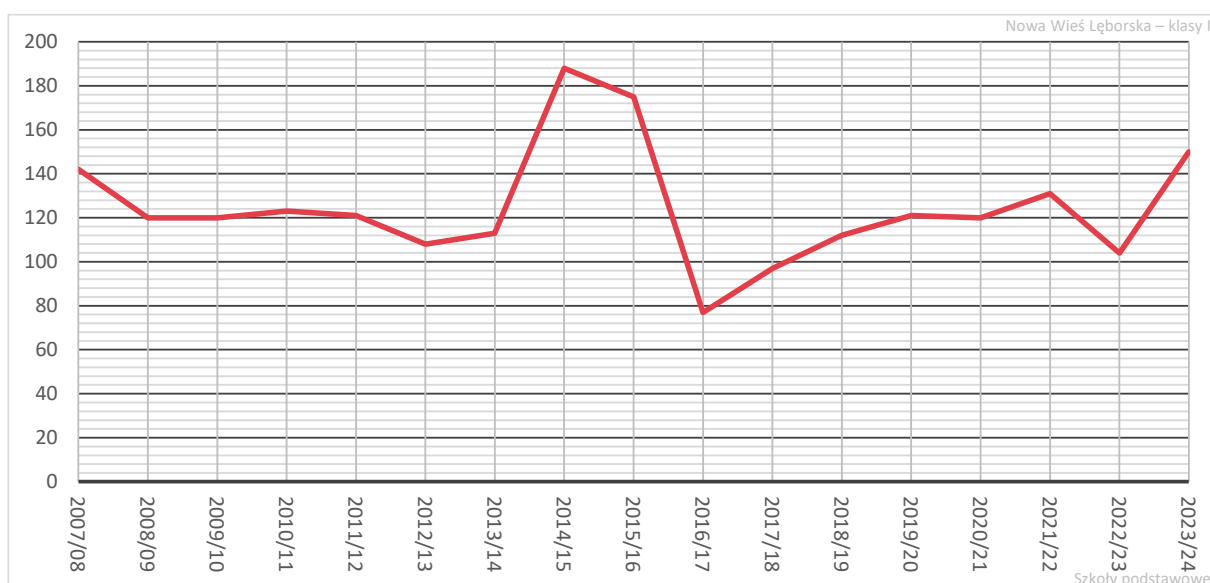
7.3.1. Uczniowie szkół podstawowych

Zmiany liczb uczniów w początkowych latach badanego okresu spowodowane były czynnikami demograficznymi. Jednak już w roku 2014/15 rozpoczęły się zmiany spowodowane zamieszaniem wokół wieku obowiązku szkolnego, a później – likwidacją gimnazjów, która wydłużyła naukę w szkołach podstawowych z sześciu do ośmiu lat, a więc wpłynęła na wzrost liczby uczniów w tychże szkołach.

Wykres 45. Łączna liczba uczniów szkół podstawowych prowadzonych przez gminę Nowa Wieś Lęborska

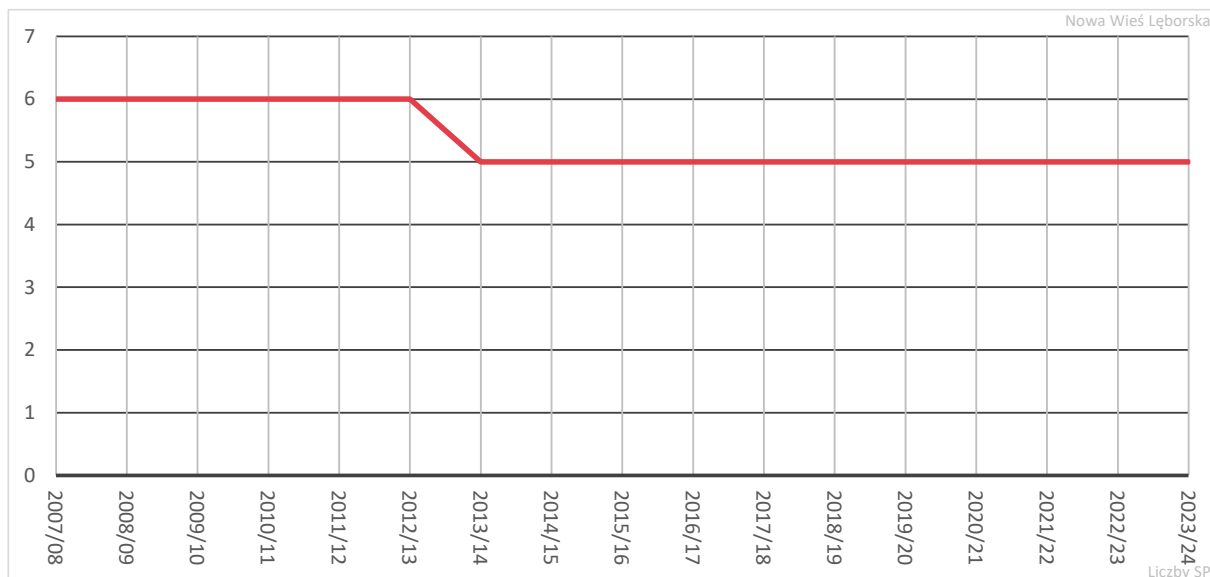
Wykres 46. Łączna liczba uczniów klas pierwszych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę Nowa Wieś Lęborska

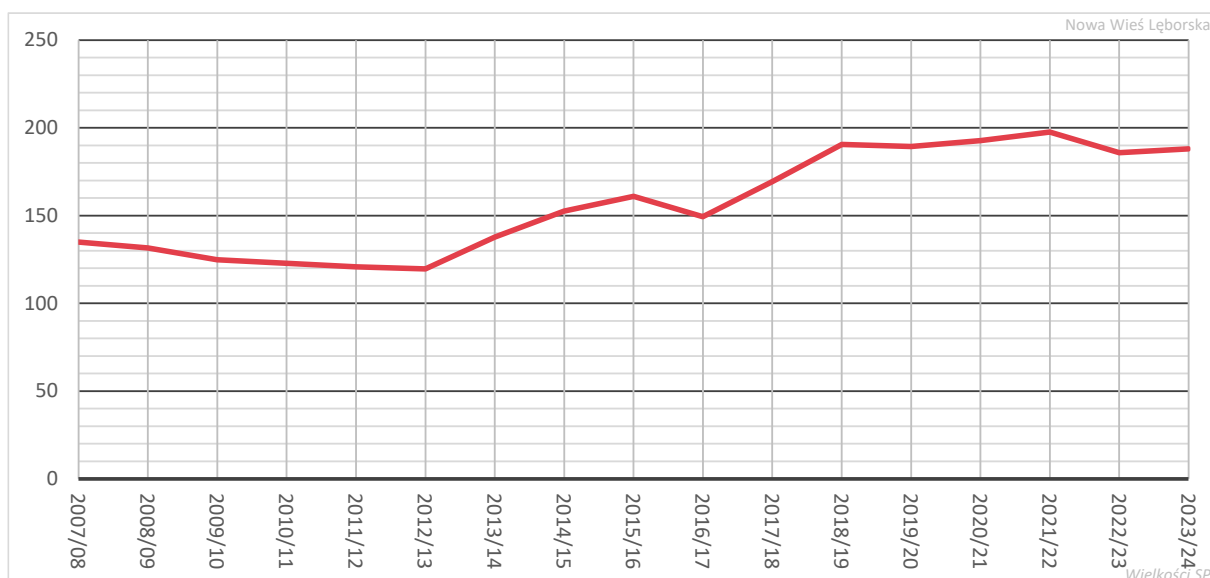
7.3.2. Liczba i wielkości szkół podstawowych

Na początku badanego okresu w gminie funkcjonowało sześć szkół podstawowych, jednak już od 2013/14 istnieje ich o jedną mniej.

Wykres 47. Liczba szkół podstawowych prowadzonych przez gminę Nowa Wieś Lęborska

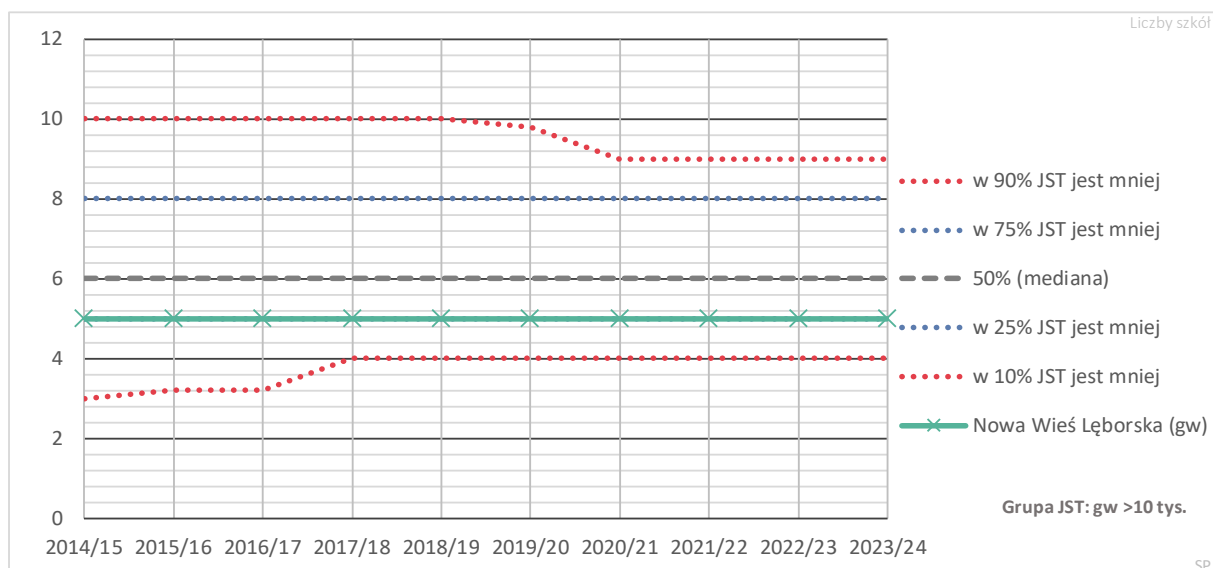

Wykres 48. Liczba uczniów przypadających na jedną szkołę podstawową prowadzoną przez gminę Nowa Wieś Lęborska

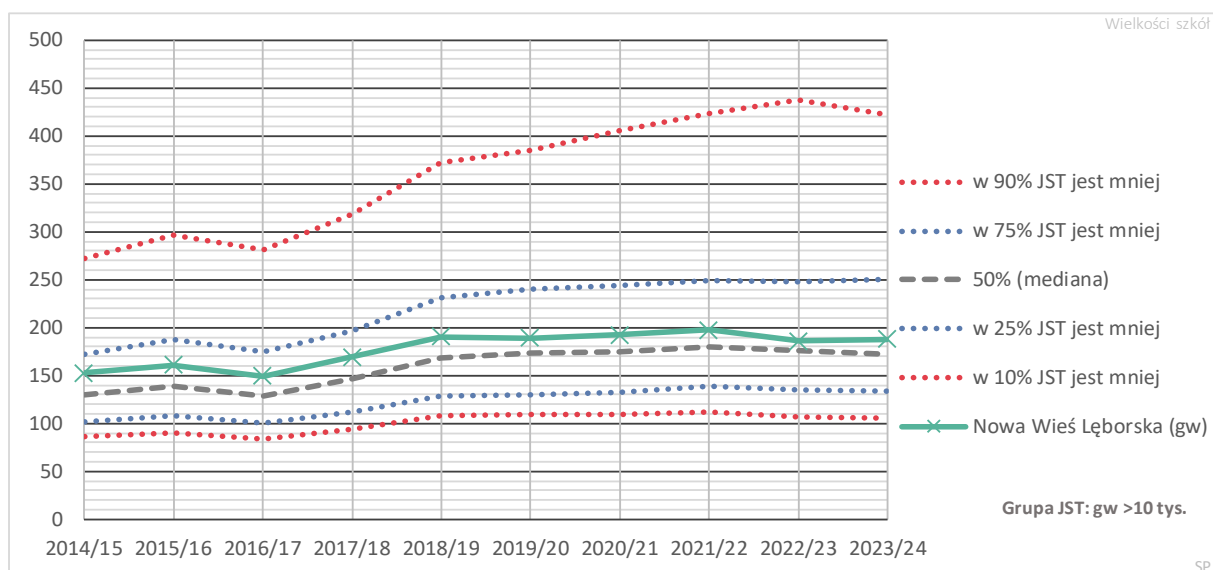

Gmina Nowa Wieś Lęborska nie wyróżnia się na tle samorządów z grupy porównawczej, jeśli chodzi o liczbę prowadzonych szkół czy ich przeciętną wielkość (zob. wykresy 49-51). Wartości te są dość typowe i utrzymują linię trendu nadaną przez medianę.

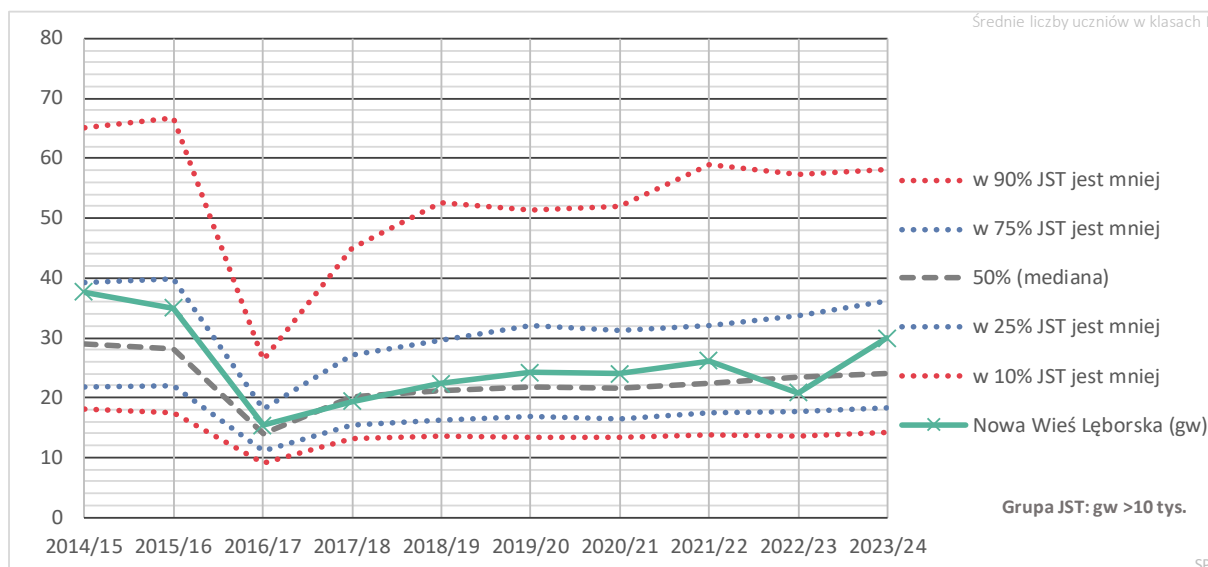
Wykres 49. Liczba szkół podstawowych prowadzonych przez samorząd – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

Wykres 50. Liczba uczniów przypadających na jedną szkołę podstawową prowadzoną przez samorząd – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

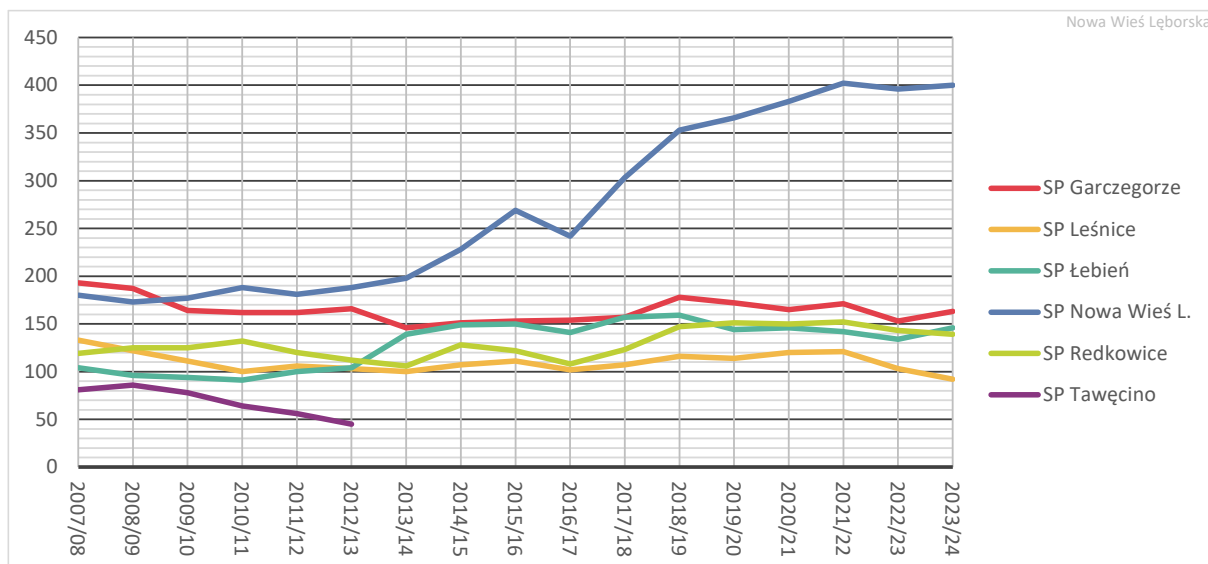

Wykres 51. Liczba uczniów klas pierwszych przypadających na jedną szkołę podstawową prowadzoną przez samorząd – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

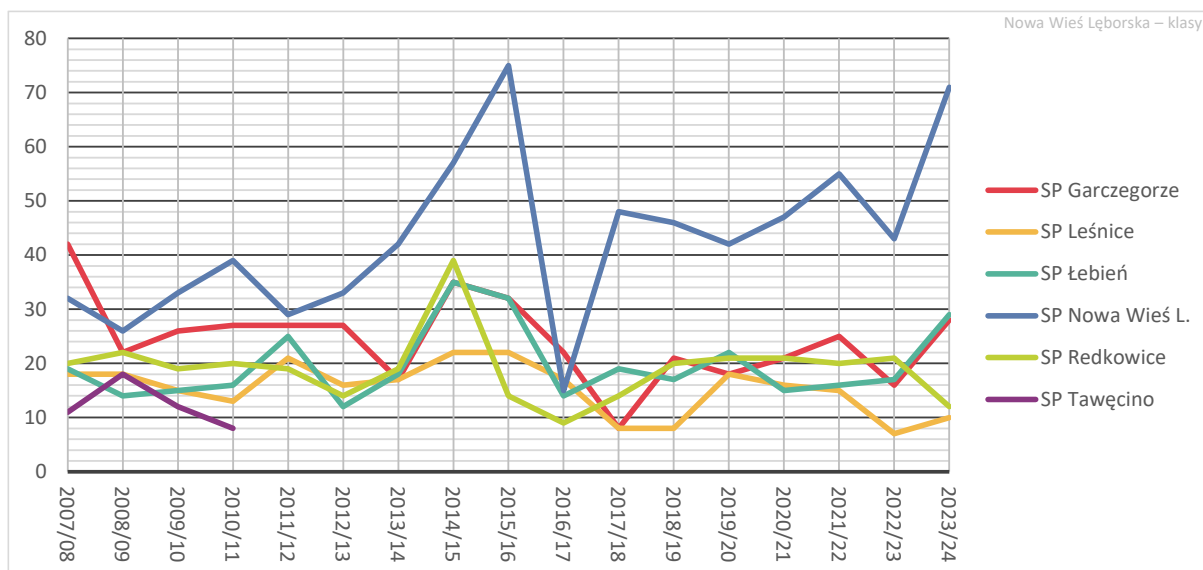

Jak widać na wykresach 52 i 53, wielkości poszczególnych szkół są mocno zróżnicowane. Cztery mniejsze szkoły, mimo wydłużenia nauki w szkołach podstawowych, miały przez wiele ostatnich lat najwyżej ok. 100-120 uczniów, natomiast bardzo mocno zwiększyła się liczba uczniów Szkoły Podstawowej w Nowej Wsi Lęborskiej w latach. W latach 2013/14-2021/22. zwiększyła z 200 do 400.

Wykres 52. Liczby uczniów w poszczególnych szkołach podstawowych

Wykres 53. Liczby uczniów klas pierwszych w poszczególnych szkołach podstawowych

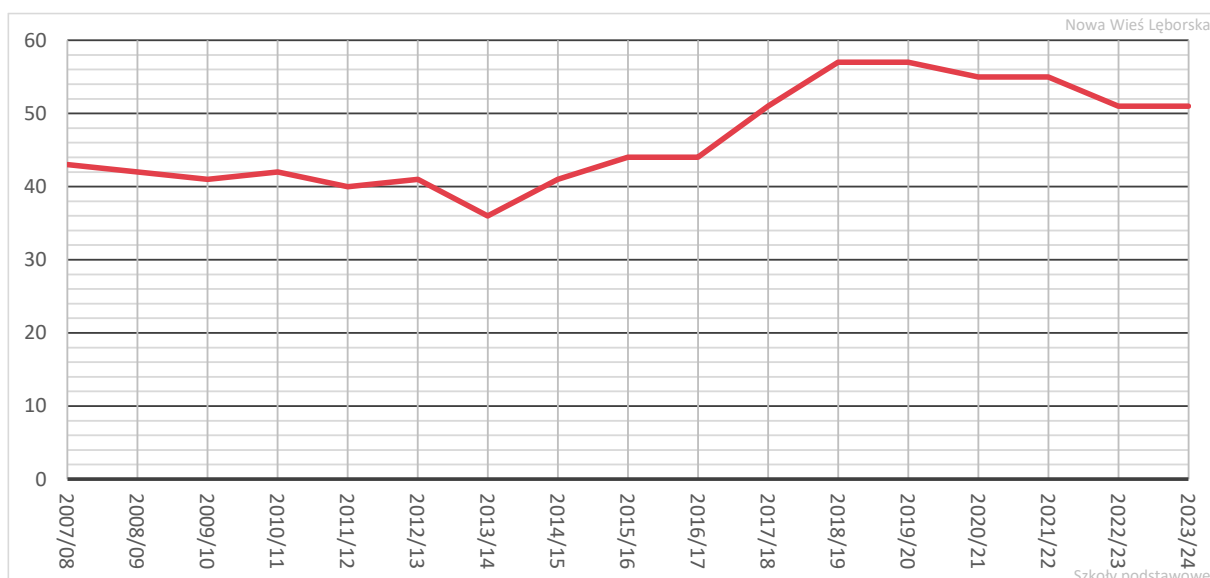

7.3.3. Oddziały w szkołach podstawowych

Wykresy zamieszczone w tym podrozdziale przedstawiają liczby i średnie wielkości oddziałów w całej gminie i w poszczególnych szkołach.

Podobnie jak na wykresach dotyczących liczb uczniów w szkołach, również na tych dotyczących liczb oddziałów zauważalne są zmiany będące skutkiem ostatnich reform: w latach 2015/16-2016/17 efekt zmiany wieku obowiązku szkolnego, a po 2017/18 – efekt likwidacji gimnazjów.

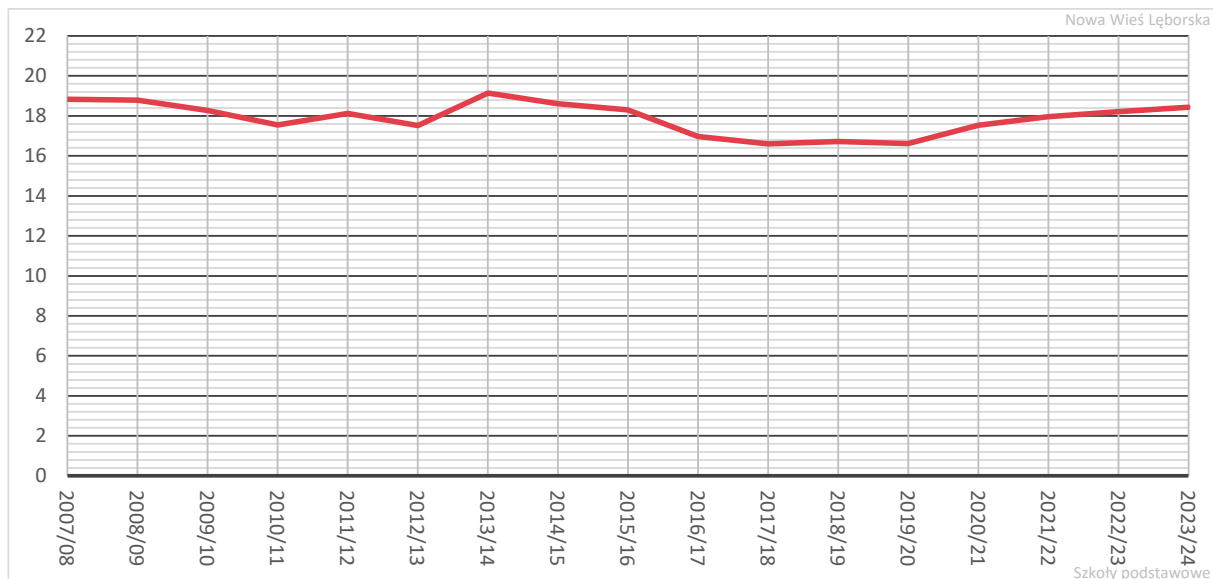
Wykres 54. Łączna liczba oddziałów szkół podstawowych prowadzonych przez gminę Nowa Wieś Lęborska

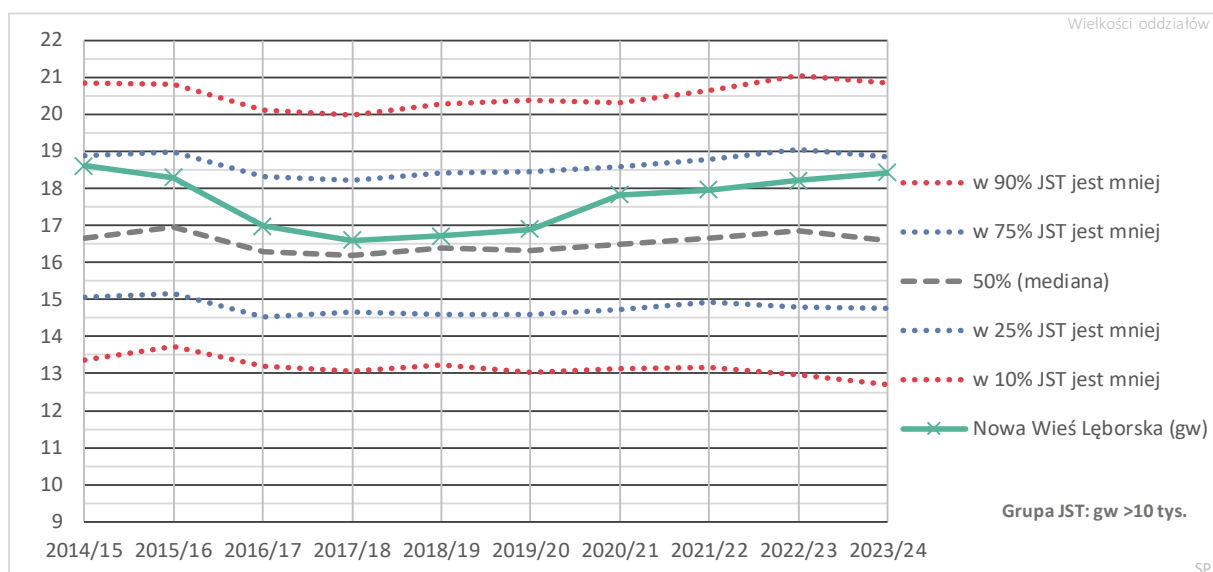
Średnia wielkość oddziału szkoły podstawowej wyliczona dla wszystkich szkół samorządowych od wielu lat waha się pomiędzy 16,5 a 19, utrzymując się powyżej mediany wyliczonej dla grupy podobnych samorządów. W poszczególnych szkołach sytuacja wygląda różnie, przy czym szkoła podstawowa w Nowej Wsi Lęborskiej osiąga

zdecydowanie najwyższe średnie wielkości oddziałów, zachowując dla nich od 2017/18 trend rosnący.

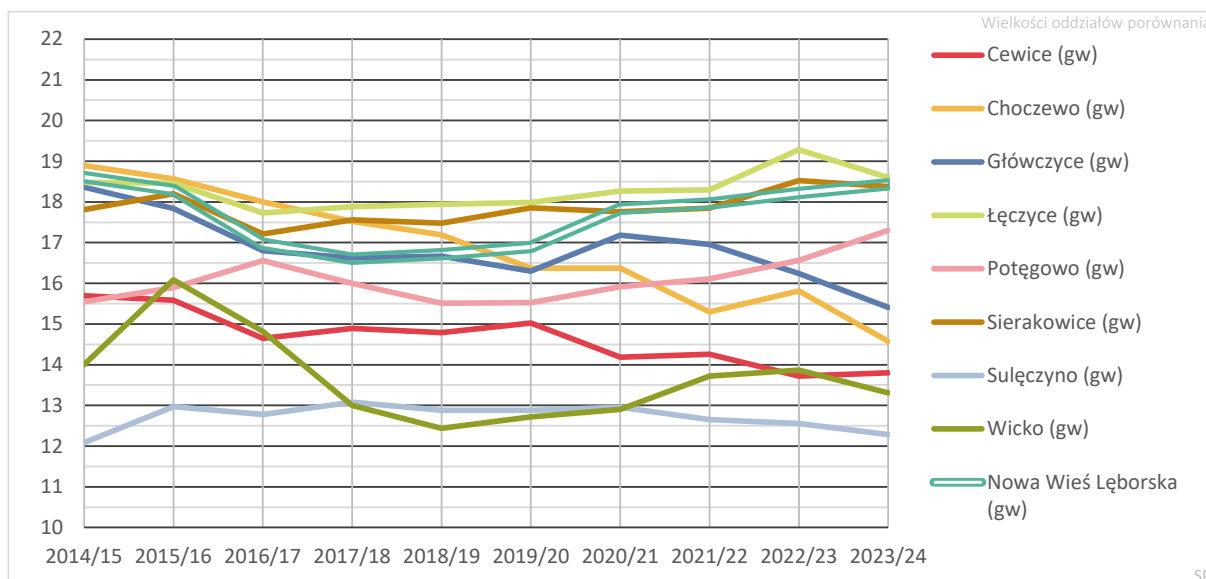
Wykres 55. Średnia wielkość oddziału szkół podstawowych prowadzonych przez gminę Nowa Wieś Lęborska

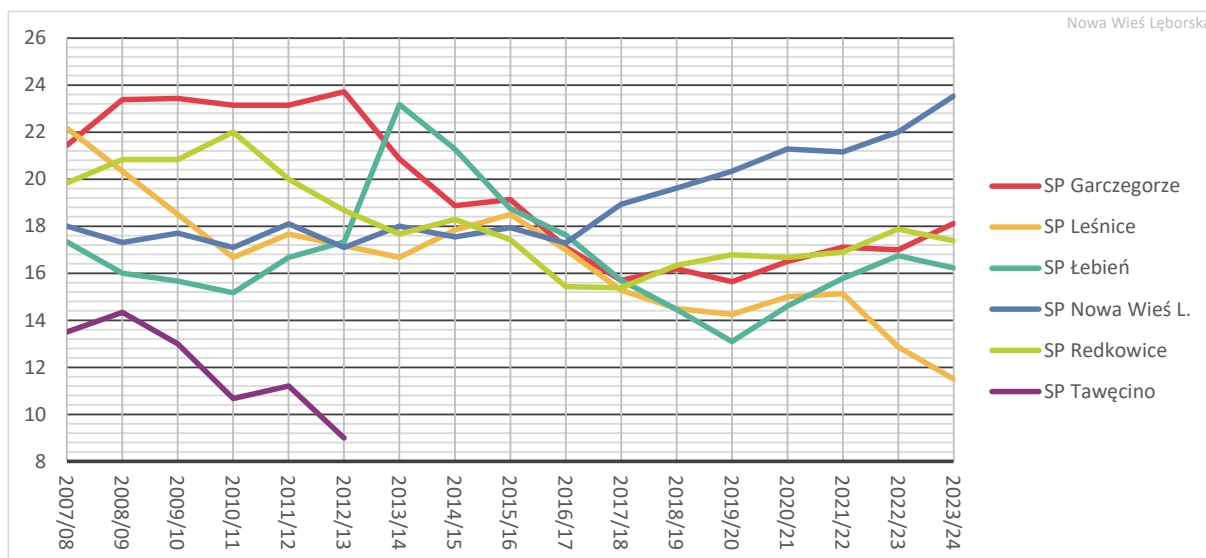
Wykres 56. Średnia wielkość oddziału szkoły podstawowej prowadzonej przez samorząd – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

Wykres 57. Średnia wielkość oddziału szkoły podstawowej prowadzonej przez samorząd – gmina Nowa Wieś Lęborska w porównaniu z wybranymi JST

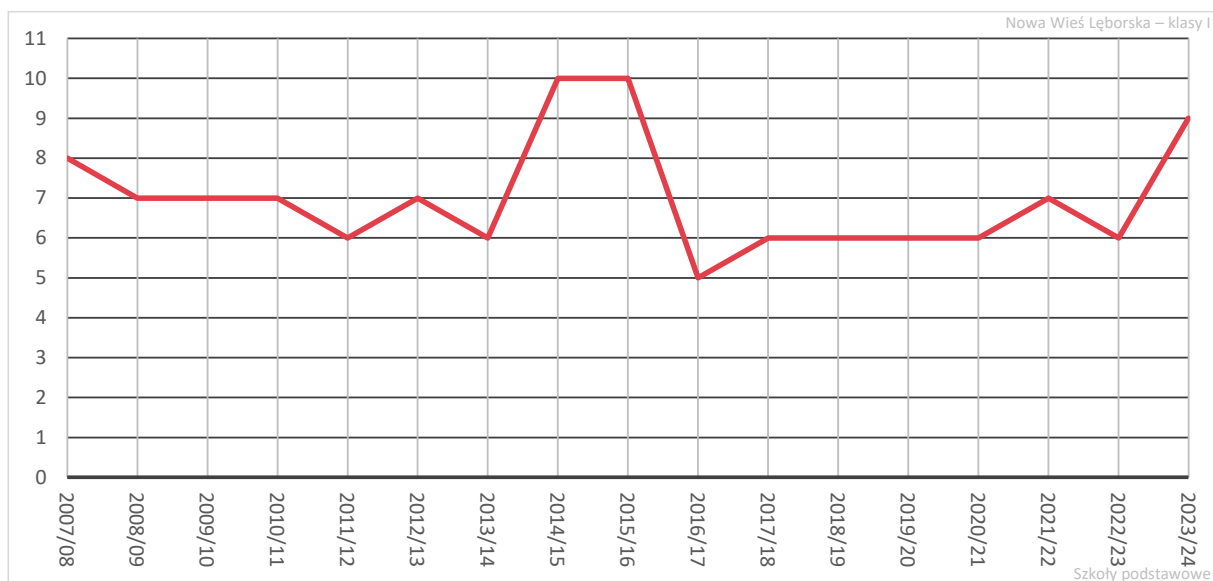
Wykres 58. Średnie wielkości oddziałów w poszczególnych szkołach podstawowych

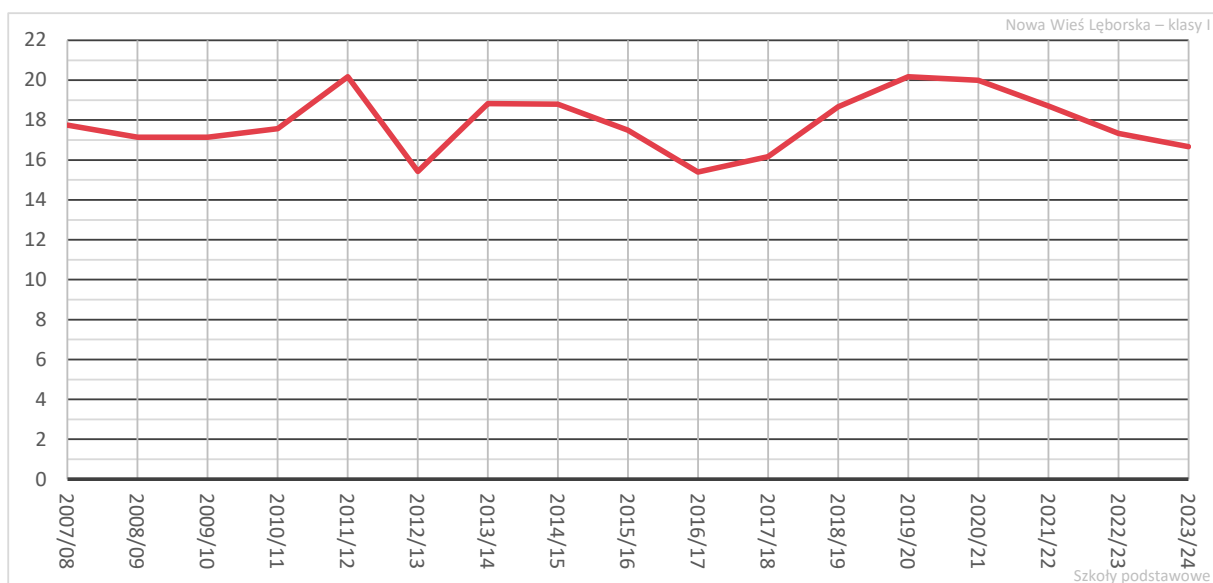
Przyglądając się historii klas pierwszych w gminie, można zauważyć gwałtowną zmianę ich liczebności w latach 2014/15-2015/16, co jest konsekwencją zawirowań dotyczących wieku obowiązku szkolnego.

Po roku 2020/21 zauważalny jest spadek średniej liczebności oddziału klasy pierwszej, co, jeśli ten trend się utrzyma, z dużym prawdopodobieństwem przełoży się na spadek średniej liczebności oddziałów wszystkich klas.

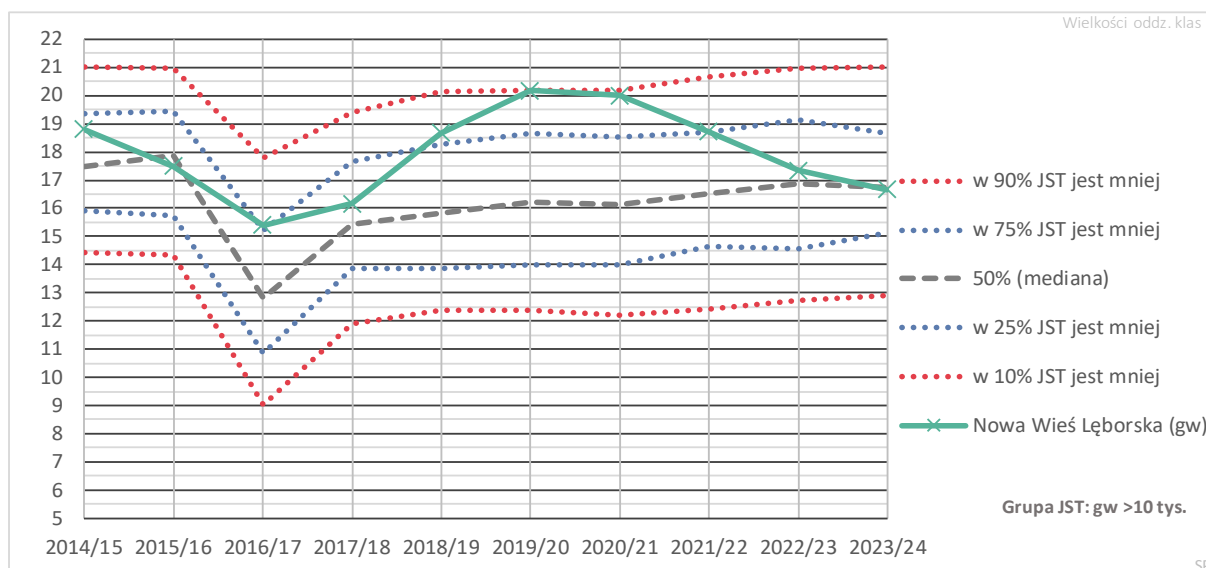
Wykres 59. Łączna liczba oddziałów klas pierwszych szkół podstawowych prowadzonych przez JST

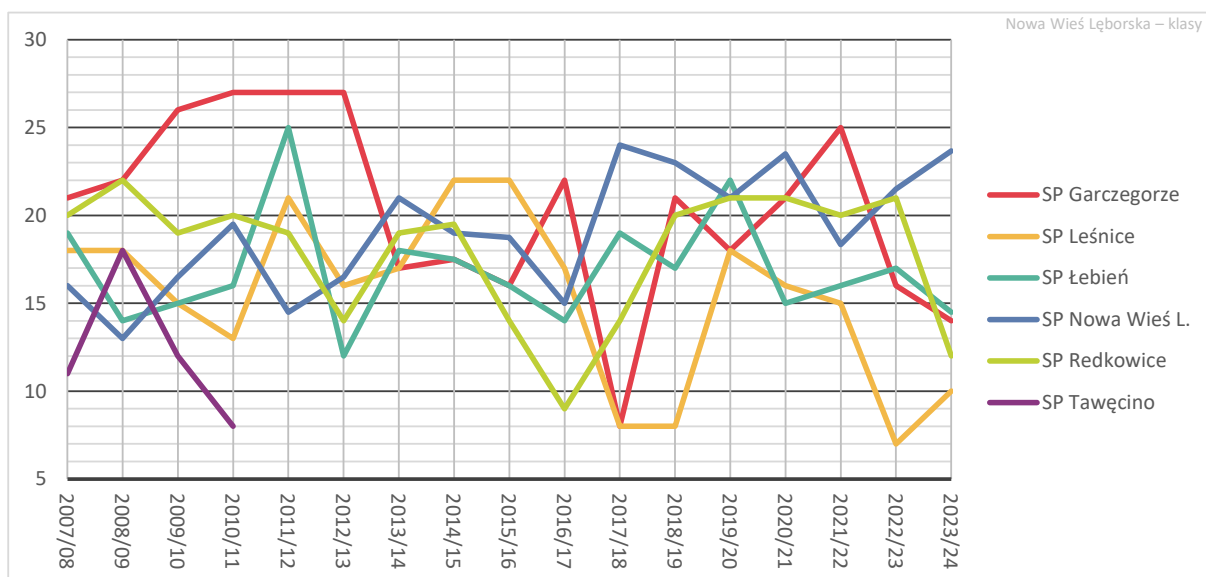
Wykres 60. Średnia wielkość oddziału klasy pierwszej szkół podstawowych prowadzonych przez JST

Wykres 61. Średnia wielkość oddziału klasy pierwszej szkoły podstawowej prowadzonej przez samorząd – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

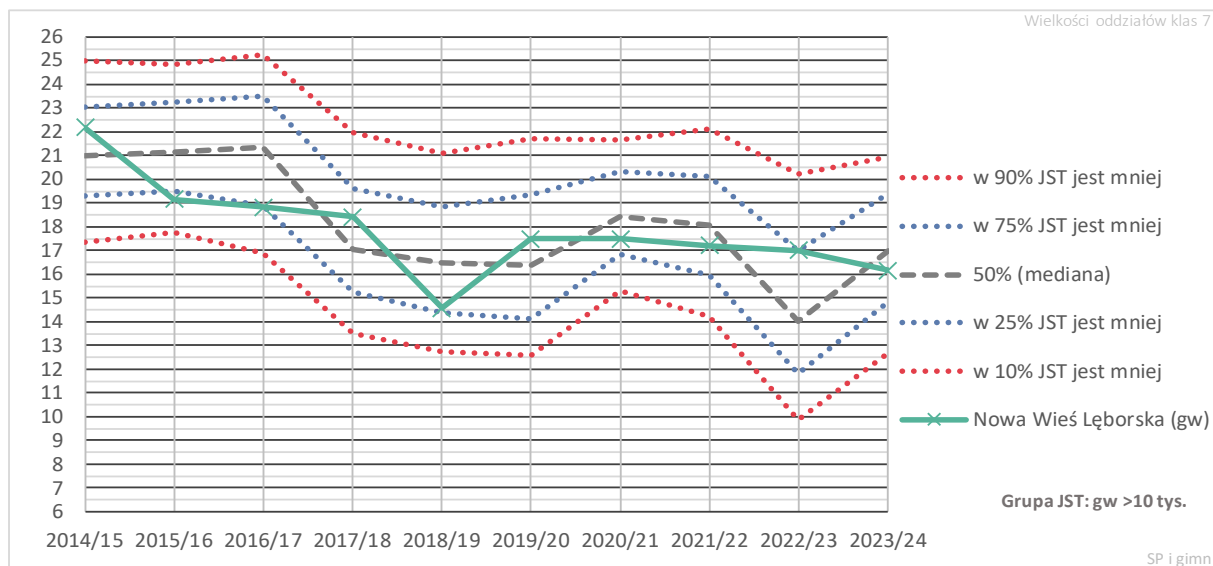
Wykres 62. Średnie wielkości oddziałów klas pierwszych w poszczególnych szkołach podstawowych

7.3.4. Spadek wielkości oddziałów w siódmym roku nauki

W wyniku likwidacji gimnazjów zmalała wielkość oddziałów w siódmym i ósmym roku nauczania, gdyż oddziały gimnazjalne były z reguły większe od obecnych oddziałów najstarszych klas szkoły podstawowej. Widać to na wykresie 63. W wypadku Nowej Wsi Lęborskiej był to spadek bardzo istotny – z około 22 w roku 2014/15 do ok. 16 uczniów w roku 2023/24. Niestety, takie zmiany mają swoje odzwierciedlenie w kosztach utrzymania oświaty.

Wykres 63. Zmiany średnich wielkości oddziałów w siódmym roku nauczania (I klasie gimnazjum/VII klasie SP) – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

8. Uczniowie szkół podstawowych a obwody szkół

W tabelach poniżej przedstawiono liczby uczniów w szkołach podstawowych w podziale na typy obwodów zamieszkania. Niemal 90% uczniów w gminie uczęszcza do swoich szkół obwodowych. Po około 5% uczniów w szkołach stanowią uczniowie z obwodów innych szkół w gminie i uczniowie spoza gminy.

Tabela 22. Łączne liczby uczniów z obwodów i spoza obwodów w szkołach podstawowych gminy Nowa Wieś Lęborska wg stanów z czerwca 2024 r.

	Zapisani do klasy 1	1	2	3	4	5	6	7	8	Razem w klasach 1-8
macierzysty	122	128	94	124	116	100	113	87	83	845
inny w gminie	8	12	5	5	10	6	4	4	3	49
poza gminą	7	10	7	3	2	10	7	5	3	47
Razem	137	150	106	132	128	116	124	96	89	941

Przyjmowanie do szkół uczniów z obwodów innych szkół gminnych jest obojętne z punktu widzenia finansów oświaty, jeśli nie są oni przyczyną powstawania dodatkowych, małych oddziałów.

Przyjmowanie uczniów spoza gminy, jeśli dopełniają oni istniejące oddziały jest korzystne, gdyż gmina dostaje na nich subwencję, a nie ponosi istotnych dodatkowych kosztów.

Gdy przyjmowanie uczniów spoza obwodu szkoły wymusza powstawanie dodatkowego, małego oddziału, jest to niekorzystne z ekonomicznego punktu widzenia.

W gminie Nowa Wieś Lęborska nie było w roku szkolnym 2023/24 ani jednego przypadku utworzenia dodatkowego oddziału wskutek przyjęcia uczniów spoza obwodu szkoły.

Tabela 23. Uczniowie z obwodów i spoza obwodów w szkołach podstawowych gminy Nowa Wieś Lęborska wg stanów z czerwca 2024 r.

	zapisani do klasy 1	1	2	3	4	5	6	7	8
SP Leśnice	15	10	9	8	13	17	11	7	19
inny									
SP Leśnice	15	10	9	8	13	17	11	7	19
SP Nowa Wieś L.									
SP Redkowie									
ZS Garczegorze									
ZS Łebień									
SP Redkowie	23	11	21	21	22	16	21	13	13
inny	2								
SP Leśnice									
SP Nowa Wieś L.	2		1	2		1	1		
SP Redkowie	19	11	20	19	22	15	20	13	13
ZS Garczegorze									
ZS Łebień									
ZS Garczegorze	17	30	16	26	21	15	20	11	23
inny						1	1	1	
SP Leśnice									
SP Nowa Wieś L.		2			1		1		
SP Redkowie		1	1	1	1	1			1
ZS Garczegorze	17	27	15	25	18	13	18	10	22
ZS Łebień					1				
ZS Łebień	19	29	17	19	17	23	19	12	11
inny	1	5	1		1	3		1	
SP Leśnice									
SP Nowa Wieś L.							1		
SP Redkowie									
ZS Garczegorze	3	2			3	1		1	1
ZS Łebień	15	22	16	19	13	19	18	10	10
SP Nowa Wieś L.	63	70	43	58	55	45	53	53	23
inny	4	5	6	3	1	6	6	3	3
SP Leśnice		2			1				
SP Nowa Wieś L.	56	58	34	53	50	36	46	47	19
SP Redkowie	1		3		2	2	1		
ZS Garczegorze	2	5		2	1	1		3	1
ZS Łebień									
Razem	137	150	106	132	128	116	124	96	89

9. Szczegółowa analiza organizacji poszczególnych szkół w roku szkolnym 2024/25

W tym rozdziale analizujemy organizację oddziałów oraz zajęć w oddziałach pod kątem liczby realizowanych godzin nauczycieli, które zgodnie z obowiązującym prawem nie są bezwzględnie konieczne (co oczywiście nie znaczy, że ich realizacja nie jest wygodna dla nauczycieli i korzystna dla uczniów). Nie analizujemy godzin pomocy psychologiczno-pedagogicznej, które omawiamy w odrębnym rozdziale.

Analiza oparta jest na zatwierdzonych w maju projektach arkuszy organizacyjnych na rok szkolny 2024/25.

9.1. Organizacja oddziałów

Organizacja oddziałów w gminnych szkołach jest niemal optymalna. W szkołach nie ma niekoniecznych oddziałów 25-osobowych, w których niezbędne są podziały na grupy na językach obcych i informatyce. W jednym przypadku, w klasie czwartej w szkole w Garczegorzu możliwe jest połączenie w jeden oddział 29-osobowy dwóch oddziałów liczących 14 i 15 uczniów, co pozwoliłoby oszczędzić ponad jeden etat nauczycielski rocznie.

W gminie nie ma oddziałów integracyjnych ani sportowych.

9.1.1. Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi Lęborskiej

W szkole jest 14 dodatkowych godzin języka niemieckiego.

W pięciu oddziałach mniejszych niż 24-osobowe zajęcia z informatyki prowadzone są w podziale na grupy, co łączy się z pięcioma dodatkowymi godzinami. Jest to zapewne związane z niewystarczającą liczbą komputerów w pracowni¹³. Warto jednak pamiętać, że 5 godzin tygodniowo, kosztuje rocznie około 27 tys. zł. W dłuższej perspektywie taniej niż realizować godziny w podziale na grupy, jest wyposażyć pracownię w większą liczbę komputerów.

W szkole są dwie godziny zajęć z robotyki, które nie są realizowane w ramach godzin dyrektorskich wynikających z planów nauczania.

9.1.2. Szkoła Podstawowa w Leśnicach

W szkole jest 7 dodatkowych godzin języka niemieckiego.

W 17-osobowym oddziale 6A zajęcia informatyki są prowadzone w podziale na grupy. Ponieważ jednak wynika z tego tylko jedna dodatkowa godzina nie uzasadnia to zwiększania liczby komputerów w pracowni, gdyż nie byłoby to opłacalne.

9.1.3. Szkoła Podstawowa w Redkowicach

W szkole w Redkowicach jest 6 dodatkowych godzin języka niemieckiego oraz 4 godziny robotyki.

¹³ Zgodnie z prawem podział na grupy na informatyce jest wymagany w wypadku oddziałów większych niż 24-osobowe lub w wypadku, gdy w pracowni jest mniej komputerów niż uczniów w grupie.

Z podziałów zajęć informatyki na grupy w oddziałach mniejszych niż 24-osobowe wynikają 4 dodatkowe godziny. Warto się zastanowić, czy nie taniej byłoby dokupić więcej komputerów do pracowni.

Dwie godziny SKS-u są realizowane ponad godziny dyrektorskie wynikające z planów nauczania.

9.1.4. Zespół Szkół w Garczegorzu

W szkole w Garczegorzu jest 8 dodatkowych godzin języka niemieckiego oraz 9 godzin zajęć pozalekcyjnych realizowanych ponad godziny dyrektorskie zawarte w ramowym planie nauczania.

W 22-osobowym oddziale 5A zajęcia z informatyki są prowadzone w podziale na grupy, ale ponieważ wynika z tego tylko jedna dodatkowa godzina nie uzasadnia to wyposażenia pracowni w dodatkowe komputery.

9.1.5. Zespół Szkół w Łebieniu

W szkole jest 7 dodatkowych godzin języka niemieckiego.

W 17-osobowym oddziale 6A zajęcia z informatyki są prowadzone w podziale na grupy, ale ponieważ wynika z tego tylko jedna dodatkowa godzina nie uzasadnia to wyposażenia pracowni w dodatkowe komputery.

9.1.6. Podsumowanie

Łącznie we wszystkich szkołach gminy są 42 dodatkowe godziny języka niemieckiego, co przekłada się na 2,33 etatu nauczycielskiego.

Poza tym łącznie w szkołach jest 17 godzin zajęć pozalekcyjnych (w tym robotyka) realizowanych ponad godziny dyrektorskie z ramowego planu nauczania.

Możliwe jest też pewne ograniczenie liczby godzin informatyki, ale pod warunkiem zwiększenia liczby komputerów w szkolnych pracowniach.

W sumie, we wszystkich szkołach łącznie, możliwe jest ograniczanie etatów nauczycielskich o około 4 (łącznie z informatyką) w wypadku rezygnacji z godzin niewymaganych bezwzględnie przepisami prawa.

10. Analiza porównawcza organizacji przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2024/25

Poniższa analiza oparta jest na zatwierdzonych w maju projektach arkuszy organizacyjnych na rok szkolny 2024/25.

10.1. Liczby dzieci, oddziałów i średnie liczebności oddziałów

W tabeli przedstawiono liczby dzieci i oddziałów oraz średnie liczebności oddziałów w gminnych przedszkolach.

Tabela 24. Liczby dzieci, oddziałów i średnie liczebności oddziałów w przedszkolach oraz oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych

	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału
Oddziały przedszkolne	88	7	12,6
SP Leśnice	20	2	10,0
SP Redkowice	32	2	16,0
ZS Garczegorze	36	3	12,0
Przedszkole	403	18	22,4
P Nowa Wieś L.	293	12	24,4
ZS Garczegorze	35	2	17,5
ZS Łebień	75	4	18,8
Suma końcowa	491	25	19,6

Duże oddziały są w przedszkolu w Nowej Wsi Lęborskiej. Pozostałe oddziały są bardzo małe, średnio około 15-osobowe. W ZS w Garczegorzu oraz SP w Leśnicach funkcjonują nawet oddziały 8-osobowe. W Garczegorzu mała liczebność oddziałów wynika z ich funkcjonowania w odrębnych budynkach. W Leśnicach utworzono dwa oddziały dla 20 dzieci, ze względu na ich zróżnicowany wiek. Jest to rozwiązanie organizacyjne niezwykle drogie.

Oczywiście prowadzenie tak małych oddziałów w przedszkolach jest bardzo kosztowne. W kontekście nieuchronnego spadku liczby dzieci można się spodziewać, że oddziały przedszkolne będą jeszcze mniejsze, jeśli nie podejmie się decyzji o rezygnacji z uruchamiania oddziałów w lokalizacjach, w których liczba dzieci będzie bardzo mała.

10.2. Analiza porównawcza organizacji zajęć w przedszkolach

Analiza porównawcza organizacji zajęć w przedszkolach dotyczy zajęć nauczycielskich realizowanych w oddziałach.

Ponieważ nauczyciele oddziałów zerowych mają inne pensum niż nauczyciele pozostałych oddziałów, do porównań użyliśmy nie liczby etatów, ale liczby godzin nauczycielskich.

Dla każdej placówki wyznaczyliśmy średnią dzienną liczbę godzin pracy oddziału. Wartości tego wskaźnika dość istotnie różnią się pomiędzy jednostkami.

Tabela 25. Liczba godzin na dziecko oraz na oddział

	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Liczba godzin	Liczba godzin na dziecko	Liczba godzin na oddział	Średnia liczba godzin pracy oddziału dziennie
Oddziały przedszkolne	88	7	227,00	2,58	32,43	6,49
SP Leśnice	20	2	56,00	2,80	28,00	5,60
SP Redkowice	32	2	87,00	2,72	43,50	8,70
ZS Garczegorze	36	3	84,00	2,33	28,00	5,60
Przedszkole	403	18	685,50	1,70	38,08	7,62
P Nowa Wieś L.	293	12	480,00	1,64	40,00	8,00
ZS Garczegorze	35	2	71,50	2,04	35,75	7,15
ZS Łebień	75	4	134,00	1,79	33,50	6,70

Średnia liczba godzin pracy jednego oddziału w przedszkolu 7,62. Zaskakujące jest to, że najwięcej godzin na oddział przypada w największym przedszkolu w Nowej Wsi Lęborskiej, w którym najłatwiej jest optymalizować zatrudnienie nauczycieli na pierwszych i ostatnich godzinach pracy przedszkola poprzez łączenie grup. Wydaje się, że w tym zakresie możliwe są w tym przedszkolu pewne oszczędności.

11. Analiza porównawcza organizacji ogólnodostępnych szkół dla młodzieży w roku szkolnym 2024/25

Poniższa analiza oparta jest na zatwierdzonych w maju projektach arkuszy organizacyjnych na rok szkolny 2024/25.

11.1. Liczby uczniów

Wg projektów arkuszy organizacyjnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę Nowa Wieś Lęborska w roku szkolnym 2023/24 miało uczyć się 995 uczniów.

Niemal połowa uczniów uczy się w największej szkole w stolicy gminy. Pozostałe jednostki, to szkoły małe, w których w większości klas jest tylko jeden oddział. Utrzymywanie małych szkół ma jednak tę zaletę, że pozwala na otrzymywanie przez gminę znacznie wyższej subwencji na uczniów mniejszości narodowej, która bardzo maleje po przekroczeniu progu 112 uczniów należących do mniejszości.

Tabela 26. Liczby uczniów (LU), oddziałów (LO) i średnie liczebności oddziałów (Śr) szkół podstawowych prowadzonych przez gminę Nowa Wieś Lęborska

	1			2			3			4			5			6			7			8			Razem		
	LU	LO	Śr	LU	LO	Śr	LU	LO	Śr	LU	LO	Śr	LU	LO	Śr	LU	LO	Śr	LU	LO	Śr	LU	LO	Śr	LU	LO	Śr
SP Leśnice	15	1	15,0	10	1	10,0	9	1	9,0	8	1	8,0	13	1	13,0	17	1	17,0	11	1	11,0	7	1	7,0	90	8	11,3
SP Nowa Wieś L.	60	3	20,0	70	3	23,3	44	2	22,0	58	3	19,3	55	2	27,5	45	2	22,5	53	2	26,5	53	2	26,5	438	19	23,1
SP Redkowice	23	1	23,0	11	1	11,0	23	1	23,0	21	1	21,0	23	1	23,0	16	1	16,0	21	1	21,0	13	1	13,0	151	8	18,9
ZS Garczegorze	17	1	17,0	30	2	15,0	16	1	16,0	29	2	14,5	22	1	22,0	15	1	15,0	20	1	20,0	11	1	11,0	160	10	16,0
ZS Łebień	19	1	19,0	29	2	14,5	18	1	18,0	19	1	19,0	17	1	17,0	23	1	23,0	19	1	19,0	12	1	12,0	156	9	17,3
Suma końcowa	134	7	19,1	150	9	16,7	110	6	18,3	135	8	16,9	130	6	21,7	116	6	19,3	124	6	20,7	96	6	16,0	995	54	18,4

Oddziały w szkołach podstawowych gminy Nowa Wieś Lęborska są – jak na gminę wiejską – dość duże. Średnio w oddziale jest 18,4 ucznia. Najmniejsze są oddziały w szkole w Leśnicach, gdzie jeden z oddziałów jest 8-osobowy. W szkole w Nowej Wsi Lęborskiej oddziały są bardzo duże, średnio 23,1-osobowe.

Tylko w jednym przypadku możliwe jest ewentualne zmniejszenie liczby oddziałów poprzez połączenie w jeden oddział dwóch oddziałów klasy czwartej w ZS w Garczegorzu.

11.2. Liczby godzin zajęć realizowanych w oddziałach przypadające na jednego ucznia

Najlepszym sposobem porównywania organizacji szkół różnych wielkości w kontekście ponoszonych kosztów jest wyznaczanie wskaźnika liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela (im wyższa jest wartość wskaźnika tym tańsza organizacja). W tabeli poniżej pokazano wartość takiego wskaźnika wyznaczonego z uwzględnieniem wszystkich etatów przypisanych do szkół podstawowych oraz wszystkich uczniów klas 1-8.

Tabela 27. Liczba uczniów przypadająca na jeden etat nauczyciela w szkołach (wszystkie etaty przypisane do szkoły i wszyscy uczniowie klas 1–8)

SP Leśnice	3,4
SP Nowa Wieś L.	7,8
SP Redkowice	5,9
ZS Garczegorze	5,4
ZS Łebień	5,1
Razem	5,9

Wartości tego wskaźnika są bardzo dobrze skorelowane z dopłatami do subwencji przypadającymi na jednego ucznia. Zdecydowanie najniższa jest wartość wskaźnika w szkole w Leśnicach, a najwyższa w Nowej Wsi Lęborskiej. Organizacja szkoły w Leśnicach jest ponad dwa razy droższa niż w Nowej Wsi Lęborskiej.

Aby ocenić samą organizację oddziałów i zajęć lekcyjnych w tabeli 28 wyznaczaliśmy takie same wskaźniki, ale z uwzględnieniem wyłącznie zajęć realizowanych w oddziałach, z pominięciem rewalidacji, zajęć korekcyjno-kompensacyjnych oraz nauczycieli współorganizujących kształcenie.

Tabela 28. Liczby uczniów oddziałów ogólnodostępnych przypadających na jeden etat typowych zajęć w oddziałach

	1	2	3	4	5	6	7	8	Razem
SP Leśnice	10,5	7,3	6,1	4,5	7,2	9,0	5,1	3,4	6,5
SP Nowa Wieś L.	15,8	19,1	18,2	12,1	13,2	12,9	11,0	10,7	13,6
SP Redkowice	13,8	7,8	15,0	11,9	11,6	8,6	10,3	6,7	10,6
ZS Garczegorze	12,3	11,3	11,6	8,9	12,0	8,4	10,1	5,7	9,9
ZS Łebień	14,2	11,0	13,0	11,1	10,3	12,2	9,0	6,3	10,6
Razem	14,0	12,8	13,4	10,2	11,3	10,7	9,5	7,5	10,9

Z wartości wskaźników wynika, że zajęcia w oddziałach SP w Leśnicach (najdroższa organizacja) są zorganizowane ponad dwa razy drożej (w przeliczeniu na jednego ucznia) niż w Nowej Wsi Lęborskiej, która ma najtańszą organizację.

11.3. Nauczycielskie etaty wsparcia

11.3.1. Etaty wsparcia ogółem

Poprzez etaty wsparcia rozumiemy w niniejszym opracowaniu etaty nauczycieli, nieprzekładające się bezpośrednio na zajęcia w oddziałach. Najbardziej typowymi etatami wsparcia są etaty bibliotekarzy, wychowawców w świetlicy, pedagogów szkolnych oraz etaty zniżek kierowniczych.

Przez etat zniżki kierowniczej dyrektora szkoły czy wicedyrektora rozumiemy iloraz liczby godzin zniżki nauczyciela i pensum, według którego ta zniżka została określona, np. jeśli dyrektor szkoły realizuje 3 godziny zajęć z uczniami tygodniowo, to ma 15 godzin zniżki. Związany z tą zniżką wymiar etatu wynosi $15/18=0,83$. W tabeli 29 przedstawiono wymiary wszystkich etatów wsparcia w poszczególnych jednostkach oświatowych, w tym również etatów nauczycieli specjalistów.

Tabela 29. Etaty wsparcia

	P Nowa Wieś L.	SP Leśnice	SP Nowa Wieś L.	SP Redkowice	ZS Garczegorze	ZS Łebień	Razem
Obowiązki bibliotekarza		0,83	1,16	1,39	1,15	1,11	5,65
Obowiązki logopedy	0,86	1,00	1,00	1,14	1,30	1,00	6,29
Obowiązki nauczyciela terapeuty pedagogicznego	0,20						0,20
Obowiązki nauczyciela współorganizującego kształcenie		3,38	9,70	2,75	3,30	6,81	25,94
Obowiązki pedagoga		1,00	1,00	1,00	0,95	0,85	4,80
Obowiązki pedagoga specjalnego	0,80	0,48	0,65	0,48	0,55	0,57	3,52
Obowiązki psychologa	0,55	1,00	1,00	1,00	1,20	0,55	5,30
Obowiązki wychowawcy w świetlicy/pólinternacie/klubie		2,31	3,40	2,02	1,99	1,73	11,45
Zniżka - dyrektor	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	6,00
Zniżka - wicedyrektor			0,61		0,50	0,50	1,61
Zniżka związkowa (art. 31 ust. o zz)					0,53		0,53
Suma końcowa	3,41	11,00	19,52	10,77	12,47	14,13	71,29

We wszystkich analizowanych jednostkach jest łącznie ponad 71 etatów wsparcia. Największą grupą są etaty nauczycieli współorganizujących kształcenie, a w drugiej kolejności wychowawcy w świetlicy.

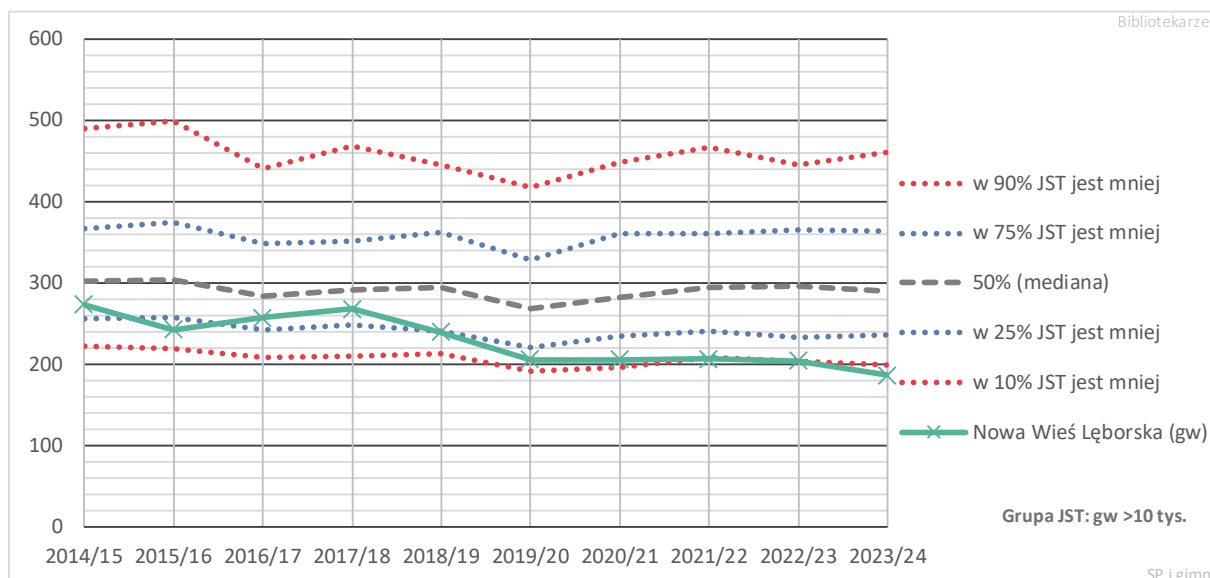
11.3.2. Bibliotekarze

Tabela 30. Liczby uczniów przypadających na jeden etat bibliotekarza

SP Leśnice	108
SP Nowa Wieś L.	379
SP Redkowice	108
ZS Garczegorze	139
ZS Łebień	140
Razem	176

Tabela 30 przedstawia liczby uczniów przypadających na jeden etat bibliotekarza w poszczególnych szkołach. Wartość tego wskaźnika jest bardzo zróżnicowana pomiędzy poszczególnymi jednostkami. Średnia wielkość, wynosząca 176 jest, jak wynika z zamieszczonego poniżej wykresu, bardzo niska w porównaniu z innymi samorządami, co oznacza, że zatrudnienie tej grupy jest w gminie Nowa Wieś Lęborska wyjątkowo wysokie.

Wykres 64. Liczba uczniów przypadających na jeden etat przeliczeniowy bibliotekarza w ogólnodostępnych szkołach podstawowych i gimnazjach – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

11.3.3. Świetlica

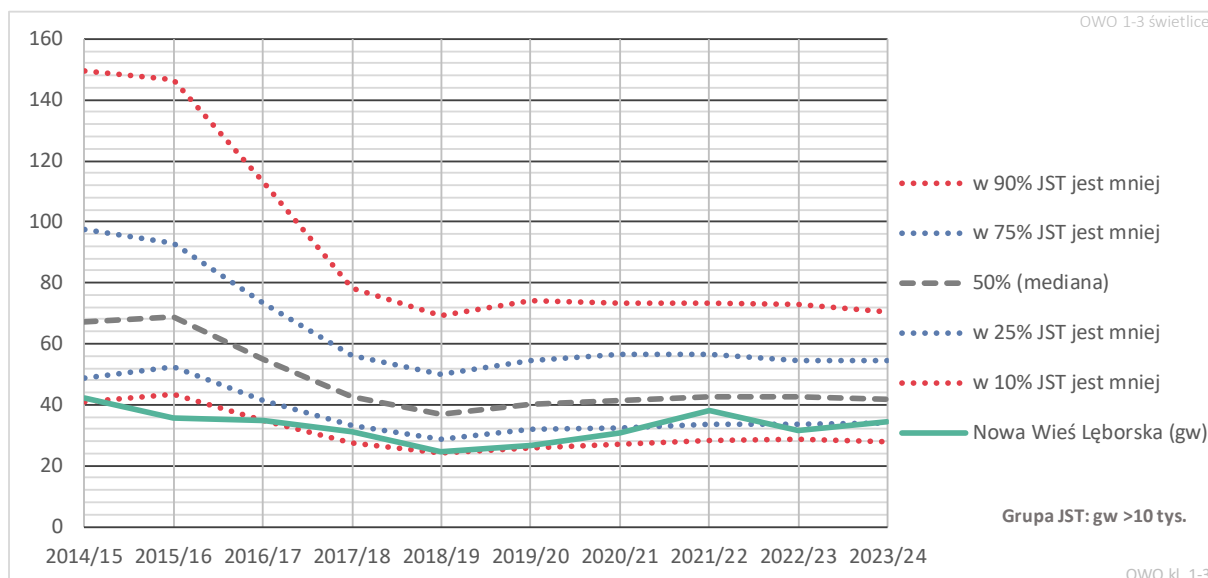
W tabeli poniżej przedstawiono liczby uczniów klas 1-3 przypadających na jeden etat wychowawcy w świetlicy w szkołach podstawowych. Wartość tego wskaźnika jest niezwykle zróżnicowana. Pomiedzy szkołą z najwyższą wartością wskaźnika (SP Nowa Wieś L.) i szkołą z wartością najniższą (SP Leśnice) jest ponad trzykrotna różnica.

Tabela 31. Liczby uczniów klas 1-3 szkoły podstawowej przypadających na jeden etat przeliczeniowy wychowawcy w świetlicy

Liczba uczniów klas 1-3 przypadających na jeden etat wychowawcy w świetlicy		
SP Leśnice		15
SP Nowa Wieś L.		51
SP Redkowice		28
ZS Garczegorze		32
ZS Łebień		38
Razem		34

Jak wynika z poniższego wykresu, średnia liczba uczniów klas 1-3 szkół podstawowych przypadających na jeden etat wychowawcy w świetlicy jest niska w porównaniu z innymi gminami i świadczy o wysokim zatrudnieniu tej grupy nauczycieli.

Wykres 65. Liczba uczniów klas I-III szkoły podstawowej przypadających na jeden etat przeliczeniowy wychowawcy świetlicy – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

11.3.4. Standardy zatrudniania nauczycieli specjalistów

Począwszy od 1 września 2022 r. obowiązują nowe zasady zatrudniania nauczycieli specjalistów z uwzględnieniem konieczności zatrudnienia psychologa i pedagoga specjalnego. Określone zostały minimalne łączne liczby etatów nauczycieli specjalistów dla następujących stanowisk: **pedagog, pedagog specjalny, psycholog, logopeda oraz terapeuta pedagogiczny.**

Zgodnie z art. 42d ust. 1 i 2 KN, obowiązek zatrudnienia specjalistów dotyczy:

- przedszkola niebędącego przedszkolem specjalnym,
- szkoły podstawowej, liceum ogólnokształcącego, technikum, branżowej szkoły I stopnia - niebędących szkołami specjalnymi,
- szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego,
- zespołów, w skład którego wchodzi to przedszkole lub ta szkoła.

Tabela 32 ilustruje sposób wyznaczania wymaganych liczb etatów nauczycieli specjalistów na podstawie standardów obowiązujących od 1 września 2024 r.

Tabela 32. Wymagane liczby etatów nauczycieli specjalistów od 1 września 2024 r.

Liczba dzieci/uczniów	Wymagana łączna liczba etatów nauczycieli specjalistów od 1 września 2024 r.
od 1 do 10	0,25
od 11 do 20	0,40
od 21 do 30	0,60
od 31 do 40	0,80
od 41 do 50	1,00
od 51 do 100	1,50
od 101	2 etaty + 0,2 etatu na każdych kolejnych 100 uczniów

Ponadto w standardach określono, że:

- liczba etatów pedagogów specjalnych nie może być niższa niż 25% łącznej liczby etatów nauczycieli specjalistów określonej w standardach,
- liczba etatów psychologów nie może być niższa niż 25% łącznej liczby etatów nauczycieli specjalistów określonej w standardach.

W tabeli 33 przedstawiono zestawienie wszystkich zajęć realizowanych przez nauczycieli specjalistów, które uwzględniono do wyznaczenia minimalnych wymaganych liczb etatów nauczycieli specjalistów od 1 września 2024, natomiast tabela 34 zawiera wymagane prawem oraz rzeczywiste w roku szkolnym 2024/25 liczby etatów nauczycieli specjalistów w poszczególnych jednostkach oświatowych gminy Nowa Wieś Lęborska.

Tabela 33. Zestawienie zajęć realizowanych przez nauczycieli specjalistów w roku szkolnym 2024/25 wzięte pod uwagę do wyznaczenia minimalnych wymaganych liczb etatów nauczycieli specjalistów od 1 września 2024

	P Nowa Wieś L.	SP Leśnice	SP Nowa Wieś L.	SP Redkowice	ZS Garczegorze	ZS Łebień	Razem
Logopeda	0,86	1,00	1,00	1,26	1,30	1,10	6,52
Obowiązki logopedy			1,00	0,08		1,00	2,08
PPP: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne				0,13		0,10	0,23
PPP: zajęcia logopedyczne	0,86	1,00		1,05	1,30		4,21
Pedagog		1,00	1,00	1,00	0,95	0,85	4,80
Obowiązki pedagoga		1,00	1,00	1,00	0,95	0,85	4,80
Pedagog specjalny	1,00	0,57	0,75	0,62	0,55	0,73	4,22
Obowiązki nauczyciela terapeuty pedagogicznego	0,20						0,20
Obowiązki pedagoga specjalnego	0,80	0,48	0,65	0,48	0,55	0,57	3,52
PPP: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne				0,05			0,05
PPP: zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne				0,10			0,10
Zajęcia rewalidacyjne inne		0,10	0,10			0,16	0,35
Psycholog	0,55	1,00	1,05	1,20	1,20	0,55	5,55
Obowiązki psychologa	0,55	1,00	1,00	1,00	1,20	0,55	5,30
PPP: inne zajęcia o charakterze terapeutycznym				0,20			0,20
PPP: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne			0,05				0,05
Terapeuta pedagogiczny				0,17		0,25	0,42
PPP: inne zajęcia o charakterze terapeutycznym						0,25	0,25
PPP: zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne				0,17			0,17
Razem	2,41	3,57	3,80	4,25	4,00	3,48	21,51

Tabela 34. Wymagane i rzeczywiste liczby etatów specjalistów w 2024/25

Wyszczególnienie	Liczba uczniów	Rzeczywista liczba etatów pedagoga	Rzeczywista liczba etatów pedagoga specjalnego	Rzeczywista liczba etatów psychologa	Rzeczywista liczba etatów logopedy	Rzeczywista liczba etatów terapeutów pedagogicznego	Rzeczywista liczba etatów specjalistów	Minimalna wymagana liczba etatów specjalistów 2024/25	Bilans (rzeczywista liczba etatów specjalistów minus minimalna wymagana liczba etatów specjalistów) 2024/25	Minimalna wymagana liczba etatów pedagoga specjalnego 2024/25	Bilans (rzeczywista liczba etatów pedagoga specjalnego minus minimalna wymagana liczba etatów pedagoga specjalnego) 2024/25	Minimalna wymagana liczba etatów psychologa 2024/25	Bilans (rzeczywista liczba etatów psychologa minus minimalna wymagana liczba etatów psychologa) 2024/25
P Nowa Wieś L.	293		0,80	0,55	0,86	0,20	2,41	2,20	0,21	0,55	0,25	0,55	
SP Leśnice	110	1,00	0,57	1,00	1,00		3,57	2,00	1,57	0,50	0,07	0,50	0,50
SP Nowa Wieś L.	438	1,00	0,75	1,05	1,00		3,80	2,60	1,20	0,65	0,10	0,65	0,40
SP Redkowice	183	1,00	0,62	1,20	1,26	0,17	4,25	2,00	2,25	0,50	0,12	0,50	0,70
ZS Garczegorze	231	0,95	0,55	1,20	1,30		4,00	2,20	1,80	0,55		0,55	0,65
ZS Łebień	231	0,85	0,73	0,55	1,10	0,25	3,48	2,20	1,28	0,55	0,18	0,55	
Razem	1 486	4,80	4,02	5,55	6,52	0,62	21,51	13,20	8,31	3,30	0,72	3,30	2,25

W roku szkolnym 2024/25 rzeczywiste zatrudnienie specjalistów (z uwzględnieniem zajęć rewalidacyjnych prowadzonych przez pedagogów specjalnych oraz innych zajęć pomocy pedagogiczno-psychologicznej prowadzonych przez nauczycieli specjalistów) jest wyższe od wymaganego minimum łącznie we wszystkich analizowanych jednostkach o 8,3 etatu. Rzeczywista liczba etatów specjalistów wynosi łącznie 21,5 etatu, podczas gdy minimalna wymagana liczba tych etatów to 13,2. Największe odchylenie jest w SP Redkowice, gdzie rzeczywista liczba etatów specjalistów jest wyższa od wymaganego minimum o 2,25 etatu.

Zatrudnienie pedagogów specjalnych jest wyższe od wymaganego minimum o 0,72 etatu, zaś zatrudnienie psychologów jest wyższe o 2,25 etatu.

11.4. Uczniowie z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego i pomoc psychologiczno-pedagogiczna

11.4.1. Liczby uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego

Od 2006 roku w gminie Nowa Wieś Lęborska ponad dwukrotnie wzrosła liczba uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego. Wyraźnie też zmieniła się struktura niepełnosprawności wśród uczniów. Widoczny jest bardzo duży wzrost liczby uczniów z autyzmem w tym z zespołem Aspergera. Ma to istotny wpływ na koszty utrzymania oświaty, gdyż z tymi niepełnosprawnościami wiąże się konieczność zatrudniania nauczycieli współorganizujących kształcenie. Choć na takich

uczniów przysługuje bardzo wysoka subwencja, to jednak przeważnie nie rekompensuje ona dodatkowych kosztów związanych z organizowaną dla nich pomocą¹⁴.

Wykres 66. Liczby uczniów z niepełnosprawnościami w poszczególnych typach szkół ogólnodostępnych

Typ szkoły	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Szkola podstawowa	13	15	19	17	12	10	11	8	10	10	7	17	20	22	27	34	37	44
Gimnazjum	6	11	12	13	11	11	10	13	18	16	9							
Razem	19	26	31	30	23	21	21	21	28	26	16	17	20	22	27	34	37	44

Nowa Wieś Lęborska (gw); brak specyfiki

Tabela 35. Uczniowie z niepełnosprawnościami uczęszczających do szkół ogólnodostępnych w podziale na rodzaje niepełnosprawności

Rodzaj niepełnosprawności	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
sprężona	3	4	6	7	7	7	7	5	5	3	2	4	2	2	3	3	3	6
intelektualna lekka	4	6	7	6	5	5	3	4	5	3		3	1	1	2	2	4	6
autyzm w tym zesp. Aspergera										2	2	2	4	4	6	8	13	13
ruchowa w tym afazja	3	4	5	4	3	3	2	3	3	2	2	1	2	2	1	3	3	5
slabostyszacy	2	3	5	1	1	1	1	2	4	4	2	1	1	4	4	4	5	2
slabowidzacy		3	3	2		1	4	3	8	9	5	3	5	3	4	5	3	1
intelekt. umiark. lub znaczna	4	1	2	4	4	3	3	3	3	3	3	2	1	2	2	3	2	2
niestyszacy				3	3		1	1										
niedostost. społecz.	1											1	2					
zaburz. zachowania	1	2	1	2		1												
przewlekłe choroby	1																	
zaburz. psychiczne		3	2	1														
razem	19	26	31	30	23	21	21	21	28	26	16	17	20	22	27	34	37	44

Nowa Wieś Lęborska (gw); brak specyfiki

Tabela 36. Struktura niepełnosprawności uczniów szkół ogólnodostępnych

Rodzaj niepełnosprawności	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
sprężona	15,8%	15,4%	19,4%	23,3%	30,4%	33,3%	33,3%	23,8%	17,9%	11,5%	12,5%	23,5%	10,0%	9,1%	11,1%	8,8%	8,1%	13,6%
intelektualna lekka	21,1%	23,1%	22,6%	20,0%	21,7%	23,8%	14,3%	19,0%	17,9%	11,5%		17,6%	5,0%	4,5%	7,4%	5,9%	10,8%	13,6%
autyzm w tym zesp. Aspergera										7,7%	12,5%	11,8%	20,0%	18,2%	22,2%	23,5%	35,1%	29,5%
ruchowa w tym afazja	15,8%	15,4%	16,1%	13,3%	13,0%	14,3%	9,5%	14,3%	10,7%	7,7%	12,5%	5,9%	10,0%	9,1%	3,7%	8,8%	8,1%	11,4%
slabostyszacy	10,5%	11,5%	16,1%	3,3%	4,3%	4,8%	4,8%	9,5%	14,3%	15,4%	12,5%	5,9%	5,0%	18,2%	14,8%	11,8%	13,5%	4,5%
slabowidzacy		11,5%	9,7%	6,7%		4,8%	19,0%	14,3%	28,6%	34,6%	31,3%	17,6%	25,0%	13,6%	14,8%	14,7%	8,1%	2,3%
intelekt. umiark. lub znaczna	21,1%	3,8%	6,5%	13,3%	17,4%	14,3%	14,3%	14,3%	10,7%	11,5%	18,8%	11,8%	5,0%	9,1%	7,4%	8,8%	5,4%	4,5%
niestyszacy				10,0%	13,0%		4,8%	4,8%										
niedostost. społecz.	5,3%											5,9%	10,0%					
zaburz. zachowania	5,3%	7,7%	3,2%	6,7%		4,8%												
przewlekłe choroby	5,3%																	
zaburz. psychiczne		11,5%	6,5%	3,3%														

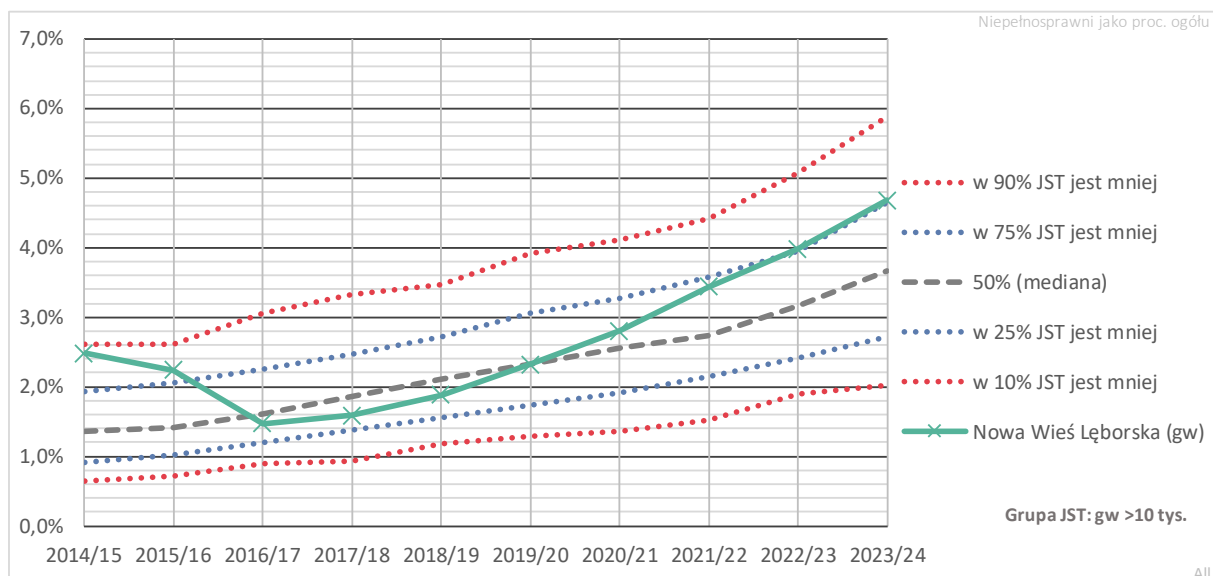
Nowa Wieś Lęborska (gw); brak specyfiki

Wykres 67 pokazuje udział uczniów z orzeczeniami o niepełnosprawności wśród wszystkich uczniów szkół ogólnodostępnych na tle podobnych samorządów. W gminie Nowa Wieś Lęborska wynosi on obecnie około 4,7% i jest wyraźnie wyższy od mediany wyznaczonej dla podobnych samorządów, której wartość to około 3,6%.

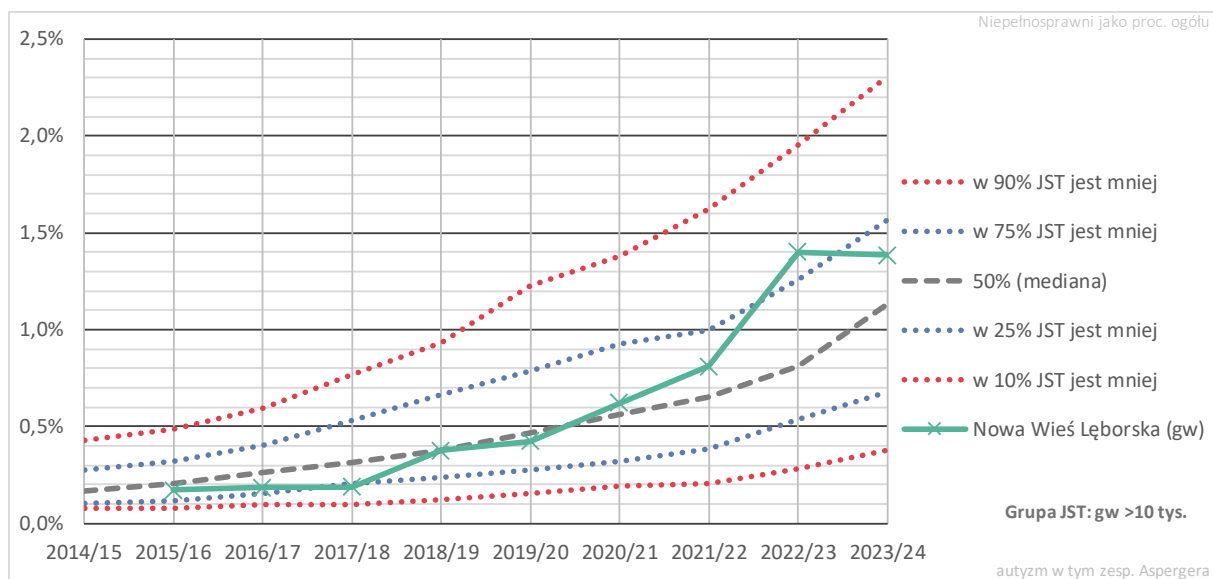
Przyrost odsetka uczniów z orzeczeniami o niepełnosprawności jest w gminie Nowa Wieś Lęborska szybszy niż w innych dużych gminach wiejskich.

¹⁴ W roku 2023 dodatkowa subwencja na ucznia z autyzmem wynosiła w gminie Nowa Wieś Lęborska około 73 tys. zł, czyli mniej niż koszt jednego etatu nauczycielskiego.

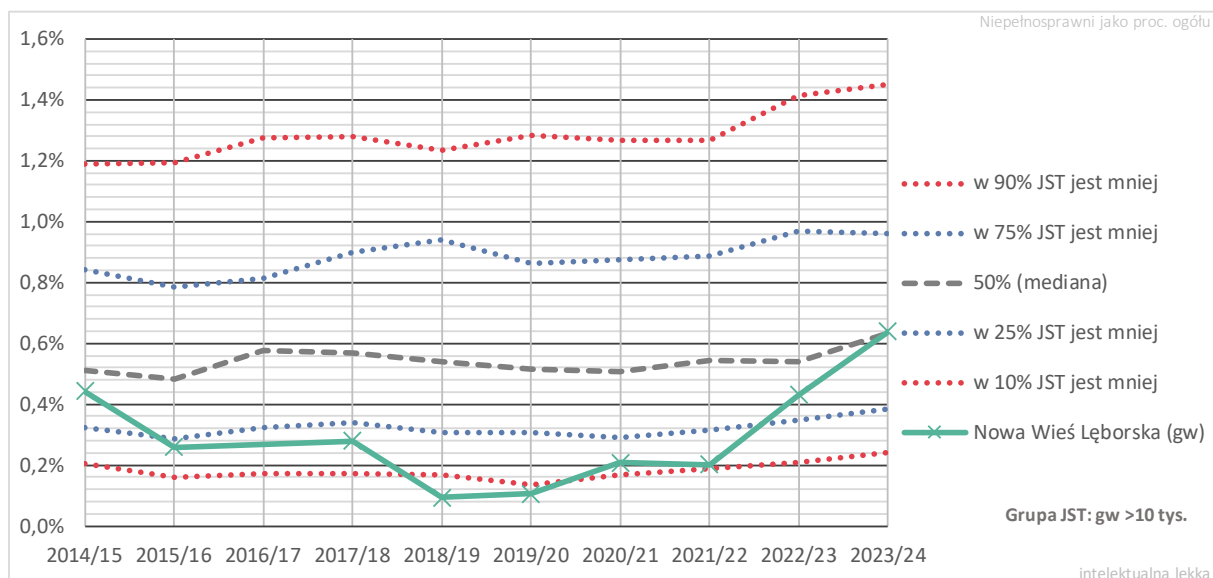
Wykres 67. Procent uczniów z niepełnosprawnościami w ogólnej liczbie uczniów ogólnodostępnych szkół dla dzieci i młodzieży – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

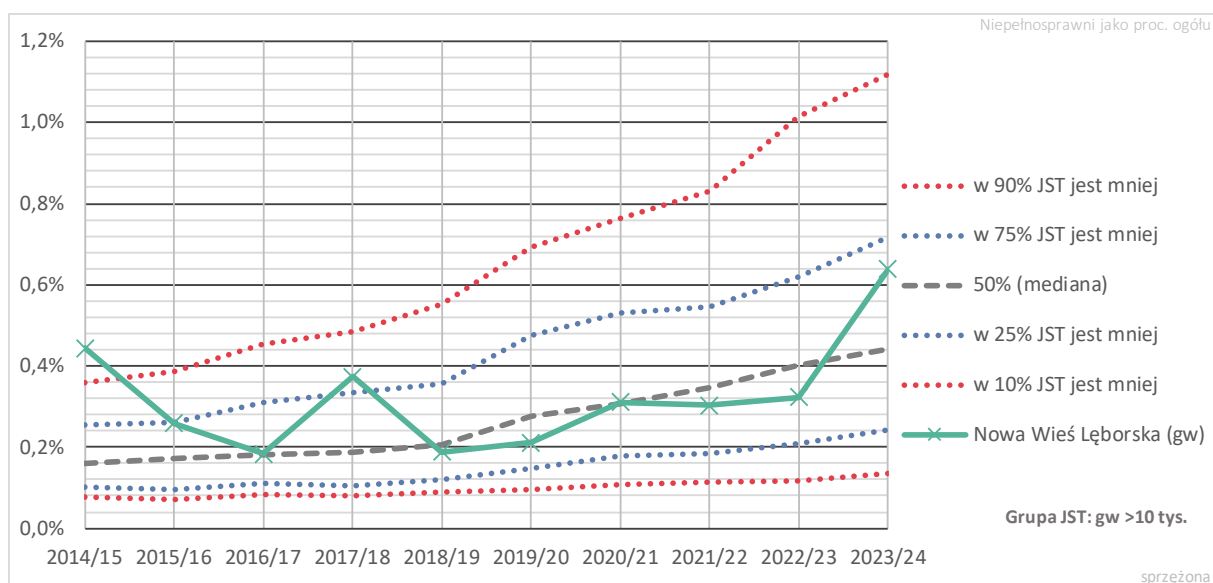
Wykres 68. Procent uczniów z autyzmem w tym zespole Aspergera w ogólnej liczbie uczniów ogólnodostępnych szkół dla dzieci i młodzieży – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

Wykres 69. Procent uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w ogólnej liczbie uczniów ogólnodostępnych szkół dla dzieci i młodzieży – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

Wykres 70. Procent uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną w ogólnej liczbie uczniów ogólnodostępnych szkół dla dzieci i młodzieży – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

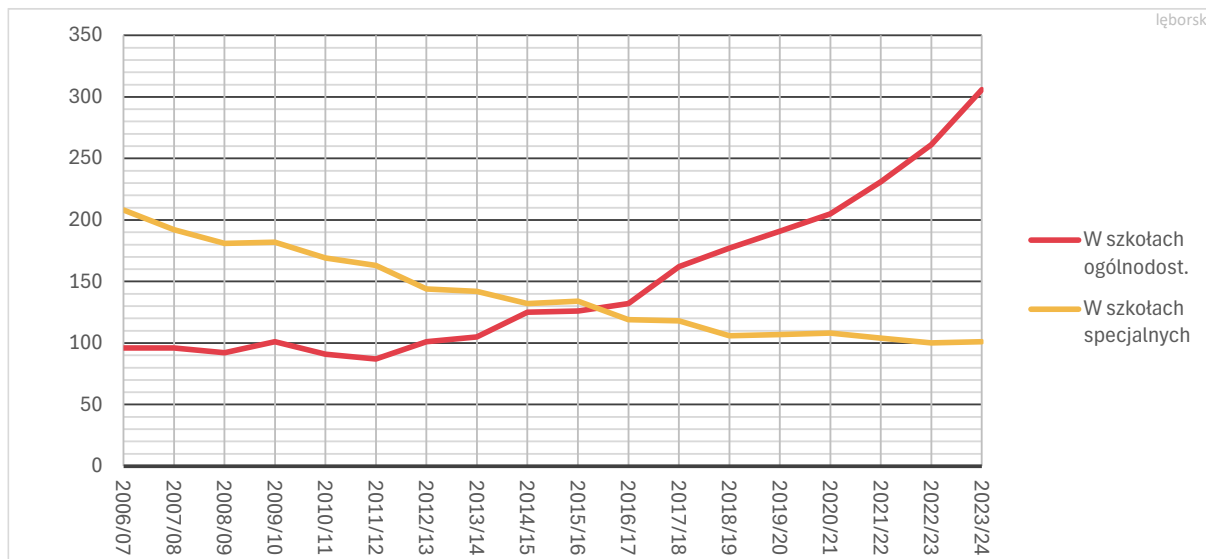

11.4.2. Zmiany liczb uczniów z niepełnosprawnościami w szkołach specjalnych i ogólnodostępnych na terenie powiatu lęborskiego

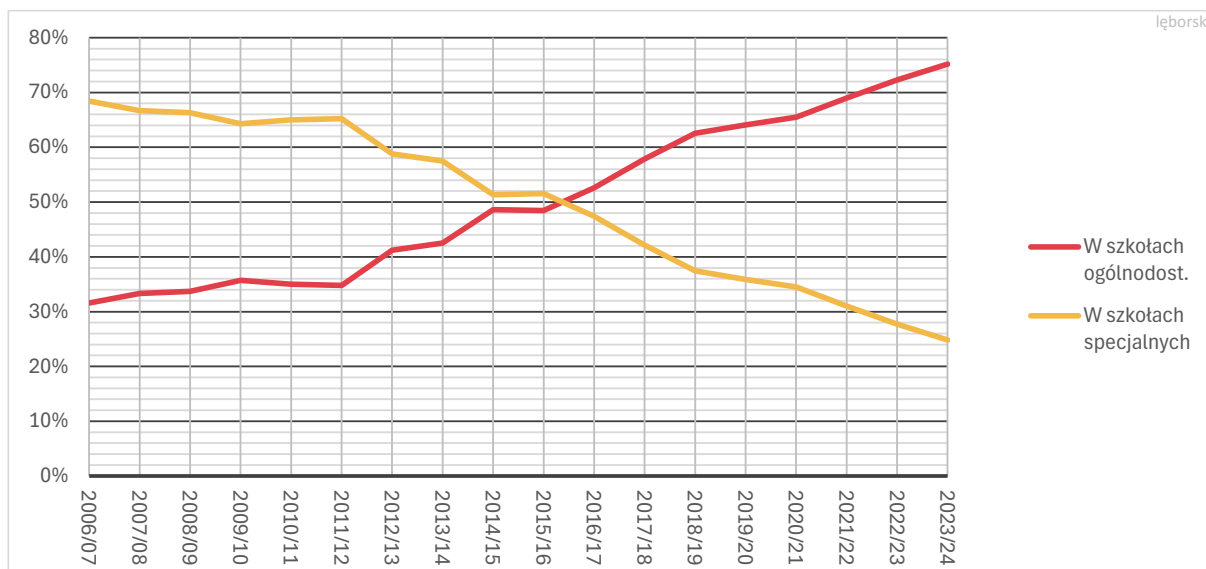
Poniższe wykresy ilustrują zmiany liczb uczniów z niepełnosprawnościami w szkołach na terenie powiatu lęborskiego. Od lat uczniów tych przybywa w szkołach ogólnodostępnych, natomiast maleje w szkołach specjalnych. Jest to zgodne z ogólnopolskim trendem i jest zapewne związane z tym, że w szkołach ogólnodostępnych (w tym w szkołach gminy Nowa Wieś Lęborska) stwarzane są dla nich coraz lepsze warunki. Niestety, oprócz zalet dla uczniów i rodziców ma to swoje negatywne konsekwencje ekonomiczne dla gminy, która w coraz większym stopniu bierze na siebie

zadania realizowane w przeszłości przez powiat. Koszty te nie są niestety wystarczająco rekompensowane subwencją oświatową.

Wykres 71. Liczby uczniów z niepełnosprawnościami uczęszczający do szkół na terenie powiatu łębskiego w podziale na szkoły specjalne i ogólnodostępne

Wykres 72. Procenty uczniów z niepełnosprawnościami uczęszczający do szkół na terenie powiatu łębskiego w podziale na szkoły specjalne i ogólnodostępne

11.5. Etaty nauczycieli zaspokajających specjalne potrzeby uczniów

W tabeli poniżej zestawiono wszystkie zajęcia pomocy psychologiczno-pedagogicznej realizowane w szkołach prowadzonych przez gminę. Jest ich w sumie ponad 50 etatów, co stanowi 27% wszystkich etatów nauczycielskich.

Wykres 73. Zajęcia pomocy psychologiczno-pedagogicznej w roku szkolnym 2024/25

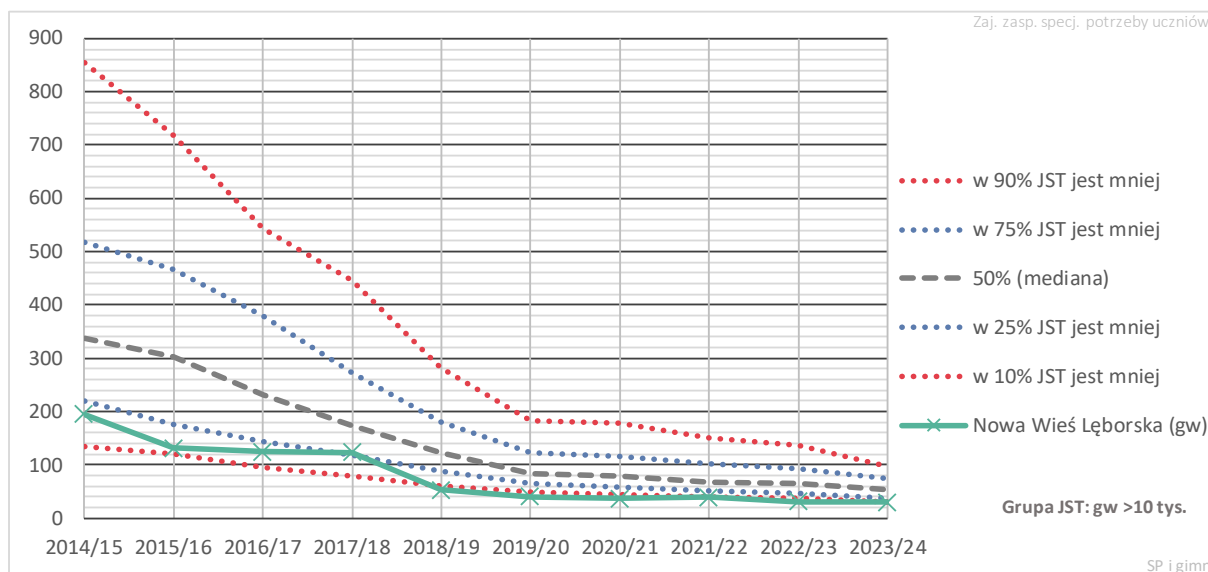
	SP Leśnice	SP Nowa Wieś L.	SP Redkowice	ZS Garczegorze	ZS Łebień	Razem
Gimnastyka korekcyjna	0,11	0,44	0,28	0,11	0,22	1,17
Integracja sensoryczna			0,08			0,08
Obowiązki nauczyciela współorganizującego kształcenie	3,38	9,70	1,26	3,30	6,81	24,45
Terapia pedagogiczna			0,04			0,04
Trening Umiejętności Społecznych			0,27			0,27
Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze	0,33		0,43	0,22		0,98
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	0,25	1,52	0,33	0,19	0,27	2,56
Zajęcia o charakterze terapeutycznym - inne					0,25	0,25
Zajęcia rewalidacyjne	0,21	1,73	0,16	0,15	0,41	2,66
Zajęcia sensoryczne				0,04		0,04
Zajęcia socjoterapeutyczne	0,11				0,18	0,29
Zajęcia z integracji sensorycznej	0,17					0,17
Zajęcia z psychologiem			0,20			0,20
Razem etaty PPP	4,56	13,40	3,04	4,01	8,14	33,15
Obowiązki logopedy	1,00	1,00	1,14	1,15	1,00	5,29
Obowiązki pedagoga	1,00	1,00	1,00	0,95	0,85	4,80
Obowiązki pedagoga specjalnego	0,48	0,65	0,48	0,55	0,57	2,72
Obowiązki psychologa	1,00	1,00	1,00	1,20	0,55	4,75
Razem etaty specjalistów	3,48	3,65	3,61	3,85	2,97	17,56
Łączna liczba etatów pomocy PPP oraz specjalistów	8,04	17,05	6,65	7,87	11,11	50,71
Liczba uczniów	90	438	151	160	156	995
Liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	2	17	3	4	10	36
Liczba uczniów na etat PPP (łącznie ze specjalistami)	11,20	25,69	22,70	20,34	14,04	19,62
Liczba uczniów z orzeczeniem na etat PPP (bez specjalistów)	0,44	1,27	0,99	1,00	1,23	1,09

Na jeden etat takich zajęć, nie uwzględniając etatów specjalistów, przypada w roku 2024/25 zaledwie 1,09 ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, a w SP Leśnice zaledwie 0,44 ucznia z takim orzeczeniem. Oczywiście pomoc psychologiczno-pedagogiczna nie jest kierowana wyłącznie do takich uczniów, jednak głównie do nich.

Na wykresie 74 przedstawiono, jak zmieniała się liczba uczniów przypadających na jeden etat szeroko rozumianej pomocy psychologiczno-pedagogicznej¹⁵ w szkołach podstawowych (a w latach wcześniejszych w szkołach podstawowych i gimnazjach).

¹⁵ Na etaty nauczycieli zaspokajających specjalne potrzeby uczniów w szkołach ogólnodostępnych składają się przede wszystkim obowiązki nauczycieli współorganizujących kształcenie (dawniej: obowiązki nauczycieli wspomagających), a ponadto zajęcia rewalidacyjne, korekcyjno-kompensacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym.

Wykres 74. Liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela zaspokajającego specjalne potrzeby edukacyjne w szkołach podstawowych i gimnazjach – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

Od wielu lat wartość tego wskaźnika w gminie Nowa Wieś Lęborska maleje, co jest zgodne z ogólnopolskim trendem. Jednak w szkołach gminy Nowa Wieś Lęborska liczba uczniów przypadających na jeden etat pomocy psychologiczno-pedagogicznej jest znacznie niższa od mediany wyznaczonej dla podobnych JST. W 90% gmin z grupy porównawczej pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest zorganizowana tańiej.

Warto zauważyć, że w ciągu ostatnich sześciu lat liczba uczniów przypadających na jeden etat pomocy psychologiczno-pedagogicznej zmniejszyła się około czterokrotnie i coraz mocniej przekłada się to na koszty utrzymania oświaty.

Powyższe analizy, zestawiające liczby etatów pomocy psychologiczno-pedagogicznej z liczbą uczniów wskaźnika, pokazują, że pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkołach gminy Nowa Wieś Lęborska jest zorganizowana bardzo korzystnie dla uczniów, ale jednocześnie bardzo drogo z punktu widzenia finansów gminy. Droga organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej ma największy wpływ na dopłaty gminy do subwencji dla szkół.

12. Nauczyciele

12.1. Etaty przeliczeniowe nauczycieli w analizowanych jednostkach w roku szkolnym 2024/25

W tabeli poniżej pokazano liczby etatów przeliczeniowych nauczycieli w poszczególnych jednostkach z wyróżnieniem etatów realizowanych w ramach godzin ponadwymiarowych. Wszystkich etatów przeliczeniowych nauczycieli w całej gminie jest ponad 211. Najwięcej nauczycieli (56 etatów) zatrudnia SP Nowa Wieś L, a najmniej SP Redkowice (niecałe 30 etatów).

W ramach godzin ponadwymiarowych realizowane jest w gminie niecałe 19% etatów przeliczeniowych, czyli średnio około 3,5 godziny ponadwymiarowe na jednego nauczyciela. Warto pamiętać, że przydzielanie nauczycielom godzin ponadwymiarowych jest korzystne z ekonomicznego punktu widzenia, przede wszystkim dlatego, że od godzin tych nie jest płacony dodatek stażowy.

Zdecydowanie więcej godzin ponadwymiarowych niż w przedszkolu mają nauczyciele w szkołach. Mała liczba godzin ponadwymiarowych w przedszkolach nie jest korzystna, gdyż utrudnia zmianę organizacji pracy w przedszkolach na pierwszych i ostatnich godzinach ich pracy w trakcie roku szkolnego (np. w okresie wakacyjnym, gdy do przedszkola przychodzi mniej dzieci) z jednoczesnym obniżeniem kosztów.

Tabela 37. Liczby etatów przeliczeniowych nauczycieli w poszczególnych jednostkach

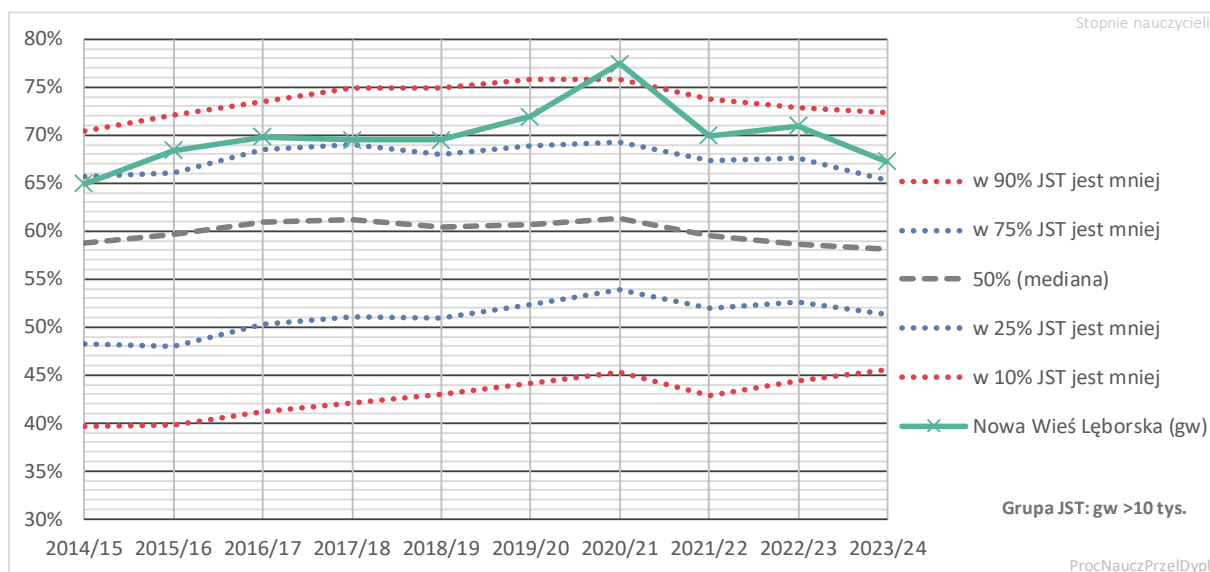
	Szkoła podstawowa		Przedszkole		Oddziały przedszkolne		Razem		
	Liczba etatów	Liczba etatów z godzin ponadwymiarowych	Liczba etatów	Liczba etatów z godzin ponadwymiarowych	Liczba etatów	Liczba etatów z godzin ponadwymiarowych	Razem: Liczba etatów	Razem: Liczba etatów z godzin ponadwymiarowych	Udział godzin ponadwymiarowych
P Nowa Wieś L			23,60	1,79			23,60	1,79	7,6%
SP Leśnice	26,32	4,28			2,66	0,36	28,98	4,65	16,0%
SP Nowa Wieś L	56,00	14,44					56,00	14,44	25,8%
SP Redkowice	25,38	5,22			4,28	1,27	29,66	6,50	21,9%
ZS Garczegorze	29,72	5,93	3,23	0,88	4,04	0,68	36,99	7,49	20,3%
ZS Łebień	30,44	4,33	6,13	0,93			36,58	5,27	14,4%
Suma końcowa	167,85	34,21	32,96	3,61	10,99	2,32	211,81	40,13	18,9%

12.2. Struktura zatrudnienia nauczycieli

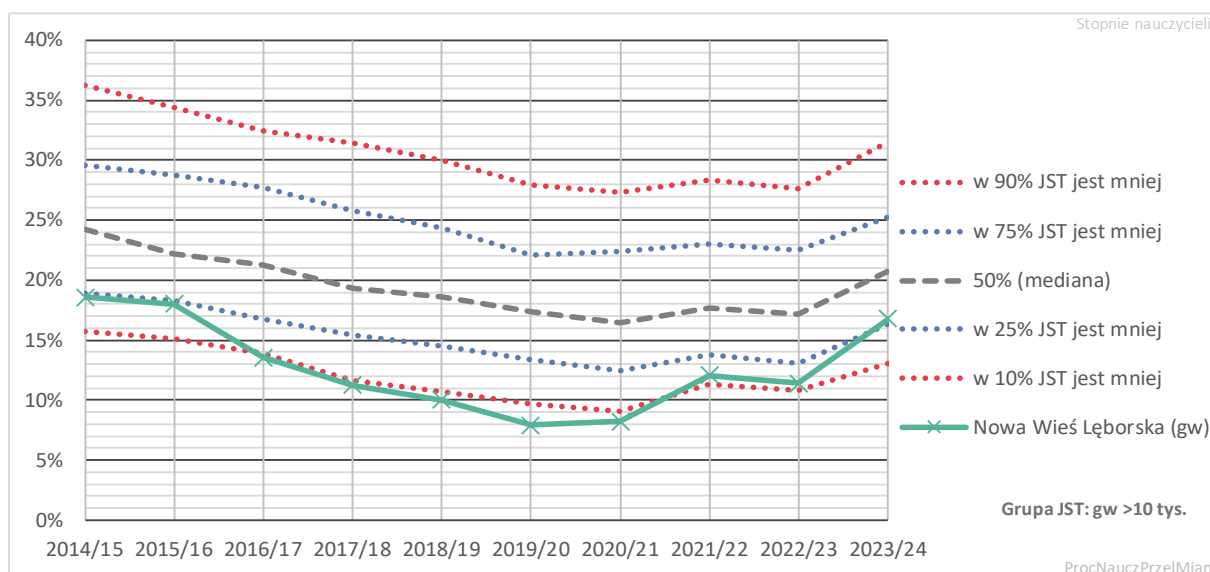
Kolejne wykresy zawierają informacje o strukturze zatrudnienia nauczycieli jednostek oświatowych prowadzonych przez gminę Nowa Wieś Lęborska pod względem stopni awansu zawodowego i wieku.

Podobnie jak w innych JST najliczniejszą grupę stanowią nauczyciele dyplomowani. W gminie Nowa Wieś Lęborska ich odsetek jest wyraźnie większy niż w podobnych samorządach.

Wykres 75. Procent nauczycieli dyplomowanych – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

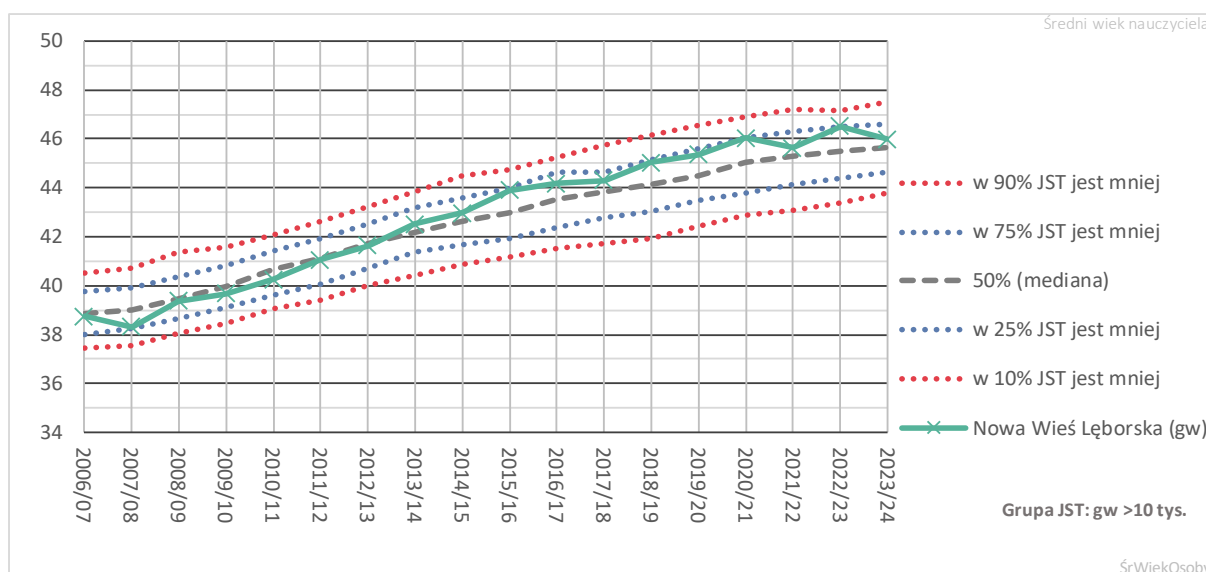

Wykres 76. Procent nauczycieli mianowanych – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

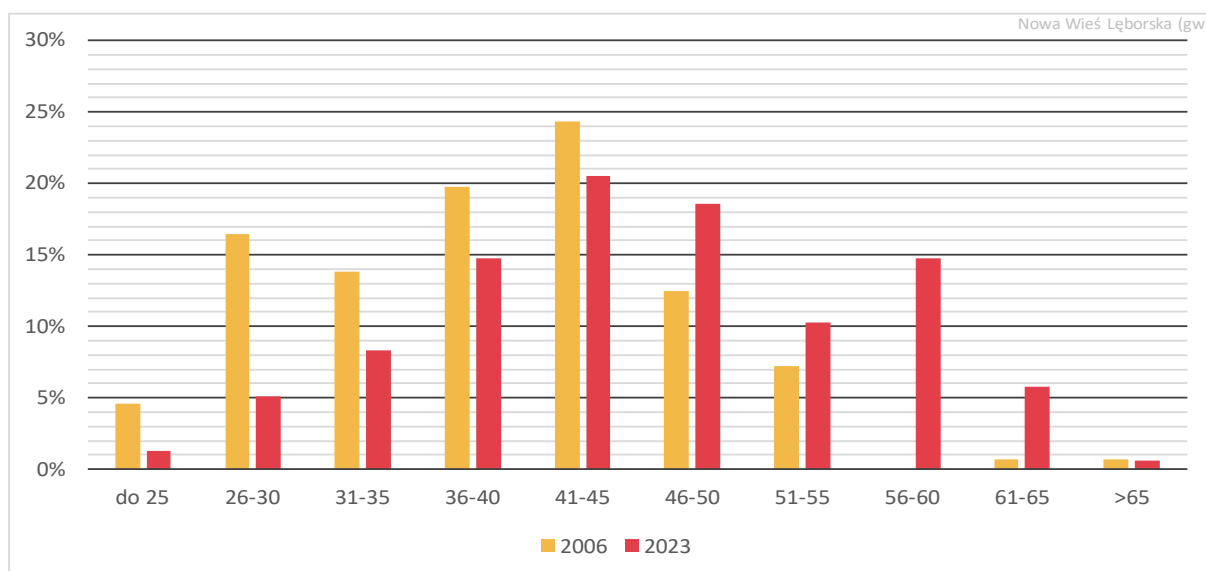
Jak wynika z wykresu 77, na przestrzeni badanego okresu średni wiek nauczyciela w szkołach i przedszkolach wzrósł o ponad 7 lat tj. z niespełna 39 lat w 2006/07 r. do 46 lat w 2023/24. Od wielu lat średni wiek nauczyciela w oświacie gminy Nowa Wieś Lęborska jest wyższy od mediany grupy porównawczej.

Wykres 77. Średni wiek nauczyciela – gmina Nowa Wieś Lęborska na tle podobnych JST

Średnia dobrze odzwierciedla ogólny trend zmian, nie pokazuje jednak struktury wieku nauczycieli. Z tego względu na wykresie 78 zamieściliśmy informacje o udziałach nauczycieli należących do poszczególnych pięcioletnich grup wieku w ogólnej liczbie nauczycieli, przy czym zestawiliśmy informacje z dwóch odległych od siebie lat, aby uwidocznić zmiany, które nastąpiły w strukturze wieku w dłuższym okresie.

Wykres 78. Zmiana struktury wieku nauczycieli

Na wykresie widzimy, że od 2006 roku bardzo ubyło nauczycieli poniżej 35 roku życia, a ogromnie przybyło ich w grupie powyżej 55 lat.

12.3. Urlopy dla poratowania zdrowia

Na koszty wynagrodzeń nauczycieli istotny wpływ mają nauczycielskie urlopy dla poratowania zdrowia. Ich liczba zmieniała się w kolejnych latach. Rekordowo wysoka była liczba urlopów we wrześniu 2020 r.

Tabela 38. Liczby nauczycieli przebywających na urlopach dla poratowania zdrowia według stanów z 30 września

Rok szkolny	Liczba osób
2006/07	0
2007/08	8
2008/09	3
2009/10	4
2010/11	6
2011/12	3
2012/13	4
2013/14	3
2014/15	4
2015/16	3
2016/17	7
2017/18	7
2018/19	5
2019/20	4
2020/21	9
2021/22	5
2022/23	4
2023/24	3
Nowa Wieś Lęborska (gw)	

13. Administracja i obsługa (AiO) w roku szkolnym 2024/25

Zestawienia danych w tym rozdziale bazują na projektach majowych arkuszy organizacyjnych na rok 2024/25, przy czym uwzględniono również informacje dodatkowe i wyjaśnienia dostane drogą e-mailową w trakcie wykonywania niniejszego raportu.

13.1. Etaty pracowników administracji i obsługi

Tabela 39 przedstawia liczby wszystkich etatów administracji i obsługi (AiO) w poszczególnych jednostkach oświatowych prowadzonych przez gminę Nowa Wieś Lęborska. Wartości etatów AiO wyrażone są w ujęciu średniorocznym.

Tabela 39. Liczby etatów pracowników administracji i obsługi

	Administracja	Kuchnia	Obsługa techniczna	Wsparcie nauczycieli	Razem	Struktura w %
Przedszkole w Nowej Wsi Lęborskiej	2,00	7,00	1,75	11,00	21,75	24,01%
Szkoła Podstawowa w Leśnicach	2,00	3,00	3,50	3,00	11,50	12,70%
Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi Lęborskiej	3,00	4,00	9,00	1,00	17,00	18,77%
Szkoła Podstawowa w Redkowicach	2,00	3,00	4,00	1,00	10,00	11,04%
Zespół Szkół w Garczegorzu	4,00	3,00	5,46	3,88	16,33	18,03%
Zespół Szkół w Łebieniu	2,50	3,00	5,00	3,50	14,00	15,46%
Razem	15,50	23,00	28,71	23,38	90,58	100,00%
Struktura w %	17,11%	25,39%	31,69%	25,81%	100,00%	

W roku szkolnym 2024/25 we wszystkich jednostkach oświatowych realizowanych jest ponad 90 etatów AiO. Największą grupę stanowią pracownicy obsługi technicznej – łącznie jest to blisko 29 etatów, co stanowi 31,7% wszystkich etatów AiO.

Najwięcej etatów AiO (tj. 21,75) jest w Przedszkolu w Nowej Wsi Lęborskiej.

W kolejnych tabelach przedstawiamy szczegółowe informacje o stanowiskach i liczbach etatów w ramach wyszczególnionych grup stanowisk, tj. administracja, kuchnia, obsługa techniczna oraz wsparcie nauczycieli.

Tabela 40. Szczegółowe zestawienie etatów administracji

	główny księgowy	starszy referent	referent	sekretarz szkoły	Razem
Przedszkole w Nowej Wsi Lęborskiej	1,00			1,00	2,00
Szkoła Podstawowa w Leśnicach	1,00		1,00		2,00
Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi Lęborskiej	1,00	1,00		1,00	3,00
Szkoła Podstawowa w Redkowicach	1,00		0,50	0,50	2,00
Zespół Szkół w Garczegorzu	1,00		3,00		4,00
Zespół Szkół w Łebieniu	1,00	0,50		1,00	2,50
Razem	6,00	1,50	4,50	3,50	15,50

Największą grupą etatów administracji w gminie Nowa Wieś Lęborska są główni księgowi. W każdej jednostce główny księgowy zatrudniony jest w wymiarze pełnego etatu, co jest rozwiązaniem drogim. Samodzielne prowadzenie przez każdą, małą jednostkę obsługi finansowo-księgowej i płacowo-kadrowej nie jest z ekonomicznego punktu widzenia optymalnym sposobem zarządzania finansami oświaty. Warto rozważyć utworzenie wspólnej obsługi w powyższym zakresie.

Tabela 41. Szczegółowe zestawienie etatów obsługi technicznej

	konserwator	robotnik do pracy lekkiej	sprzątaczką	woźny	palacz c.o.	Razem
Przedszkole w Nowej Wsi Lęborskiej	0,75				1,00	1,75
Szkoła Podstawowa w Leśnicach	1,00		2,00		0,50	3,50
Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi Lęborskiej	2,00	2,00	5,00			9,00
Szkoła Podstawowa w Redkowicach	1,00		3,00			4,00
Zespół Szkół w Garczegorzu			2,00	1,00	2,46	5,46
Zespół Szkół w Łebieniu	1,00		3,00	1,00		5,00
Razem	5,75	2,00	15,00	2,00	3,96	28,71

Najlicniejszą grupą pracowników obsługi technicznej są sprzątaczkę, przy czym w tabeli 41 wykazano tylko etaty sprzątania przydzielone do szkół. Etaty sprzątania związane z obsługą przedszkoli ujęto w tabeli 42, gdyż osoby na tych stanowiskach wykonują tam wiele innych zadań, w tym przede wszystkim pełnią rolę woźnych oddziałowych.

Tabela 42. Szczegółowe zestawienie etatów wsparcia nauczycieli

	pomoc nauczyciela	sprzątaczką	woźna oddziałowa	opiekun dzieci i młodzieży (w czasie przewozu, przejścia przez jezdnię)	Razem
Przedszkole w Nowej Wsi Lęborskiej		11,00			11,00
80104 Przedszkola		11,00			11,00
Szkoła Podstawowa w Leśnicach	1,00		1,00	1,00	3,00
80101 Szkoły podstawowe				1,00	1,00
80103 Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	1,00		1,00		2,00
Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi Lęborskiej				1,00	1,00
80101 Szkoły podstawowe				1,00	1,00
Szkoła Podstawowa w Redkowicach				1,00	1,00
80101 Szkoły podstawowe				1,00	1,00
Zespół Szkół w Garczegorzu		1,38	0,50	2,00	3,88
80101 Szkoły podstawowe				1,00	1,00
80103 Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych		0,88			0,88
80104 Przedszkola		0,50	0,50	1,00	2,00
Zespół Szkół w Łebieniu	0,50		3,00		3,50
80104 Przedszkola	0,50		3,00		3,50
Razem	1,50	12,38	4,50	5,00	23,38

We wszystkich szkołach oraz w przedszkolu funkcjonuje kuchnia. Każda placówka zatrudnia intendenta bądź starszego intendenta w wymiarze pełnego etatu.

Tabela 43. Szczegółowe zestawienie etatów kuchni

	starszy intendent	intendent	kucharka	kucharz	pomoc kuchenna	Razem
Przedszkole w Nowej Wsi Lęborskiej		1,00	2,00		4,00	7,00
Szkoła Podstawowa w Leśnicach		1,00	1,00		1,00	3,00
Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi Lęborskiej		1,00	1,00		2,00	4,00
Szkoła Podstawowa w Redkowicach		1,00		1,00	1,00	3,00
Zespół Szkół w Garczegorzu		1,00	1,00		1,00	3,00
Zespół Szkół w Łebieniu	1,00			1,00	1,00	3,00
Razem	1,00	5,00	5,00	2,00	10,00	23,00

13.2. Analiza porównawcza zatrudnienia pracowników administracji i obsługi w roku szkolnym 2024/25

Aby porównać zatrudnienie pracowników administracji i obsługi, wyznaczyliśmy liczby etatów nauczycielskich oraz liczby uczniów przypadających na etaty pracowników administracji i obsługi. Interpretacja poniższych wskaźników jest następująca: im wyższa jest wartość wskaźnika w danej jednostce, tym niższy jest poziom zatrudnienia oznaczający większe obciążenie pracą na poszczególnych stanowiskach. Niskie wartości wskaźników świadczą o wysokim poziomie zatrudnienia przekładającym się na wyższe koszty.

13.2.1. Administracja i obsługa techniczna

Aby zapewnić lepszą porównywalność organizacji w obszarze administracji i obsługi technicznej, z analizy wyłączono Przedszkole w Nowej Wsi Lęborskiej oraz stanowisko palacza c.o., którego zatrudnienie zależy od warunków technicznych, na co dyrektor placówki nie ma wpływu.

Tabela 44. Wskaźniki porównawcze zatrudnienia pracowników administracji i obsługi technicznej

	Liczba etatów administracji i obsługi technicznej	Liczba dzieci/uczników	Liczba etatów nauczycielskich	Liczba dzieci/uczników na etat administracji i obsługi technicznej	Liczba etatów nauczycielskich na etat administracji i obsługi technicznej
Szkoła Podstawowa w Leśnicach	5,00	110	28,98	22,00	5,80
Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi Lęborskiej	12,00	438	56,00	36,50	4,67
Szkoła Podstawowa w Redkowicach	6,00	183	29,66	30,50	4,94
Zespół Szkół w Garczegorzu	7,00	231	36,99	33,00	5,28
Zespół Szkół w Łebieniu	7,50	231	36,58	30,80	4,88
Szkoły razem	37,50	1193	188,20	31,81	5,02

Tabela 45. Wskaźniki porównawcze zatrudnienia pracowników administracji

	Liczba etatów administracji	Liczba dzieci/uczników	Liczba etatów nauczycielskich	Liczba dzieci/uczników na etat administracji	Liczba etatów nauczycielskich na etat administracji
Szkoła Podstawowa w Leśnicach	2,00	110	28,98	55,00	14,49
Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi Lęborskiej	3,00	438	56,00	146,00	18,67
Szkoła Podstawowa w Redkowicach	2,00	183	29,66	91,50	14,83
Zespół Szkół w Garczegorzu	4,00	231	36,99	57,75	9,25
Zespół Szkół w Łebieniu	2,50	231	36,58	92,40	14,63
Szkoły razem	13,50	1193	188,20	88,37	13,94

Tabela 46. Wskaźniki porównawcze zatrudnienia pracowników obsługi technicznej

	Liczba etatów obsługi technicznej	Liczba dzieci/uczników	Liczba etatów nauczycielskich	Liczba dzieci/uczników na etat obsługi technicznej	Liczba etatów nauczycielskich na etat obsługi technicznej
Szkoła Podstawowa w Leśnicach	3,00	110	28,98	36,67	9,66
Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi Lęborskiej	9,00	438	56,00	48,67	6,22
Szkoła Podstawowa w Redkowicach	4,00	183	29,66	45,75	7,42
Zespół Szkół w Garczegorzu	3,00	231	36,99	77,00	12,33
Zespół Szkół w Łebieniu	5,00	231	36,58	46,20	7,32
Szkoły razem	24,00	1193	188,20	49,71	7,84

Z analizy wskaźników zbiorczych w tabeli 44 odnoszących się zarówno do administracji jak i obsługi technicznej wynika, że zróżnicowanie pomiędzy badanymi jednostkami nie jest znaczące. Istotne różnice widoczne są natomiast w analizie

szczegółowej (tabele 45 i 46), tj. w podziale na stanowiska administracji i obsługi technicznej.

Najdrożej zorganizowana administracja jest w ZS w Garczegorzu, gdzie wartości prezentowanych wskaźników są ponad dwukrotnie niższe niż w najtaniej zorganizowanej SP w Nowej Wsi Lęborskiej. Można rozważyć redukcję zatrudnienia w administracji w ZS w Garczegorzu o 1,5 etatu, co spowodowałoby zniwelowanie różnicy w poziomach zatrudnienia w administracji pomiędzy ZS w Garczegorzu a pozostałymi jednostkami, mierzone wskaźnikiem *Liczba etatów nauczycielskich na etat administracji i obsługi technicznej*.

Mniejszym zróżnicowaniem cechuje się obsługa techniczna, na uwagę natomiast zasługuje wyjątkowo tania obsługa techniczna ZS w Garczegorzu, gdzie uzyskane wskaźniki są blisko dwukrotnie wyższe niż najdrożej zorganizowanej SP w Nowej Wsi Lęborskiej.

13.3. Sprzątanie

W tabeli 47 pokazano liczby metrów kwadratowych powierzchni do sprzątania przypadające na jeden etat sprzątaczk (łącznie z robotnikiem do pracy lekkiej) w poszczególnych szkołach.

Tabela 47. Liczba metrów kwadratowych przypadających na jeden etat sprzątania

	Liczba etatów sprzątania	Powierzchnia do sprzątania w m ²	Liczba m ² na etat sprzątania
Szkoła Podstawowa w Leśnicach	2,00	1 996	998
Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi Lęborskiej	7,00	3 088	441
Szkoła Podstawowa w Redkowicach	2,00	1 541	771
Zespół Szkół w Garczegorzu	2,00	1 891	945
Zespół Szkół w Łebieniu	3,00	3 140	1 047
Szkoły razem	16,00	11 656	728

Analiza przedstawiona w tabeli 47 została przygotowana w oparciu o dane zawarte w projektach arkuszy organizacyjnych oraz informacje przesłane drogą mailową przez dyrektorów szkół.

W SP w Nowej Wsi Lęborskiej występuje zmianowość, w godzinach popołudniowych odbywają się tu zajęcia sportowe, do szkoły należy również utrzymywanie w należytym stanie kompleksu sportowego ORLIK.

Wartość średnia dla wszystkich jednostek wynosi 728 m² na jeden etat. Jest to wartość niższa od najczęściej spotykanej w samorządach, która wynosi ok. 800 m² powierzchni do sprzątania na etat. W trzech szkołach (SP w Leśnicach oraz oba zespoły szkół) uzyskano wysokie wartości. Na uwagę zasługuje natomiast duże odchylenie w SP w Nowej Wsi Lęborskiej. Siedem etatów sprzątania obsługuje powierzchnię ok. 3 tys. m², co daje średnio na etat 441 m². Zmniejszenie zatrudnienia sprzątarek w tej szkole do 4 etatów oznaczałoby uzyskanie wskaźnika 772 m² tj. na poziomie SP w Redkowicach.

Możliwe jest zatem zmniejszenie liczby etatów sprzątania o 3 etaty.

13.3.1. Wsparcie nauczycieli

Przez etaty wsparcia nauczycieli w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych rozumiemy etaty pomocy nauczyciela oraz woźnej oddziałowej. Ponadto, do analizy włączyliśmy etaty sprzątaczek, które wykonują zadania woźnych oddziałowych. Zbadano, ile dzieci przypada na jeden etat wsparcia nauczyciela oraz ile etatów tego wsparcia przypada na jeden oddział. W analizie wyodrębniono przedszkola i oddziały przedszkolne.

Tabela 48. Liczby etatów wsparcia nauczycieli na oddział (przedszkolny/w przedszkolu) oraz liczby dzieci na etat wsparcia nauczyciela

	Liczba etatów wsparcia nauczycieli na oddział	Liczba dzieci na etat wsparcia nauczyciela
Przedszkole	0,86	26,00
P Nowa Wieś L.	0,92	26,64
ZS Garczegorze	0,50	35,00
ZS Łebień	0,88	21,43
Oddziały przedszkolne	0,55	22,71
SP Leśnice	1,00	10,00
SP Redkowice	0,50	32,00
ZS Garczegorze	0,29	41,14

Na jeden oddział przedszkolny przypada średnio 0,55, a na jeden oddział w przedszkolu 0,86 etatu wsparcia nauczycieli. W żadnej placówce liczba etatów wsparcia nauczycieli na oddział nie przekracza 1, co świadczy o racjonalnej organizacji pracy w tym obszarze.

Zarówno przedszkole jak i oddziały przedszkolne najtaniej zorganizowane są w ZS Garczegorze. Najdroższe natomiast są oddziały przedszkolne w SP Leśnice. Porównując je z pozostałymi placówkami, gdzie na oddział przypada tylko 0,5 lub 0,29 etatu wsparcia nauczycieli można rozważyć zmniejszenie zatrudnienia o 1 etat w tym obszarze, zwłaszcza, że oddziały przedszkolne w SP Leśnice są bardzo małe – 20 dzieci umieszczono w dwóch oddziałach.

13.3.2. Kuchnia

We wszystkich szkołach podstawowych i przedszkolu prowadzonych przez gminę Nowa Wieś Lęborska funkcjonują kuchnie.

Do oceny poziomu obciążenia pracą w grupie pracowników kuchni wyznaczono wskaźnik liczba *posiłków przeliczeniowych przypadających na etat kuchni (bez intendenta)*, który jest sumą liczb poszczególnych rodzajów posiłków przemnożonych przez wagę:

$$\begin{aligned} &\text{Liczba posiłków przeliczeniowych przypadających na etat kuchni w przed-} \\ &\quad \text{szkolu i szkołach podstawowych} = \\ &1,0 \times \text{liczba dzieci/uczniów korzystających z pełnego wyżywienia} + 0,65 \times \\ &\quad \text{liczba dzieci/uczniów korzystających tylko z obiadów} \end{aligned}$$

Tabela 49. Liczba przygotowywanych posiłków przeliczeniowych (bez cateringu) przypadająca na etat kuchni

	Liczba etatów kuchni (bez intendenta)	Liczba dzieci/uczniów korzystających tylko z obiadów	Liczba dzieci/uczniów korzystających z pełnego wyżywienia	Liczba posiłków przeliczeniowych na etat kuchni (bez intendenta)
Przedszkole w Nowej Wsi Lęborskiej	6,00		293	49
Szkoła Podstawowa w Leśnicach	2,00	80		26
Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi Lęborskiej	3,00	302		65
Szkoła Podstawowa w Redkowicach	2,00	145		47
Zespół Szkół w Garczegorzu	2,00	125	34	58
Zespół Szkół w Łebieniu	2,00	103	67	67
Razem	17,00	755	394	52

Przedstawione w powyższej tabeli dane wskazują na niewielkie zróżnicowanie zatrudnienia pracowników kuchni w odniesieniu do potrzeb mierzonych liczbami przygotowywanych posiłków. Jedynie w jednej jednostce (SP w Leśnicach) obciążenie zadaniami pracowników kuchni jest istotnie mniejsze niż w innych placówkach tego samego typu. Na przygotowanie 80 obiadów w SP w Leśnicach przeznaczono 2 etaty, podczas gdy np. w SP w Redkowicach, gdzie do przygotowania jest 145 obiadów, wymiar zatrudnienia w kuchni również wynosi 2 etaty.

Możliwe jest zmniejszenie zatrudnienia w SP w Leśnicach o 0,5 etatu do 1,5 etatu. Wskaźniki pokazują, że zmniejszenie zatrudnienia mogłoby być większe, bierzemy jednak pod uwagę, że niektóre czynności w kuchni muszą być wykonywane bez względu na liczbę przygotowywanych posiłków.

13.3.3. Podsumowanie

Analiza wskazuje na występujące zróżnicowanie zatrudnienia pracowników administracji i obsługi. Możliwe jest zmniejszenie zatrudnienia administracji i obsługi **łącznie o 6 etatów** w ujęciu średniorocznym, w tym:

- > Administracja – o 1,5 etatu w ZS w Garczegorzu.
- > Sprzątanie – o 3 etaty w SP w Nowej Wsi Lęborskiej.
- > Wsparcie nauczycieli – o 1 etat w SP w Leśnicach.
- > Kuchnia – o 0,5 etatu w SP w Leśnicach.

14. Prognoza liczb uczniów i oddziałów oraz obciążenia obiektów szkolnych

14.1. Uwarunkowania prognozowania liczb uczniów i wychowanków przedszkoli

14.1.1. Źródła danych bazowych

Źródłami danych bazowych do prognozy liczb uczniów w jednostkach oświatowych różnych szczebli są:

- *Prognoza ludności na lata 2023-2060* sporządzona przez Główny Urząd Statystyczny, przy czym uwzględniamy wszystkie trzy warianty tej prognozy;
- dane o liczbach mieszkańców wg pojedynczych roczników z Banku Danych Lokalnych GUS;
- dane o liczbach uczniów zgłoszonych do systemu informacji oświatowej.

*Prognoza ludności na lata 2023-2060*¹⁶ sporządzona przez Główny Urząd Statystyczny obejmuje trzy scenariusze zmian: niski, średni (główny) i wysoki. Uwzględniają one różne warianty czynników wpływających na liczbę ludności, czyli współczynnik dzietności, długości trwania życia i bilansu migracji. Scenariusz niski zakłada najniższy współczynnik dzietności, najniższe trwanie życia oraz ujemne saldo migracji (najmniejsza imigracja, największa emigracja). Scenariusz główny (średni) przewiduje średni współczynnik dzietności, średnie trwanie życia oraz umiarkowanie dodatnie saldo migracji. Scenariusz wysoki zakłada najwyższy współczynnik dzietności, najdłuższe trwanie życia oraz najwyższe saldo migracji.

14.1.2. Prognoza powiatowa a prognoza dla gminy

GUS przygotował prognozę dla każdego powiatu z osobna przyjmując zindywidualizowane założenia dotyczące współczynnika dzietności, średniego wieku rodzenia, oczekiwanego trwania życia, emigracji i imigracji zagranicznych oraz migracji wewnętrznych.

Wartości przewidziane w prognozie powiatowej sprowadziliśmy do poziomu gminy, przyjmując, że dla każdego rocznika uwzględnianego w prognozie liczb uczniów i przedszkolaków, udział ludności gminy w ludności powiatu będzie równy wieloletniej średniej – dla gminy Nowa Wieś Lęborska jest to ok. 24% dzieci w danym wieku z całego powiatu lęborskiego.

14.1.3. Ogólne założenia do prognozy liczb uczniów i wychowanków przedszkoli

Prognoza liczby wychowanków przedszkoli opiera się na sporządzonej przez GUS prognozie liczby dzieci w wieku od 2 do 7 lat oraz danych historycznych o poziomach objęcia 2-, 3-, 4-, 5-, 6- i 7-latków wychowaniem przedszkolnym.

¹⁶ *Prognoza ludności na lata 2023-2060*, Warszawa 2023. Publikacja dostępna na stronie stat.gov.pl

Z perspektywy prognozy liczby uczniów szkół podstawowych istotne są przede wszystkim zmiany liczby 7-latków rozpoczynających naukę. Szacujemy je na podstawie prognozy sporządzonej przez GUS oraz danych historycznych o liczbie uczniów klas pierwszych szkół podstawowych oraz o wielkościach poszczególnych roczników w wieku 7 lat.

W tej sytuacji dla prognozy liczb uczniów i wychowanków przedszkoli najważniejsza jest liczba dzieci już urodzonych oraz przewidywana liczba urodzeń, która zależy od liczby kobiet w wieku rozrodczym, wieku rodzenia i współczynnika dzietności. Dlatego pewne znaczenie, zwłaszcza w dalszym horyzoncie czasowym ma też emigracja i imigracja (również wewnętrzna, w granicach kraju), ponieważ pośrednio może ona wpłynąć na liczbę urodzeń i dzieci korzystających z przedszkoli i rozpoczynających naukę w szkołach podstawowych.

Liczby uczniów klas starszych szacujemy na podstawie liczb uczniów klas młodszych w poprzednich latach. Dlatego też zróżnicowanie liczb uczniów w zależności od poszczególnych scenariuszy prognozy GUS nie jest widoczne w trzech pierwszych latach prognozy liczb uczniów na poziomach klas IV-VIII szkół podstawowych.

Przy sporządzaniu prognozy należy też uwzględnić wiele dodatkowych czynników, np. fakt, że niektórzy potencjalni uczniowie będą uczęszczać do jednostek prowadzonych przez podmioty inne niż JST, której dotyczy prognoza, w tym niepublicznych lub poza daną JST. Czynniki tego typu są trudne do przewidzenia, każda prognoza obciążona jest więc ryzykiem błędów związanych z ewentualną utratą aktualności założeń przyjętych przy jej budowaniu. Trzeba się też liczyć z możliwością zmiany trendów demograficznych, które zdezaktualizują bazową prognozę liczby dzieci przedszkolnych i rozpoczynających naukę w szkole podstawowej lub współczynniki zmian wielkości klas starszych.

Bardzo niska rzeczywista liczba urodzeń w 2023 r. sugeruje, że – przynajmniej w najbliższych latach – skrajnie mało prawdopodobne jest spełnienie się wysokiego scenariusza prognozy. Wydaje się, że w praktyce liczba dzieci będzie zbliżona do scenariusza niskiego, a w najlepszym przypadku – średniego.

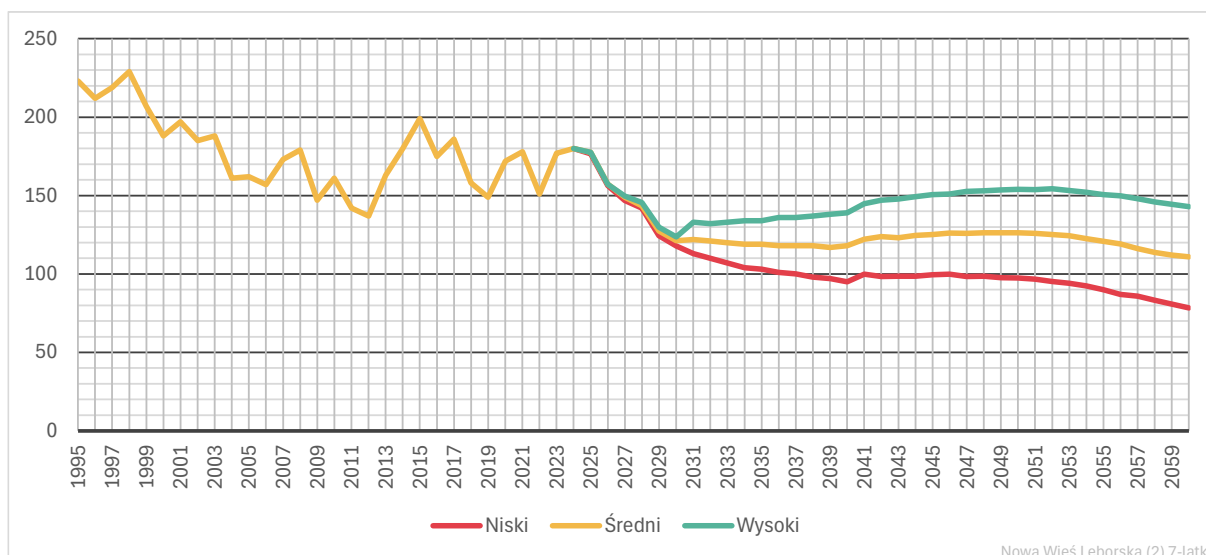
14.2. Demograficzny kontekst prognozy

Prognoza, którą przygotowaliśmy, dotyczy tylko gminy Nowa Wieś Lęborska i obejmuje okres do roku szkolnego 2040/41, przedstawiając jednocześnie dane historyczne od roku 2011/12. Jednak zestawienia w tym podrozdziale prezentują szerszy kontekst: okres od 1995 do 2060 roku i porównanie z całą Polską.

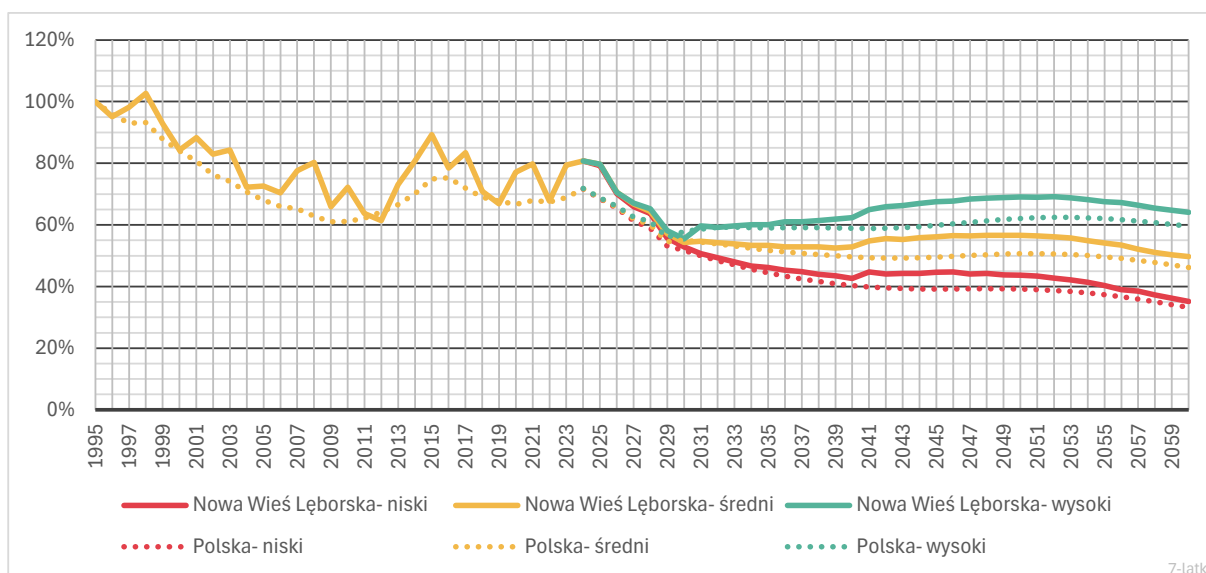
Wykres 79 odzwierciedla zmiany liczby 7-latków, czyli dzieci u progu szkoły podstawowej. Jak widać, 15 lat temu zakończył się okres gwałtownego spadku liczby dzieci w tym wieku z poziomu ponad 220 do ok. 140. Od tego czasu ich liczba waha się pomiędzy 150 a 200. Jednak można się spodziewać, że w 2027 r. rozpocznie się kolejny okres obniżania liczby 7-latków. Przy wysokim scenariuszu prognozy, którego spełnienie wydaje się obecnie mało prawdopodobne, ich liczba na początku następnej dekady ustali się na poziomie ok. 130. Przy niskim scenariuszu spadek będzie trwał o wiele dłużej, ale w jego rezultacie ok. 2036 r. liczba 7-latków obniży się do

okolic 100. Oczywiście należy się spodziewać, że ze względu na niezbyt dużą liczbę mieszkańców gminy, w rzeczywistości, podobnie jak w minionych latach, liczba 7-latków podlegać będzie sporym losowym wahaniom, ale nie zmienią one ogólnego trendu.

Wykres 79. Historyczna i prognozowana liczba 7-latków w gminie Nowa Wieś Lęborska (do roku 2023 dane rzeczywiste)

Wykres 80. Porównanie zmian liczby siedmiolatków w gminie Nowa Wieś Lęborska i całej Polsce (rok 1995 = 100%)

Wykres 80 zawiera porównanie zmian liczby 7-latków w odniesieniu do 1995 r. w gminie Nowa Wieś Lęborska (linie ciągłe) i w całym kraju (linie kropkowane). Widzimy na nim, że gmina Nowa Wieś Lęborska podobnie jak cała Polska odczuła spadek liczby dzieci w pierwszej dekadzie XXI wieku oraz wzrost obserwowany w drugiej dekadzie.

14.3. Przemieszczenia uczniów i wychowanków przedszkoli do i z gminy Nowa Wieś Lęborska

Tabele 50 i 51 przedstawiają bilanse przemieszeń dzieci przedszkolnych i uczniów do i z gminy Nowa Wieś Lęborska. Wynika z nich, że w obu wypadkach bilans tych przemieszczeń jest dla gminy ujemny, to znaczy, że więcej przedszkolaków i uczniów wyjeżdża do szkół i przedszkoli poza gminę niż przyjeżdża do niej spoza jej granic.

Tabela 50. Przemieszczenia wychowanków przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2023/24

	Przedszkola	SP	Punkt przedszk.	Łącznie
Jednostki prowadzone przez gminę				
Wszystkie dzieci - mieszkańcy gminy	373	107		480
Dzieci spoza gminy	26	3		29
Udział dzieci spoza gminy	7,0%	2,8%		6,0%
Dzieci zamieszkane na terenie gminy				
Wszystkie dzieci - mieszkańcy gminy	477	110	2	589
W jednostkach poza gminą	102	6	2	110
W jednostkach niesamorządowych na terenie gminy	28	0	0	28
Łącznie w innych szkołach	130	6	2	138
Bilans przemieszczeń				
Do i z terenu gminy	-76	-3	-2	-81
jako procent dzieci z terenu gminy	-15,9%	-2,7%	-100,0%	-13,8%
Z perspektywy jednostek prowadzonych przez gminę	-104	-3	-2	-109
jako procent dzieci z terenu gminy	-21,8%	-2,7%	-100,0%	-18,5%

Tabela 51. Przemieszczenia uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2023/24 w podziale na klasy

	1	2	3	4	5	6	7	8	Łącznie
Szkoły prowadzone przez gminę									
Wszyscy uczniowie	150	104	133	128	115	124	97	89	940
Uczniowie spoza gminy	9	7	3	4	6	5	6	3	43
Udział uczniów spoza gminy	6,0%	6,7%	2,3%	3,1%	5,2%	4,0%	6,2%	3,4%	4,6%
Uczniowie zamieszkali na terenie gminy									
Wszyscy uczniowie - mieszkańcy gminy	170	124	169	171	143	152	132	106	1167
W szkołach poza gminą	25	20	35	40	30	33	37	15	235
W szkołach niesamorządowych na terenie gminy	4	7	4	7	4	0	4	5	35
Łącznie w innych szkołach	29	27	39	47	34	33	41	20	270
Bilans przemieszczeń									
Do i z terenu gminy	-16	-13	-32	-36	-24	-28	-31	-12	-192
jako procent uczniów z terenu gminy	-9,4%	-10,5%	-18,9%	-21,1%	-16,8%	-18,4%	-23,5%	-11,3%	-16,5%
Z perspektywy szkół prowadzonych przez gminę	-20	-20	-36	-43	-28	-28	-35	-17	-227
jako procent uczniów z terenu gminy	-11,8%	-16,1%	-21,3%	-25,1%	-19,6%	-18,4%	-26,5%	-16,0%	-19,5%

W roku szkolnym 2023/24 liczba dzieci przedszkolnych mieszkających na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska była o 13,8% wyższa od liczby przedszkolaków korzystających ze szkół i przedszkoli na jej terenie i o 18,5% wyższa od liczby przedszkolaków korzystających ze szkół i przedszkoli prowadzonych przez tę gminę. Analogiczne wskaźniki dla szkół podstawowych wynosiły odpowiednio 16,5% i 19,5%.

Kolejne tabele przedstawiają główne miejsca, w których mieszkańcy gminy Nowa Wieś Lęborska korzystają z wychowania przedszkolnego i nauki w szkołach podstawowych. Z zestawień wynika, że zdecydowanie najwięcej przedszkolaków i uczniów, którzy wyjeżdżają poza gminę korzysta z przedszkoli i szkół w Lęborku. Takiej sytuacji sprzyja fakt, że niektóre wsie gminy Nowa Wieś Lęborska są włączone do obwodów szkół na terenie miasta. Jeśli zaś chodzi o przedszkolaków, to warto zauważyć, że więcej dzieci korzysta z lęborskich przedszkoli niepublicznych niż placówek prowadzonych przez to miasto.

Wyjazdy do sąsiednich gmin wiejskich są natomiast bardzo nieliczne.

Tabela 52. Miejsca korzystania z wychowania przedszkolnego dzieci zamieszkałych w gminie Nowa Wieś Lęborska w roku szkolnym 2023/24

Rodzaj org. prow./województwo/powiat/gmina	P	SP	Punkt przed.	Łącznie
JST	394	110		504
pomorskie	394	110		504
lęborski	393	107		500
Lębork (gm)	44	3		47
P 001 Lębork (18404)	4			4
P 002 Lębork (24761)	9			9
P 005 Lębork (24755)	10			10
P 006 Lębork (28230)	17			17
P 009 Lębork (25091)	3			3
P 010 Lębork (23625)	1			1
SP 007 Lębork (262388)		3		3
Nowa Wieś Lęborska (gw)	347	104		451
Wicko (gw)	2			2
słupski	1	3		4
Potęgowo (gw)	1	3		4
Inny	83		2	85
pomorskie	83		2	85
lęborski	82		2	84
Cewice (gw)	1			1
Lębork (gm)	53		2	55
Niep. P: Niep.Prz.Akad.Jun. - Lębork (11909)	1			1
Niep. P: Niep.Prz.Baśń. - Lębork (23650)	5			5
Niep. P: Pryw.Prz.Jęz.Ter.Tęcz.Kr. - Lębork (18478)	11			11
Niep. P: Prz.Int.Jest.Razem - Lębork (18478)	11			11
Niep. P: Prz.Kat. - Lębork (278646)	3			3
Niep. P: Prz.Niep.Stef.Burc. - Lębork (2783)	11			11
Niep. P: Prz.Ter.Int.Szcz.Prz. - Lębork (2688)	3			3
Niep. P: Prz.U Majki - Lębork (270460)	8			8
Niep. Punkt przed.: Niep.Ter.Punkt Prz.Rybka - Lębork (270170)			2	2
Nowa Wieś Lęborska (gw)	28			28
wejherowski	1			1
Rumia (gm)	1			1
Łącznie	477	110	2	589

Tabela 53. Miejsca nauki uczniów ogólnodostępnych szkół podstawowych zamieszkałych w gminie Nowa Wieś Lęborska w roku szkolnym 2023/24 w podziale na klasy

Rodzaj org. prow./województwo/powiat/gmina	1	2	3	4	5	6	7	8	Łącznie
JST	162	116	165	162	138	151	125	96	1 115
pomorskie	162	116	165	162	138	151	125	96	1 115
kartuski	1								1
Sierakowice (gw)	1								1
łęborski	161	116	163	162	137	149	124	96	1 108
Cewice (gw)					2				2
Lębork (gm)	20	19	33	37	26	30	33	10	208
SP 001 Lębork (262387)	8	3	13	12	7	14	5		62
SP 003 Lębork (18261)	9	7	14	22	11	11	12	6	92
SP 004 Lębork (25809)		1		1	2	3	1	2	10
SP 005 Lębork (18570)	1		2		3	1	8	1	16
SP 007 Lębork (262388)	2	7	4	1	3		2		19
SP 008 Lębork (23617)		1		1		1	5	1	9
Nowa Wieś Lęborska (gw)	141	97	130	124	109	119	91	86	897
Wicko (gw)				1					1
SP Wicko (60725)				1					1
stupski			2		1	1	1		5
Potęgowo (gw)			2		1	1	1		5
wejherowski						1			1
Gniewino (gw)						1			1
inny	8	8	4	9	5	1	7	10	52
mazowieckie					1		1	1	3
pomorskie	8	8	4	9	4	1	6	8	48
Gdańsk (mnp)		1							1
łęborski	8	7	4	9	4	1	6	8	47
Lębork (gm)	4			2		1	2	3	12
Niep. SP: Społ.Jęz.Szk.Pods.Lto - Lębork (2)	4			2		1	2	3	12
Nowa Wieś Lęborska (gw)	4	7	4	7	4		4	5	35
wielkopolskie								1	1
Łącznie	170	124	169	171	143	152	132	106	1 167

14.4. Prognoza liczby wychowanków przedszkoli

Wykres 81 i tabela 54 przedstawiają prognozę liczby wychowanków przedszkoli we wszystkich ogólnodostępnych placówkach przedszkolnych na terenie gminy. Odrębnie ujmujemy przedszkola prowadzone przez samorząd, choć w gminie Nowa Wieś Lęborska jednostki prowadzone przez inne podmioty mają stosunkowo małe znaczenie.

Trzeba zauważyć, że liczba dzieci przedszkolnych prognozowana na rok 2024/25 jest znacznie niższa od łącznej liczby wychowanków przedszkoli wynikającej z projektów arkuszy organizacyjnych na ten rok, które posłużyły do analizy przedstawionej w rozdziale 10 *Analiza porównawcza organizacji przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2024/25*. Wg tych projektów w roku 2024/25 mielibyśmy do czynienia nie ze spadkiem, ale, z mało prawdopodobnym w kontekście sytuacji demograficznej, wzrostem liczby przedszkolaków. Wydaje się jednak, że przy sporządzaniu projektów arkuszy organizacyjnych w niektórych placówkach zdecydowanie zbyt optymistycznie oszacowano przyszłe liczby wychowanków i że w rzeczywistości liczba przedszkolaków w roku szkolnym 2024/25 okaże się wyraźnie mniejsza niż rok wcześniej.

Wykres 81. Prognoza liczby wychowanków przedszkoli (do roku 2023/24 dane rzeczywiste)

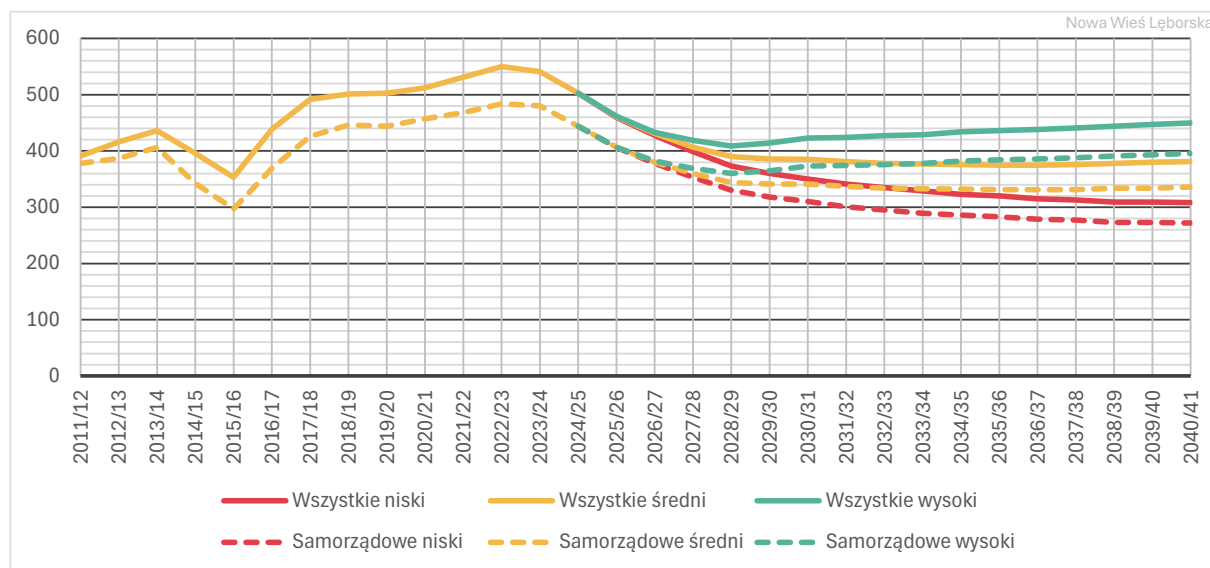

Tabela 54. Prognoza liczby wychowanków przedszkoli (do roku 2023/24 dane rzeczywiste)

Rok	Wszystkie			Samorządowe		
	niski	średni	wysoki	niski	średni	wysoki
2011/12		391			378	
2012/13		416			387	
2013/14		436			406	
2014/15		396			342	
2015/16		353			297	
2016/17		439			369	
2017/18		492			426	
2018/19		501			446	
2019/20		503			444	
2020/21		512			457	
2021/22		531			468	
2022/23		550			484	
2023/24		541			480	
2024/25	503	503	503	444	444	444
2025/26	460	461	462	406	407	407
2026/27	428	431	433	378	380	382
2027/28	399	407	419	353	360	369
2028/29	373	390	409	330	344	360
2029/30	360	386	414	318	341	365
2030/31	350	385	423	310	341	373
2031/32	341	381	424	301	337	374
2032/33	335	378	427	295	334	376
2033/34	329	377	429	289	333	378
2034/35	323	376	434	286	332	382
2035/36	320	375	436	283	331	384
2036/37	315	375	438	279	331	386
2037/38	313	376	441	277	331	388
2038/39	309	378	444	273	334	391
2039/40	309	380	447	273	334	393
2040/41	308	381	450	272	336	396

Przygotowując tę prognozę założyliśmy, że w przyszłości stosunek liczby przedszkolaków z poszczególnych grup wiekowych do prognozowanej liczby dzieci z odpowiednich roczników będzie równy średniej z trzech ostatnich lat.

Z prognozy wynika, że:

- Po roku szkolnym 2023/24 rozpocznie się dość szybki spadek liczby wychowanków przedszkoli i już nigdy nie osiągnie ona rekordowego poziomu z roku 2022/23 – 550 dzieci w całej gminie.
- Nawet w mało prawdopodobnym wysokim scenariuszu prognozy w dającej się przewidzieć przyszłości dzieci przedszkolnych na terenie gminy będzie znacznie niższa niż obecnie i już po kilku latach spadnie do poziomu 410–450 dzieci.

- W scenariuszu średnim, po ok. 10 latach, liczba przedszkolaków spadnie do ok. 380.
- W wariantcie niskim, najbardziej prawdopodobnym, w ostatnich latach prognozy liczba przedszkolaków na terenie gminy spadnie do ok. 310.

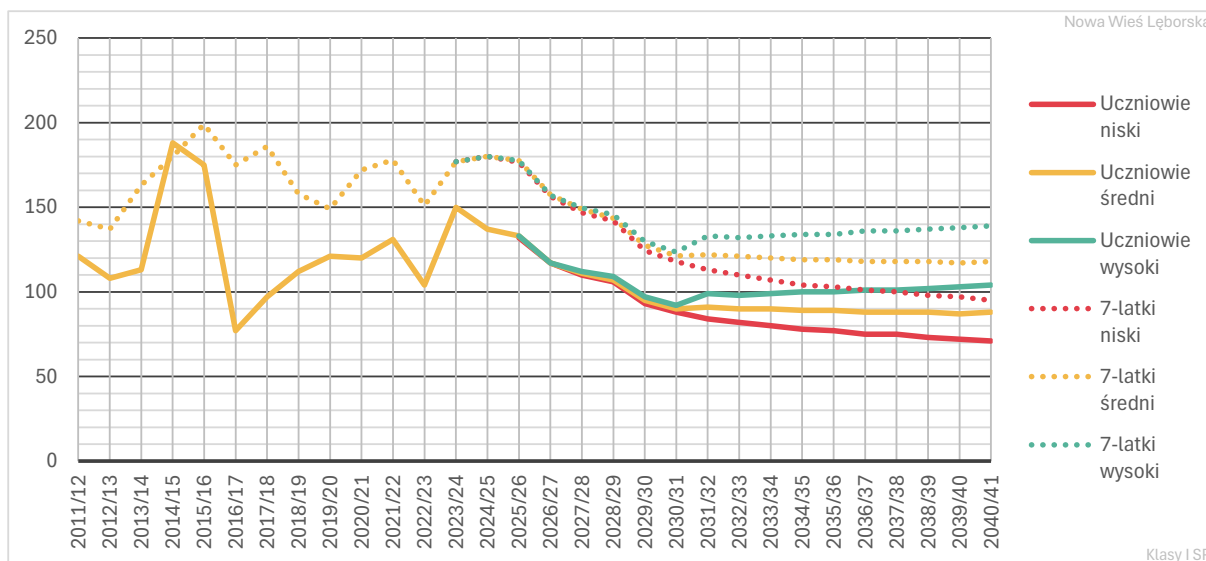
14.5. Prognoza liczby uczniów szkół podstawowych

Przygotowując prognozę liczby uczniów w szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę Nowa Wieś Lęborska, założyliśmy, że w kolejnych latach:

- Stosunek liczby dzieci, które będą rozpoczynać naukę w szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę do wielkości prognozowanych roczników wynosić będzie 74,6% (średnia z lat 2020/21-2024/25).
- Liczby uczniów w klasach 2-8 szkoły podstawowej stanowiąc będą 100,8% liczby uczniów poprzedniej klasy (średnia dla wszystkich klas SP z lat 2019/20-2021/22 i 2023/24-2024/25 – rok 2022/23 pominęliśmy ze względu na nietypowe przyrosty związane z przyjęciem do szkół uchodźców z Ukrainy).

Zamieszczone poniżej zestawienia przedstawiają rzeczywiste zmiany liczb uczniów w latach szkolnych 2011/12-2024/25¹⁷ oraz prognozę zmian do roku 2040/41.

Wykres 82. Prognoza liczby uczniów w klasach pierwszych szkół podstawowych (do roku 2024/25 dane rzeczywiste)

Wykres 82 odzwierciedla dotychczasowy i prognozowany przebieg zmian liczby uczniów klas pierwszych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę. Dodatkowo na wykresie tym linią przerywaną przedstawione są zmiany liczby 7-latków. Odpowiadają one w przybliżeniu przebiegowi zmian liczby uczniów klas pierwszych w warunkach, gdyby nie nastąpiło obniżenie i późniejsze podniesienie wieku rozpoczynania obowiązku szkolnego.

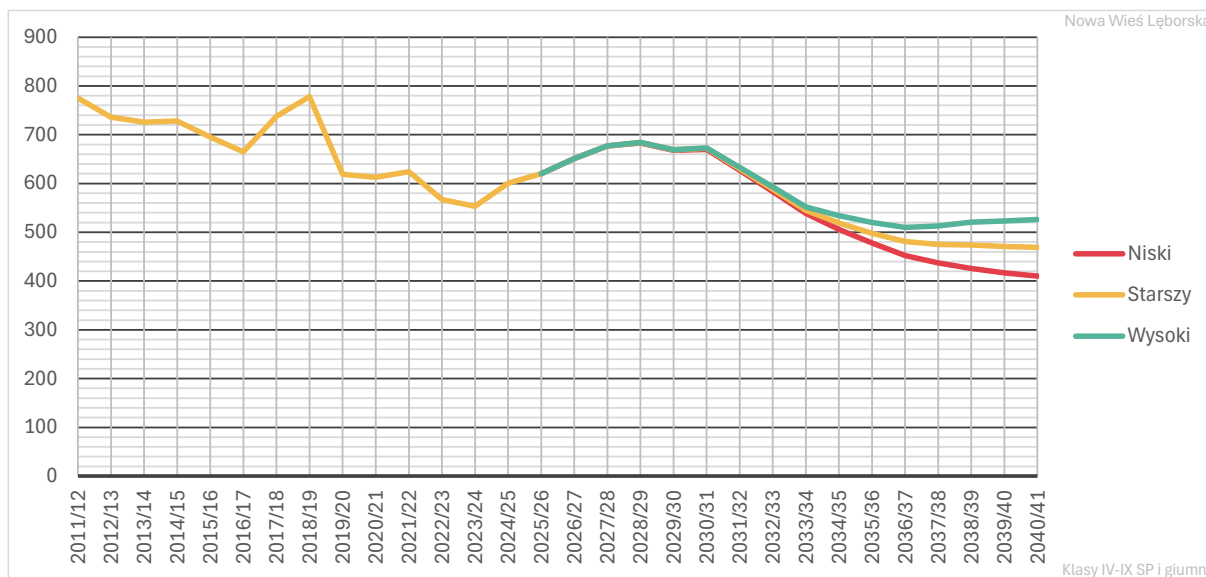
¹⁷ Jako rzeczywiste liczby uczniów w roku 2024/25 przyjęliśmy dane z zatwierdzonych w maju projektów arkuszy organizacyjnych.

Kolejne zestawienia przedstawiają zmiany łącznej liczby uczniów w szkołach prowadzonych przez gminę, również w podziale na klasy I-III szkoły podstawowej oraz na IV-VIII szkoły podstawowej i klasy gimnazjalne.

Wykres 83. Prognoza liczby uczniów klas I-III szkół podstawowych (do roku 2024/25 dane rzeczywiste)

Wykres 84. Prognoza liczby uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych (do roku 2024/25 dane rzeczywiste z uwzględnieniem gimnazjów)

Wykres 85. Prognoza łącznej liczby uczniów szkół podstawowych (do roku 2024/25 dane rzeczywiste z uwzględnieniem gimnazjów)

Tabela 55. Prognoza liczby uczniów szkół podstawowych (do roku 2024/25 dane rzeczywiste z uwzględnieniem gimnazjów)

Rok	Klasy I-III			Klasy starsze			Łącznie		
	niski	średni	wysoki	niski	średni	wysoki	niski	średni	wysoki
2011/12		362			775			1 137	
2012/13		355			736			1 091	
2013/14		342			726			1 068	
2014/15		400			728			1 128	
2015/16		464			695			1 159	
2016/17		421			665			1 086	
2017/18		334			738			1 072	
2018/19		287			778			1 065	
2019/20		327			619			946	
2020/21		350			613			963	
2021/22		364			624			988	
2022/23		362			567			929	
2023/24		387			553			940	
2024/25		397			601			998	
2025/26	421	422	422	620	620	620	1 041	1 042	1 042
2026/27	389	390	390	651	651	651	1 040	1 041	1 041
2027/28	362	364	365	677	677	677	1 039	1 041	1 042
2028/29	336	338	341	683	684	684	1 019	1 022	1 025
2029/30	312	316	321	668	669	669	980	985	990
2030/31	290	295	301	670	672	673	960	967	974
2031/32	268	279	291	627	630	633	895	909	924
2032/33	257	274	292	583	588	593	840	862	885
2033/34	249	274	299	539	545	552	788	819	851
2034/35	243	272	300	506	519	534	749	791	834
2035/36	238	271	302	478	498	520	716	769	822
2036/37	233	269	304	452	481	510	685	750	814
2037/38	230	268	305	437	475	513	667	743	818
2038/39	226	267	307	426	474	521	652	741	828
2039/40	223	266	309	417	471	523	640	737	832
2040/41	219	266	312	410	469	526	629	735	838

Z zestawień wynika, że:

- W roku szkolnym 2025/26 liczba uczniów szkół podstawowych wyraźnie wzrośnie (o ok. 45). Będzie to spowodowane odejściem na koniec roku 2024/25 jednego z dwóch wyjątkowo małych roczników ósmoklasistów (pierwszy z nich, jeszcze mniejszy, odszedł rok wcześniej) i jednoczesnym przyjściem znacznie większej liczby uczniów do klasy pierwszej.
- W roku 2023/24 rozpoczął się trend spadku liczby pierwszoklasistów.
- Postępujący spadek liczby pierwszoklasistów spowoduje stopniowe zmniejszanie się łącznej liczby uczniów – na początku w klasach I-III, a od roku 2029/30 także w klasach starszych.

14.6. Prognoza liczb oddziałów w poszczególnych szkołach podstawowych

Podstawę prognozy liczb oddziałów stanowi przedstawiona powyżej prognoza liczby uczniów klas pierwszych szkół podstawowych wg wariantu średniego. Warto jednak zaznaczyć, że przyjęcie jako podstawy wariantu niskiego, nie wpłynęłoby przy aktualnej sieci szkół na prognozę liczb otwieranych oddziałów, jedynie na ich średnie liczebności.

Prognoza nie uwzględnia ewentualnych zmian udziału szkół prowadzonych przez inne organy lub zmian przepływów uczniów między jednostkami samorządu terytorialnego. Prognoza nie uwzględnia też ewentualnych skutków napływu uchodźców z Ukrainy.

Przy szacowaniu liczb oddziałów w poszczególnych szkołach założyliśmy, że:

- W każdym roku prognozy liczba uczniów klasy pierwszej danej szkoły będzie wynikać ze stosunku liczby uczniów klasy pierwszej do liczby siedmiolatków w obwodzie danej szkoły według średniej z lat 2022/23-2024/25, a liczba siedmiolatków w danym obwodzie będzie proporcjonalna do udziału obwodu w łącznej liczbie uczniów klas pierwszych gminnych szkół podstawowych, prognozowanej dla danego roku.

Od roku 2031/32, ze względu na brak danych umożliwiających oszacowanie liczby siedmiolatków w obwodach, udziały wszystkich szkół będą stałe – takie jak w roku 2030/31.

- W okresie objętym prognozą będą powstawać wyłącznie ogólnodostępne oddziały klasy pierwszej. Taki oddział nie może mieć więcej niż 25 uczniów.
- Nie będzie dzielenia ani łączenia oddziałów w kolejnych latach nauki.

Reasumując: prognoza została sporządzona przy założeniu, że w warunkach przewidywanych zmian demograficznych utrzymane zostaną dotychczasowe zasady tworzenia oddziałów klas pierwszych (tzn. np., że nie będzie radykalnych działań oszczędnościowych) a sieć szkół nie zostanie zmieniona, w tym nie zostaną przesunięte granice obwodów.

Należy podkreślić, że prognoza liczb oddziałów w poszczególnych szkołach obarczona jest ryzykiem nietrafności w odniesieniu do pojedynczych lat i poszczególnych szkół. Na poziom tego ryzyka, oprócz przyczyn, które mogą spowodować nietrafność prognozy liczby uczniów, wpływ mają następujące czynniki:

- Nieprzewidywalność zachowań rodziców wybierających szkoły dla swoich dzieci – dane historyczne wskazują na przemieszczenia dzieci między obwodami szkół.
- Polityka organu prowadzącego, w tym ewentualne zmiany sieci szkół i granic ich obwodów.
- Istnienie kilku małych szkół, co zwiększa wpływ na końcowy wynik sytuacji, gdy prognozowana liczba kandydatów do danej szkoły jest zbliżona do wartości progowych. Na przykład, gdy prognozowana liczba pierwszoklasistów

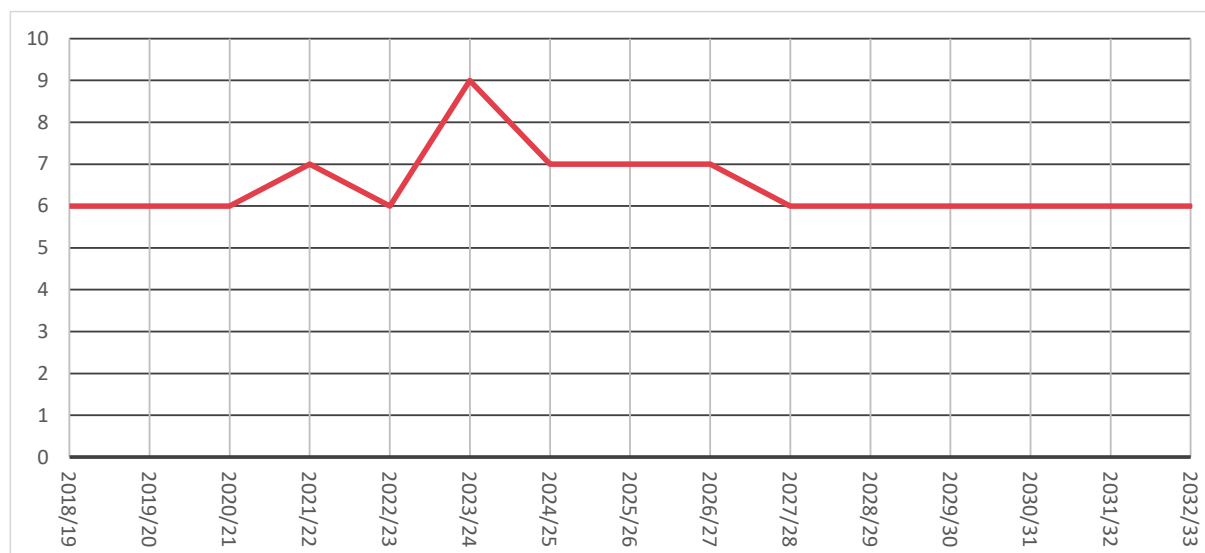
w szkole wynosi 25, to algorytm prognostyczny przewiduje dla tej szkoły w danym roku jeden oddział, jednak w rzeczywistości szkoła ta może mieć o jednego lub kilku kandydatów więcej, co – jeśli mieszkają oni w jej obwodzie – wymusi utworzenie drugiego oddziału.

- Polityka innych podmiotów, które prowadzą lub zamierzają prowadzić szkoły podstawowe ulokowane na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska lub w jej pobliżu (otwarcie nowych szkół lub likwidacja istniejącej).

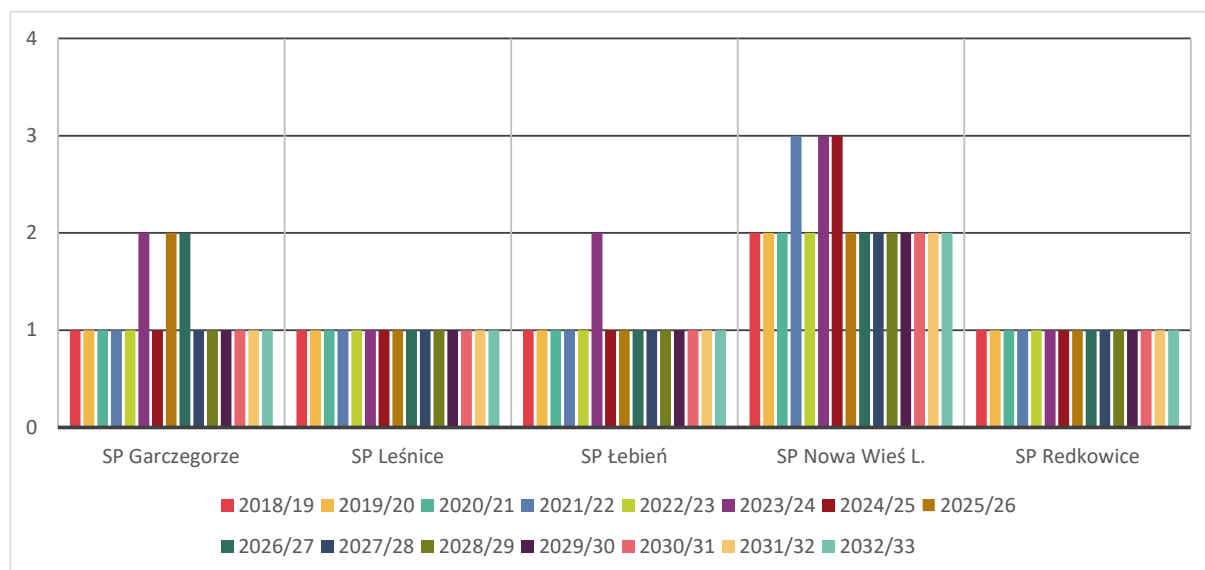
Tabela 56. Prognoza liczby uczniów klas pierwszych poszczególnych szkół podstawowych (do roku 2024/25 dane rzeczywiste)

Szkoła	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33
SP Garczegorze	21	18	21	25	16	28	17	29	26	19	21	19	16	16	16
SP Leśnice	8	18	16	15	7	10	15	17	9	15	6	10	13	13	13
SP Łebień	17	22	15	16	17	29	19	16	22	18	19	18	17	18	17
SP Nowa Wieś L.	46	42	47	55	43	71	63	48	46	43	45	35	30	30	30
SP Redkowice	20	21	21	20	21	12	23	23	14	16	15	13	14	14	14

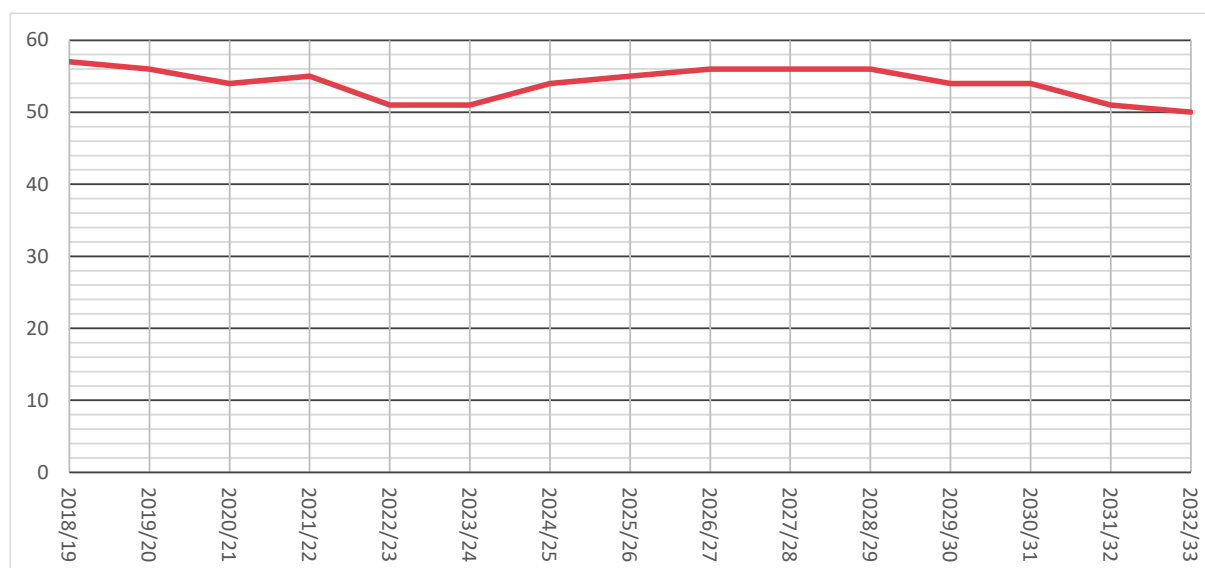
Wykres 86. Prognoza liczby oddziałów klas pierwszych szkół podstawowych (do roku 2024/25 dane rzeczywiste)

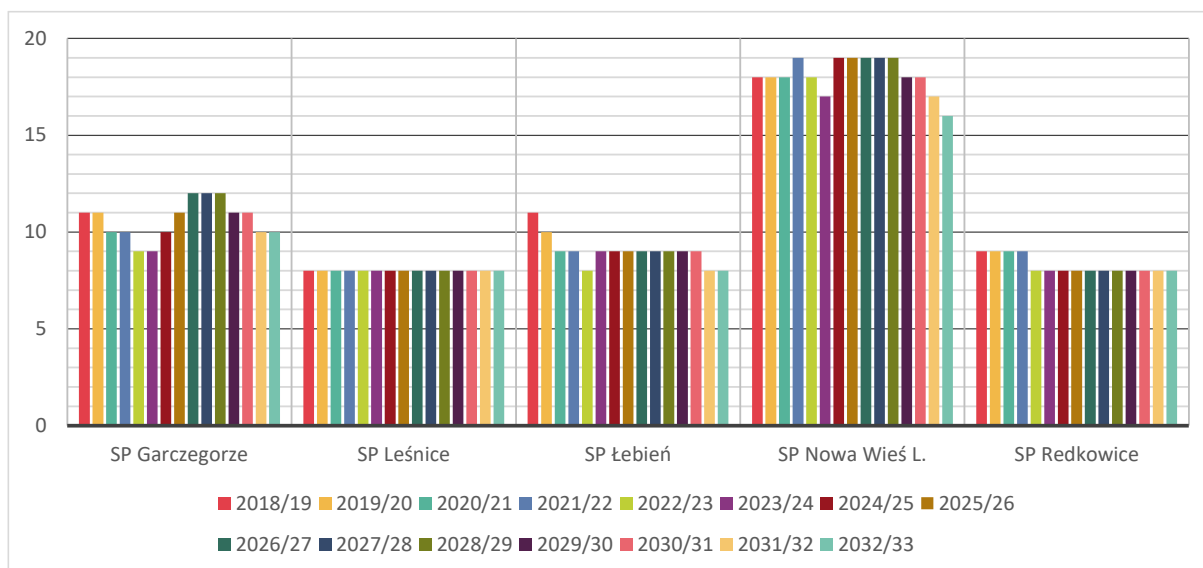
Wykres 87. Prognoza liczb oddziałów klas pierwszych w poszczególnych szkołach podstawowych (do roku 2024/25 dane rzeczywiste)

Wykres 88. Prognoza łącznej liczby oddziałów wszystkich klas szkół podstawowych (do roku 2024/25 dane rzeczywiste)

Wykres 89. Prognoza liczb oddziałów wszystkich klas poszczególnych szkół podstawowych (do roku 2024/25 dane rzeczywiste)

Prognoza przewiduje tworzenie w gminie siedmiu oddziałów klas pierwszych w roku 2025/26 oraz w 2026/27, następnie trwały spadek liczby oddziałów do sześciu. Docelowo na terenie gminy wyłącznie szkoła podstawowa w Nowej Wsi Lęborskiej pozostanie dwuciągowa (pozostałe cztery gminne szkoły będą prowadziły po jednym oddziale w każdej klasie).

14.7. Prognoza obciążenia obiektów szkolnych

Przedstawiona poniżej prognoza obciążenia budynków szkolnych sporządzona została na podstawie prognozy liczb oddziałów oraz kalkulacji pojemności obiektów opartej na analizie stanu bazy lokalowej. Zakłada ona zatem stałość założeń przyjętych przy prognozie liczb oddziałów oraz niezmiennosc czynników uwzględnianych przy szacowaniu pojemności budynków. Trzeba przy tym pamiętać, że liczba oddziałów, które w danym budynku szkolnym mogą pomieścić się na jednej zmianie, zależy nie tylko od cech danego budynku (liczby i wielkości sal, w których odbywają się lekcje), ale również od typu szkoły oraz sposobu jej zorganizowania (zwłaszcza liczby zajęć realizowanych z niepełnymi oddziałami).

Zamieszczone tutaj wyliczenia wynikają z pewnego modelu szacowania pojemności budynków. Dla grupy szkół podstawowych istotne są przede wszystkim wykazy dotyczące ich baz lokalowych. Punktem wyjścia do wyliczeń jest stan z roku szkolnego 2024/25.

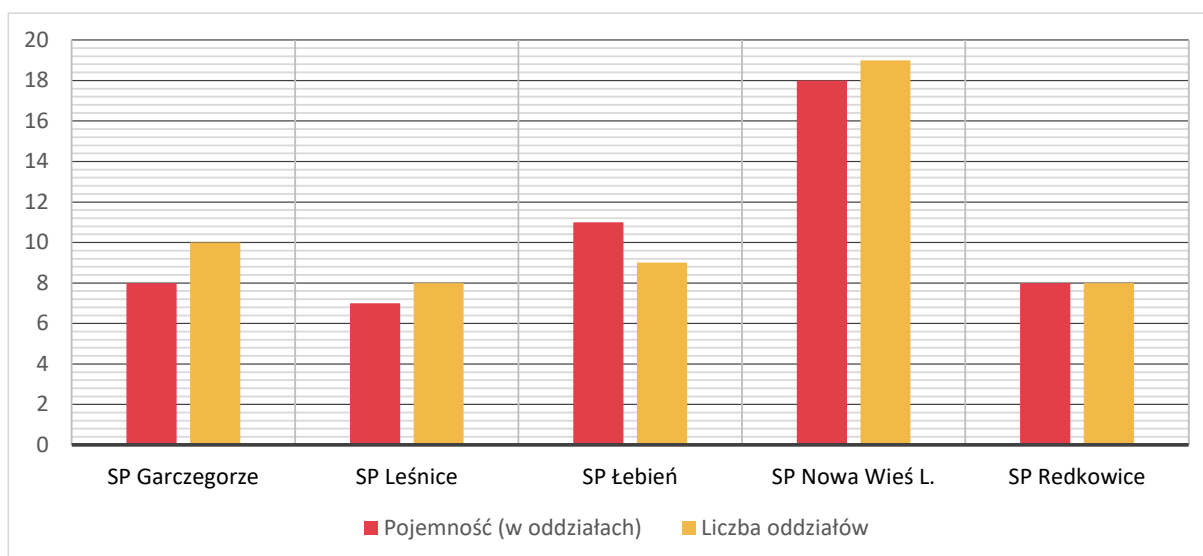
Niewykluczone, że dyrektorzy szkół, uwzględniając specyfikę organizacji zajęć w swoich jednostkach oraz możliwości budynków, trochę inaczej niż autorzy tego opracowania oszacowaliby nadwyżkę lub brak sal, którymi dysponują. W naszych rozważaniach ważne jest przede wszystkim śledzenie trendów zmian liczb oddziałów oraz różnic pomiędzy tymi liczbami a pojemnościami obiektów w kolejnych latach.

Zamieszczone poniżej zestawienia przedstawiają porównanie szacunkowych pojemności obiektów oraz planowanych liczb oddziałów w szkołach. Na zestawieniach tych bilans pojemności oznacza różnicę między pojemnością obiektu a liczbą oddziałów w szkole.

Jeśli bilans ten jest dodatni, to szkoła mogłaby pomieścić na tzw. jednej zmianie dodatkowe oddziały. Niewielki dodatni bilans pojemności ułatwia organizację zajęć i zwiększa wygodę pracy i nauki. Jednak znaczna nadwyżka wolnych pomieszczeń jest niekorzystna ekonomicznie – sale lekcyjne, które są wykorzystywane na przykład tylko przez jedną lub dwie godziny dziennie także trzeba posprzątać i ogrzać oraz wyposażać i od czasu do czasu wyremontować.

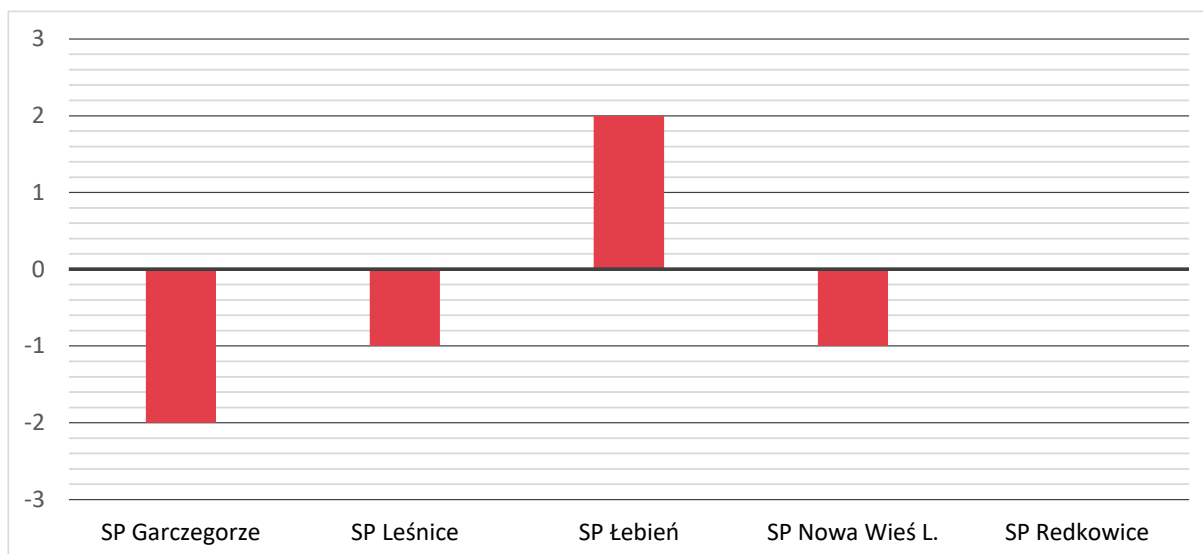
Zerowy bilans pojemności oznacza, że choć zajęcia w danej szkole odbywają się na jednej zmianie, to nie pomieści ona na tej zmianie większej liczby oddziałów. Bilans ujemny wiąże się z koniecznością prowadzenia niektórych lekcji na drugiej zmianie. W praktyce oznacza to zwykle konieczność rozpoczynania zajęć niektórych grup uczniów w niektóre dni z dużym opóźnieniem, czyli nawet po południu.

Wykres 90. Pojemności szkół podstawowych a liczby oddziałów w roku 2024/2025

Obecnie w gminie największa spośród szkół (SP Nowa Wieś L.) posiada budynek mieszczący 18 oddziałów (czyli dwa ciągi klas z lekkim zapasem), a pozostałe dysponują budynkami, mieszczącymi szkoły jednociągowe (z lekkim zapasem w SP Łebień oraz z lekką niewygodą w ciasniejszych SP Garczegorze i SP Leśnice).

Wykres 91. Nadwyżki pojemności poszczególnych szkół podstawowych w roku 2024/25

W przyszłości sytuacja będzie się zmieniać wraz ze zmianami liczb oddziałów, co przedstawiają tabele znajdujące się poniżej.

Tabela 57. Prognoza bilansów pojemności obiektów

Szkoła	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32	2032/33
SP Garczegorze	-3	-2	-2	-1	-1	-2	-3	-4	-4	-4	-3	-3	-2	-2
SP Leśnice	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
SP Łebień	1	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3
SP Nowa Wieś L.	0	0	-1	0	1	-1	-1	-1	-1	-1	0	0	1	2
SP Redkowiec	-1	-1	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	-4	-2	-3	1	1	-2	-3	-4	-4	-4	-2	-2	1	2

Tabela 58. Prognoza bilansów pojemności obiektów w ujęciu procentowym (odniesienie do posiadanego przez szkoły zaplecza salowego)

Szkoła	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31
SP Garczegorze	-38%	-25%	-25%	-13%	-13%	-25%	-38%	-50%	-50%	-50%	-38%	-38%
SP Leśnice	-14%	-14%	-14%	-14%	-14%	-14%	-14%	-14%	-14%	-14%	-14%	-14%
SP Łebień	9%	18%	18%	27%	18%	18%	18%	18%	18%	18%	18%	18%
SP Nowa Wieś L.	0%	0%	-6%	0%	6%	-6%	-6%	-6%	-6%	-6%	0%	0%
SP Redkowiec	-13%	-13%	-13%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Tabela 59. Dzieci zamieszkałe na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska, dla których szkołami obwodowymi są szkoły w Lęborku

Placówka	Miejscowości obwodu z terenu gminy NWL	Liczba mieszkańców wg roku urodzenia - stan na 21 maja 2024 roku															
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
SP nr 1 w Lęborku	Lubowidz	13	6	15	11	5	14	6	7	6	9	9	4	5	3	4	2
	Jamy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ługi	2	3	3	3	2	1	1	1	1	0	3	1	1	0	2	1
	Małoszyce	2	8	1	1	1	3	4	3	2	4	3	2	2	2	1	0
SP nr 3 w Lęborku	Mosty	24	23	16	16	18	19	15	16	12	22	15	22	6	17	14	13
SP nr 5 w Lęborku	Rybki	1	4	1	1	3	1	2	2	2	3	1	4	1	1	0	1
łącznie		42	44	36	32	29	38	28	29	23	38	31	33	15	23	21	17

Sieć szkół w gminie Nowa Wieś Lęborska jest o tyle nietypowa, że dla części dzieci zamieszkałych na jej terenie szkołami obwodowymi są szkoły w Lęborku. Takich dzieci urodzonych w roku 2009 było 44. Można było dla nich utworzyć dwa duże oddziały. Wpływało to istotnie na sieć i organizację szkół w Nowej Wsi Lęborskiej i w Lęborku. Jednak dzieci urodzonych w roku 2023 w miejscowościach, dla których szkołą obwodową jest jedna za szkół w Lęborku, jest już tylko 17, a ich przeważająca większość pochodzi z Mostów.

Wobec tego, biorąc pod uwagę fakt, że z rocznika 2023 w obwodzie szkoły w Nowej Wsi Lęborskiej mieszka zaledwie 29 dzieci (w roku 2008 roku było ich 73), ekonomicznie korzystne dla gminy byłoby, aby szkołą obwodową dla Mostów była szkoła w Nowej Wsi Lęborskiej. Takie rozwiązanie wydłużyłoby jednak drogę dzieci do szkoły i z tego powodu byłoby nie do zaakceptowania przez rodziców. Więc nawet, gdyby Mosty zostały formalnie przypisane do obwodu szkoły w Nowej Wsi Lęborskiej, to i tak niemal na pewno większość rodziców zapisywałaby swoje dzieci do szkoły w Lęborku. Zatem taka zmiana obwodów najprawdopodobniej w praktyce niczego by nie zmieniła.

Z innych wsi, leżących w obwodach miejskich szkół podstawowych, będzie w najbliższej przyszłości bardzo mało nowych uczniów. W Lubowidzu mieszka po kilkanaście dzieci z roczników 2008-2013, ale w latach 2019-2023 rodziło się już nie więcej niż pięcioro dzieci rocznie. W Małoszycach nie ma ani jednego dziecka urodzonego w roku 2023, a we wcześniejszych pięciu latach w tej wsi rodziło się tylko jedno lub dwoje dzieci na rok. Jeszcze gorzej jest w pozostałych wsiach tej grupy. Zatem, biorąc pod uwagę liczbę dzieci z poszczególnych roczników w innych niż Mosty miejscowościach uwzględnionych w tabeli 59, ewentualna zmiana szkół obwodowych i (np. przyłączenie Małoszyc do obwodu szkoły w Leśnicach) byłaby w niedalekiej przyszłości mało istotna.

Alternatywą dla przypisania miejscowości Mosty do obwodu szkoły w Lęborku mogłoby być utworzenie szkoły w Mostach lub w Lubowidzu. Hipotetycznie w takiej szkole mogłyby uczyć się dzieci nie tylko z Mostów, ale także z rozbudowującego się osiedla Lębork Wschód. Jednak planując takie rozwiązanie, trzeba pamiętać, że nie da się zmusi rodziców z Mostów, by zapisywali swoje dzieci do nowej szkoły. Część z nich na pewno wolałaby posyłać swoje dzieci do Lęborka. Również dla bardzo wielu mieszkańców osiedla Lębork Wschód szkoła w mieście byłaby szkołą pierwszego wyboru, nawet jeśli ewentualna szkoła w Lubowidzu byłaby położona bliżej.

W sytuacji postępującego spadku urodzeń, nawet pomimo zwiększającej się liczby domów na osiedlu Lębork Wschód, ewentualna budowa szkoły w Lubowidzu byłaby przedsięwzięciem obciążonym bardzo dużym ryzykiem. Istnieje bowiem duże prawdopodobieństwo, że dzieci w takiej nowej szkole byłoby za mało, aby było to racjonalne z ekonomicznego punktu widzenia. Ogromnym kłopotem podczas rozważania takiego rozwiązania jest to, że nie da z dużym prawdopodobieństwem przewidzieć, ilu uczniów taka szkoła miałaby za 10-15 lat.

15.2. Ewentualne łączenie szkół

Budynki wszystkich szkół gminnych są obecnie racjonalnie wypełnione. W żadnym z nich nie ma możliwości utworzenia dodatkowego ciągu oddziałów. Jednocześnie oddziały szkolne w ogromnej większości są i będą w kolejnych latach większe niż 12-osobowe. Oznacza to, że nie da się oddziałów z dwóch szkół połączyć w jeden większy. Dodatkowo, zgodnie z obecnymi zasadami finansowania oświaty, dla gminy korzystne jest prowadzenie niewielkich szkół wiejskich ze względu na to, że na uczniów takich szkół naliczana jest bardzo korzystnie subwencja przysługująca na uczniów mniejszości etnicznej. Zatem w najbliższych latach ewentualne łączenie szkół nie będzie miało większego sensu.

Z prognozy wynika, że od roku 2029/30 łączna liczba uczniów klasy pierwszej w szkołach w Nowej Wsi Lęborskiej i w Leśnicach będzie mniejsza niż 50. W takiej sytuacji wszystkich tych uczniów można by umieścić w dwóch oddziałach w Nowej Wsi Lęborskiej, zamiast w trzech oddziałach w obu szkołach. Zatem za pięć lat korzystne finansowo może okazać się¹⁸ zaprzestanie naboru do szkoły w Leśnicach i przyłączenie jej obwodu do obwodu szkoły w Nowej Wsi Lęborskiej. Ewentualne wygaszanie szkoły w Leśnicach musiałoby potrwać kilka lat, gdyż ze względów lokalowych nie będzie możliwości jednoczesnego przeniesienia wszystkich jej uczniów do Nowej Wsi Lęborskiej w roku 2029/30.

Warto przy tym pamiętać, że po ewentualnym zaprzestaniu rekrutacji do szkoły w Leśnicach część rodziców jej niedoszłych uczniów może wybrać dla swoich dzieci którąś ze szkół w Lęborku.

Ewentualna likwidacja szkoły w Leśnicach nie będzie miała sensu w bieżącej kadencji samorządu, a przed podjęciem decyzji w tej kwestii konieczne będzie przeprowadzenie dogłębnej analizy z uwzględnieniem aktualnej sytuacji demograficznej. Należy jednak pamiętać, że jeśli po roku 2029/30 będzie się przyjmowało dzieci do wszystkich obecnie funkcjonujących szkół, to średnia wielkość oddziału klasy pierwszej w gminie spadnie do około 15 uczniów (obecnie jest to 19,1). W efekcie z każdym rokiem spadać będzie średnia wielkość oddziału w gminnych szkołach, co spowoduje wzrost kosztów kształcenia jednego ucznia.

¹⁸ W kontekście bardzo zaawansowanych prac nad zmianami systemu finansowania JST i niepewnością, jakie te zasady będą za pięć lat, trudno dziś jednoznacznie stwierdzić, czy takie rozwiązanie będzie dla gminy rzeczywiście korzystne. Zależać to bowiem będzie od trudnego dziś do przewidzenia sposobu finansowania uczniów mniejszości etnicznej w małych szkołach prowadzonych przez gminę o konkretnym poziomie dochodów własnych.

15.3. Przedszkola

Po kilku latach wzrostu liczba dzieci w wieku przedszkolnym (3-6 lat) ponownie zaczęła maleć w 2023 r. Początkowo spadek ten był prawie niezauważalny, ale już w 2024 r. na terenie gminy Nowa Wieś Lęborska jest o 9% mniej dzieci w wieku 3-6 lat niż dwa lata wcześniej. Za rok będzie ich o 17% mniej niż w 2022 r., a za dwa lata – o 22-23%. Jeśli spełnią się pesymistyczne prognozy demograficzne, to już w 2028 r. gmina będzie miała o $\frac{1}{3}$ mniej dzieci w wieku przedszkolnym niż w 2022 r., a później sytuacja jeszcze się pogorszy.

Taki spadek liczby dzieci musi odbić się na organizacji przedszkoli. Wprawdzie poszczególne placówki mogą starać się objąć wychowaniem przedszkolnym więcej dzieci w wieku 2,5-3 lat oraz 3-, 4- i 5- latków (przedszkole jest obowiązkowe dopiero dla dzieci 6-letnich), ale takie działania tylko nieco złagodzą problem. Podobny efekt mogą dać działania zmierzające do przejęcia dzieci, które korzystają z wychowania przedszkolnego w Lęborku lub w przedszkolu niepublicznym na terenie gminy, tym bardziej, że te placówki również będą starały się przyciągnąć jak najwięcej wychowanków.

Zatem wszystko wskazuje na to, że radykalne zmniejszenie liczby przedszkolaków, korzystających z placówek prowadzonych przez gminę, jest nieuchronne.

Żeby uniknąć zwiększenia kosztów utrzymania jednego wychowanka (które wpływają też na wysokość dotacji dla przedszkola niepublicznego), należy proporcjonalnie do spadku liczby dzieci zmniejszać liczbę oddziałów przedszkolnych. Niestety, trudno to będzie zrobić zachowując wszystkie obecne lokalizacje placówek przedszkolnych. Niestety rezygnacja z niektórych lokalizacji spowoduje wydłużenie drogi dzieci do przedszkoli lub oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, co niewątpliwie spotka się z oporem społecznym.

16. Objasnienia metodologiczne

16.1. Finanse

16.1.1. Wydatki budżetowe

Na potrzeby niniejszego opracowania do wydatków oświatowych zaliczamy łączne wydatki z działów 801 (oświata i wychowanie) i 854 (edukacyjna opieka wychowawcza) oraz rozdziału 75085 (wspólna obsługa jednostek samorządu terytorialnego¹⁹).

Wydatki dzielimy na:

- Wydatki majątkowe – wydatki z paragrafów z zakresu od 600 do 699.
- Wydatki bieżące, które dzielimy na:
 - wydatki osobowe – wydatki z paragrafów 302, 401, 402, 404, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 417, 418, 471, 474, 475, 478, 479, 480;
 - dotacje (wypłacane przez JST) – wydatki z paragrafów z zakresu od 200 do 299;
 - wydatki rzeczowe (pozostałe wydatki bieżące) – wydatki niezaliczane do wydatków osobowych, majątkowych i dotacji.

W konkretnych zastosowaniach rozróżniane są wydatki finansowane ze źródeł krajowych, przypisane do paragrafów z czwartą cyfrą równą zero oraz europejskich (zagranicznych), przypisane do paragrafów z czwartą cyfrą różną od zera.

W wydatkach oświatowych nie są uwzględnione dochody i wydatki związane z realizacją zadań wynikających ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

16.1.2. Dochody budżetu związane z oświatą

Na potrzeby niniejszego opracowania do związanych z oświatą dochodów budżetu JST zaliczamy dochody z części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego (rozdział 75801, paragraf 292), a także dochody z działów 801 i 854 oraz rozdziału 75085.

Dochody te dzielimy na następujące kategorie:

- Dochody majątkowe – dochody z paragrafów dochody z paragrafów 076, 077, 078, 080, 087, 609, 610, 618, 620, 625, 626, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 637, 638, 639, 641, 642, 643, 644, 645, 661, 662, 663, 634, 635, 666, 668, 669, 670, 671 oraz dochody z paragrafu 097²⁰.

¹⁹ Z praktyki wynika, że choć wspólna obsługa może dotyczyć różnorodnych jednostek podległych JST, to zdecydowana większość (90% lub więcej) wydatków wykazywanych w tym rozdziale przeznaczona jest na obsługę jednostek oświatowych.

²⁰ Paragraf 097 (wpływy z różnych dochodów) nie jest formalnie zaliczany do paragrafów dochodów majątkowych, ale w praktyce zdarza się przypisywanie do niego incydentalnych dochodów na finansowanie inwestycji oświatowych, które w znacznym stopniu zaburzają wieloletnie analizy dochodów bieżących oraz porównania między samorządami, ponieważ są o rzędy wielkości większe od pozostałych dochodów zaliczanych do tego paragrafu.

- Dochody bieżące – dochody niezaliczane do dochodów majątkowych, które dzielimy na:
 - dotacje (niemajątkowe) – dochody z paragrafów 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 211, 212, 213, 216, 221, 222, 223, 224, 225, 231, 232, 238 i 244;
 - pozostałe dochody bieżące.

W konkretnych zastosowaniach rozróżniane są dochody ze źródeł krajowych, przypisane do paragrafów z czwartą cyfrą równą zero oraz europejskich (zagranicznych), przypisane do paragrafów z czwartą cyfrą różną od zera.

16.1.3. Luka między bieżącymi wydatkami a bieżącymi dochodami oświaty

Ilekoć w niniejszym opracowaniu jest mowa o luce między wydatkami a dochodami, chodzi o lukę między bieżącymi wydatkami a bieżącymi dochodami oświaty w rozumieniu określonym poniżej.

Luka między bieżącymi wydatkami a bieżącymi dochodami oświaty w ujęciu kwotowym wyliczana jest jako różnica między bieżącymi wydatkami oświatowymi a bieżącymi dochodami oświaty.

Procentowy wskaźnik luki między bieżącymi wydatkami a bieżącymi dochodami oświaty wyliczany jest wg następującego wzoru:

$$\frac{\text{bieżące wydatki oświatowe}}{\text{bieżące dochody oświaty}} \cdot 100\% - 100\%$$

Przy czym:

- bieżące wydatki oświatowe to wydatki z działów 801 i 854 oraz z rozdziału 75085 (wspólna obsługa jednostek samorządu terytorialnego), z wyłączeniem wydatków majątkowych w rozumieniu określonym powyżej oraz wydatków finansowanych ze źródeł zagranicznych (czyli tych których czwarta cyfra paragrafu jest różna od 0);
- bieżące dochody oświaty to wpływy z subwencji oświatowej oraz dochodów bieżących w rozumieniu określonym powyżej z wyłączeniem dochodów ze źródeł zagranicznych (przypisanych do paragrafów z czwartą cyfrą różną od zera).

16.2. Organizacja szkół i przedszkoli

W opracowaniu konsekwentnie używamy pojęcia klasa jako określenia dla poziomu (roku) nauczania. Pojęcie oddział oznacza zaś podstawową jednostkę organizacyjną szkoły, czyli grupę uczniów (część klasy), którzy razem odbywają większość lekcji.

Wskaźniki odnoszące się do organizacji szkół i przedszkoli odzwierciedlają sytuację wg stanu z 30 września każdego z rozpatrywanych lat szkolnych.

- **Nauczycielskie etaty przeliczeniowe** – liczba etatów przeliczeniowych jest równa liczbie nauczycieli, którą należałoby zatrudnić, żeby wszyscy ci nauczyciele byli pełnozatrudnieni i żaden z nich nie miał przydzielonych godzin ponadwymiarowych.

Np. 27 lekcji języka polskiego, które realizuje się wg 18-godzinnego pensum, niezależnie od sposobu rozdzielenia pomiędzy różnych nauczycieli, daje zawsze 1,5 etatu przeliczeniowego ($27/18 = 1,5$). Analogicznie 60 godzin zajęć bibliotekarzy, które rozliczane są wg pensum 30-godzinnego da 2 etaty ($60/30$), a 450 godzin różnych lekcji rozliczanych wg pensum 18-godzinnego da 25 etatów.

- > **Liczba uczniów lub wychowanków przedszkoli przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy** – wskaźnik, który w syntetyczny sposób charakteryzuje organizacyjne warunki kształcenia i wychowania. Przy jego wyliczaniu można w razie potrzeby uwzględniać i pomijać różne rodzaje etatów (zajęć nauczycieli), jednak w niniejszym opracowaniu przy wyliczaniu liczb uczniów przypadających na nauczycielski etat przeliczeniowy uwzględnione zostały wszystkie etaty nauczycieli.

W zespołach szkół, szkołach podstawowych z oddziałami przedszkolnymi itp. złożonych jednostkach oświatowych etaty, których nie można jednoznacznie przypisać do konkretnej części składowej takiej jednostki (np. niższe dyrektory i wicedyrektory oraz etaty bibliotekarzy i pedagogów), zostały rozdzielone pomiędzy te części składowe proporcjonalnie do liczb ich uczniów i wychowanków. Przy czym przy rozdzielaniu niektórych rodzajów zajęć pominięte były pewne kategorie uczniów lub wychowanków, np. przy rozdzielaniu etatów bibliotekarzy pominięto wychowanków przedszkoli, a przy rozdzielaniu etatów pedagogów nie uwzględniono uczniów dorosłych.